รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

Study on approach of application of ten royal virtues to manage Sub-district administrative organization area of Songphinong District Suphanburi province

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โซวเกษม
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
MCU RS 6106541043

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

Study on approach of application of ten royal virtues to manage Sub-district administrative organization area of Songphinong District Suphanburi province

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โซวเกษม
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
MCU RS 6106541043
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Study on approach of application of ten royal virtues to manage Sub-district administrative organization area of Songphinong District Suphanburi province

by

Asst. Prof. Anubhumi Sowkasem
Faculty of Social Science
Mahachulalongkornrajvidyalaya University
B.E. 2554

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajvidyalaya University
MCU RS 6106541043
(Copyright Mahachulalongkornrajvidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย: การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โซวเกษม
ส่วนงาน: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีงบประมาณ: ๒๕๕๔
ทุนอุดหนุนการวิจัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยดำเนินการวิจัยตามวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำนวน ๓๙๕ คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๙) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนทั้งหมดมีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนมีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด

สุพรรณบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการมีส่วนร่วมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาสถานภาพสมรส ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านทานการให้** ควรให้ในสิ่งที่ควรให้ เป็นการเผื่อแผ่ให้ปันและการสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา **ด้านศีล ความประพฤติดีงาม** ผู้นำควรประพฤติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และพนักงานส่วนตำบลที่ทำงานจะต้องอยู่ในศีล และต้องประพฤติดีงามในการทำงานต่อเพื่อนร่วมงานจึงจะทำให้องค์การดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ด้านปริจาคะ การบริจาค** การเสียสละเพื่อส่วนรวมในการรับภาระปฏิบัติดำเนินงานของประชาชน หมู่คณะด้วยการเสียสละอย่างแท้จริง และมีใจกว้างขวางเพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ **ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง** มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น มีความภักดีต่อประเทศชาติ และตั้งอยู่ในสุจริตธรรม **ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน** มีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน ผู้บริหารจะต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน **ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ** ต้องทำงานให้เต็มที่มีธรรมะในตนเพื่อขจัดความชั่วไม่ให้กำเริบ เป็นอำนาจปราบปรามจิตใจของผู้ปกครองผู้นำท้องถิ่นให้อยู่ในกรอบ ทำงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุด **ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ** การทำงานร่วมกันจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่โกรธกับสิ่งยั่วยุกับสิ่งรอบข้าง ควรมีความเมตตา รัก และปรารถนาดีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน โดยสม่ำเสมอด้วยใจบริสุทธิ์ **ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน** การทำงานร่วมกันทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องทำตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันอย่างบริสุทธิ์ใจ ควรมีความกรุณาช่วยเหลือให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข **ด้านขันติ ความอดทน** ควรมีใจที่เข้มแข็งต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกอย่างให้ได้ สันติภาพก็จะบังเกิดขึ้น **ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม** ยึดหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ดำรงความยุติธรรม มีความสงบเสงี่ยม มีสติควบคุมรักษามารยาททางกาย วาจาให้เป็นสุจริต และไม่ผิดระเบียบประเพณีตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมให้มีความดีงาม

Research Title : A STUDY ON APPROACH OF TEN ROYAL VIRTUES TO MANAGE SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN AREA OF SONGPHINONG DISTRICT SUPHANBURI PROVINCE

Researcher: Asst. Prof. Anubhumi Sowkasem

Department: Buddhist Research Institute, Mahachulalongkornrajadyalaya University

Fiscal Year: 2554 / 2011

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajadyalaya University

ABSTRACT

The Objectives of this research are (1) to study an application of ten royal virtues in managing sub-district administrative organization in area of Songphinong District Suphanburi province. (2) to compare the people's opinions toward an application of ten royal virtues in managing by dividing individual factors and social factors (3) to study an application approaches of ten royal virtues in managing of mentioned organization by conducting survey research and using questionnaires for collecting data from 395 population sampling which use cluster sampling analysis by frequency percentage average standard deviation t-test and one way analysis of variance and difference comparison of dual average by method of least significant difference (LSD). The result of research was found that

1. The people have opinions toward an application approaches of the royal virtues in managing sub-district administrative organization as a whole at high level ($\bar{x}$ = 4.09) when it was divided individually and found that the people have opinions on this an application approaches at high level in every aspect.

2. Comparison about people's opinions on an application approaches according to individual factor division and social factor was found that the people who have age career and income per month and different participation gave opinions on a different application approaches in managing sub-district administrative organization by least significant difference (LSD) at 0.05 level and the people who have gender,

educational level, married status, relative of members in sub-district administrative organization, interest persons, and different experienced persons with sub-district administrative organization toward different application opinions are indifferent rejecting set hypothesis.

3. Suggested data for guided application of ten royal virtues to manage are as follows. 1. Dhana (charity) a person should give charity in suitable aspect. It is generous to each other and welfare work especially in matter of education. 2. SILA (high moral character) The leaders should behave as good model for general people and organization's staff have to behave SILA and have a good behavior in performing with colleagues which make organization being process efficiently. 3. Parichakha (self-sacrifice) It is sacrifice for whole people and staff work for the benefit of the people with real sacrifice and they are generous for the public. 4. Archava (honesty) A person has honesty for the duty and responsibility for working and others including royalty in the country. They maintain in the good faith. 5. Matthava (kindness) A person has a kindness to each other administrators must have kindness to each other 6. Tapa (self-control) Administrators must not indulge in enrichment position and praise. They have to work fully and have Dhamma in themselves to eradicate evil without occurring it is power to control their minds to behave in the frame of morality with the best performance. 7. Agghodha (self-control) In working with other, persons have to practice their duty as best not anger with irritancy around them. Administrators should have kindness, loving-kindness and good wishes to subjects and colleagues with pure mind. 8. Avihingsa (Non-violence) everyone has duty to perform duty according to position and responsibility among. Administrators should have kindness to help subjects and colleagues to work happily. 9. Khanti (patience) Administrators should have strong minds to perform duty to achieve goal and adapt themselves in every situations then peace will occur. 10. Avirodhana (conformity to the law) Administrators hold justice in performing their duty, maintain justice, have modesty use mindfulness to control bodily action and verbal action in good faith and not violate traditions including law and morality.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัย อันประกอบด้วย ศ.ดร.บุญทัน ดองไธสง และผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขงานด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไปยัง และ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำแก้ไขตรวจสอบแบบสอบถาม และแก้ไขข้อมูลที่บกพร่องบางส่วน ให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน องค์การบริหารส่วนตำบลตาเถร องค์การบริหารส่วนตำบลบางตะเคียน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม และ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นตาล ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาที่ได้ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนสำหรับการงานวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันจะพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแด่ มารดาบิดา ปู่ย่า ตายาย ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ชี้ทางที่สว่างและคอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โชวเกษม

๓๐ เมษายน ๒๕๕๕

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อภาษาไทย.....(๑)

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....(๓)

กิตติกรรมประกาศ.....(๕)

สารบัญ.....(๖)

สารบัญตาราง.....(๙)

สารบัญแผนภาพ.....(๑๔)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ.....(๑๕)

บทที่ ๑ บทนำ.....๑

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....๑

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....๓

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย.....๓

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ.....๕

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย.....๕

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....๖

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....๘

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....๑๐

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักทศพิธราชธรรม.....๑๐

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....๓๓

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....๔๗

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....๖๐

๒.๕ องค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองที่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี.....๗๑

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....๘๑

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักทศพิธราชธรรม.....๘๑

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....๘๑

๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....๘๒

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย.....๘๖

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง **หน้า**

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....๘๘
๓.๑ รูปแบบการวิจัย.....๘๘
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....๘๘
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....๙๐
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....๙๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....๙๓
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....๙๕
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....๙๕
๔.๒ แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การ
บริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.....๙๙
๔.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลัก
ทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.....๑๑๐
๔.๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....๑๗๒
๔.๕ แนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้
ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.....๑๗๔
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....๑๗๙
๕.๑ สรุปผลการศึกษา.....๑๗๙
๕.๒ อภิปรายผล.....๑๙๐
๕.๓ ข้อเสนอแนะ.....๒๐๒
บรรณานุกรม.....๒๐๔
ภาคผนวก.....๒๐๙
ผนวก ก บทความการวิจัย.....๒๑๐
ผนวก ข กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....๒๒๕
ผนวก ค ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และ
กิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาและผลที่ได้รับของโครงการ.....๒๒๗

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง **หน้า**

ผนวก ง ตัวอย่างแบบสอบถาม.....๒๓๑
ผนวก จ รูปภาพดำเนินกิจกรรมการวิจัย.....๒๔๐
ประวัติผู้วิจัย.....๒๔๔
แบบสรุปโครงการวิจัย.....๒๔๕

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

๑.๑ แสดงจำนวนประชากรที่ศึกษา ๕ เขตพื้นที่..... ๔

๒.๑ แสดงทฤษฎีระบบย่อย ปัจจัยการเมืองภายนอกและภายใน..... ..... ๖๐

๒.๒ แสดงจำนวนหมู่บ้านตำบลกุ่ม..... ๗๙

๓.๑ แสดงจำนวนกลุ่มประชากรรและกลุ่มตัวอย่าง..... ๑๐๒

๔.๑ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ๑๐๘

๔.๒ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านปัจจัยทางสังคม ๑๑๐

๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม ๑๑๑

๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน การให้..... ๑๑๒

๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล ความประพฤติดีงาม ๑๑๓

๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรีด้านปริจาคะ การบริจาค..... ๑๑๔

๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชะ ความซื่อตรง..... ๑๑๕

๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรีด้านมัททวะ ความอ่อนโยน..... ๑๑๖

๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านตปะ การระงับจิตใจไม่หลงหมกมุ่นลาภ ยศ..... ๑๑๗

๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ..... ๑๑๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน..... ๑๑๙

๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ ความอดทน..... ๑๒๐

๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาความยุติธรรม..... ๑๒๑

๔.๑๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ..... ๑๒๓

๔.๑๕ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ..... ๑๒๔

๔.๑๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม..... ๑๒๕

๔.๑๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านทาน..... ๑๒๖

๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านศีล..... ๑๒๗

๔.๑๙ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านปริจาคะ..... ๑๒๘

๔.๒๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านอาชชวะ..... ๑๒๙

๔.๒๑ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านมัททวะ..... ๑๓๐

๔.๒๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านอักโกธะ..... ๑๓๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

๔.๒๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านอวิหิงสา..... ๑๓๒

๔.๒๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านขันติ..... ๑๓๓

๔.๒๕ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา..... ๑๓๔

๔.๒๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านทาน..... ๑๓๕

๔.๒๗ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอาชีพ..... ๑๓๖

๔.๒๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม..... ๑๓๗

๔.๒๙ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านทาน..... ๑๓๘

๔.๓๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านศีล..... ๑๓๙

๔.๓๑ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านปริจาคะ..... ๑๔๐

๔.๓๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านอาชชวะ..... ๑๔๑

๔.๓๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านมัททวะ..... ๑๔๒

๔.๓๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านตปะ..... ๑๔๓

๔.๓๕ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านอักโกธะ..... ๑๔๔

๔.๓๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านอวิหิงสา..... ๑๔๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

๔.๓๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านขันติ..... ๑๔๖

๔.๓๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ ด้านอวิโรธนะ..... ๑๔๗

๔.๓๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน..... ๑๔๘

๔.๔๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม..... ๑๔๙

๔.๔๑ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามรายได้ ด้านทาน..... ๑๕๐

๔.๔๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามรายได้ ด้านมัททวะ..... ๑๕๑

๔.๔๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามรายได้ ด้านตปะ..... ๑๕๒

๔.๔๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามรายได้ ด้านอักโกธะ..... ๑๕๓

๔.๔๕ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามรายได้ ด้านอวิโรธนะ..... ๑๕๔

๔.๔๖ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส..... ๑๕๕

๔.๔๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม..... ๑๕๖

๔.๔๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านทาน..... ๑๕๗

๔.๔๙ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านศีล..... ๑๕๘

๔.๕๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านปริจาคะ..... ๑๕๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

๔.๕๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านตปะ..... ๑๖๑

๔.๕๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านมัททวะ..... ๑๖๒

๔.๕๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านอักโกธะ..... ๑๖๓

๔.๕๕ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านอวิหิงสา..... ๑๖๔

๔.๕๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านขันติ..... ๑๖๕

๔.๕๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพ ด้านอวิโรธนะ..... ๑๖๖

๔.๕๘ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามการเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล..... ๑๖๗

๔.๕๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย..... ๑๖๘

๔.๖๐ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามการมีส่วนร่วม..... ๑๖๙

๔.๖๑ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามการมีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบล..... ๑๗๑

๔.๖๒ แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน..... ๑๗๒

๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย..... ๑๘๒

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ **หน้า**

๒.๑ แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล..... ๖๗

๒.๒ แสดงที่มาของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..... ๗๘

๒.๓ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย..... ๘๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลัก โดยใช้ระบบย่อคำ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
องฺ.ติก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทส	(ภาษาไทย)
ขุ.ป.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฏิสัมภิทามรรค	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
องฺ.จตุกฺก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ได้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นหลักในการอ้างอิง ซึ่งพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า. เช่น ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๗/๓๗. หมายความว่า ระบุถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๗ หน้าที่ ๓๗ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งหลังสุดของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการปกครองขึ้นพื้นฐานสู่ประชาชนของรัฐบาลในสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้สภาตำบลมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณล่วงมาแล้ว ๓ ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (หรือตามกระทรวงมหาดไทยจะประกาศกำหนดเกณฑ์รายได้ที่เปลี่ยนแปลงไปอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘) และมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ถึงปัจจุบันแล้ว ๓ ครั้ง รวม ๖,๓๙๗ แห่งทั่วประเทศ

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท สมาชิกโดยตำแหน่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกเลือกหมู่บ้านละ ๒ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกทั้งหมดจะเลือกสมาชิกด้วยกัน ทำหน้าที่เป็นประธาน ๑ คน รองประธาน ๑ คน และเลขานุการสภาอีก ๑ คน ซึ่งนายอำเภอประกาศแต่งตั้งตามมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี บุคคลเหล่านี้จะต้องเป็นคณะกรรมการผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเวลาเดียวกัน

ฝ่ายบริหารคือคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย กำนัน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน ๒ คน และสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งไม่เกิน ๔ คน ทั้งนี้ ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้คณะกรรมการบริหารเลือกกรรมการบริหาร ๑ คน เป็นประธานกรรมการ และเลือกประธานบริหารอีก ๑ คน เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร แต่ใน ๔ ปีแรก นับตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๘ ให้กำนันเป็นประธานกรรมการบริหารโดยตำแหน่ง (ตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗) ผลจากการเป็นนิติบุคคล และเป็นข้าราชการบริหารส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนอกจากจะทำให้การบริหารงานด้านต่าง ๆ มี

ความคล่องตัวมากขึ้นแล้วยังเป็นโครงสร้างในการบริหาร บทบาท หน้าที่ การคลัง ตลอดจนการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องดำเนินการด้วยตนเอง และตรวจสอบการทำงานกันเองระหว่างฝ่ายสภากับฝ่ายบริหาร อำนาจหน้าที่เป็นของคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามมติข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล ทั้งนี้ ให้จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรายงานผลการใช้จ่ายแก่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทราบ ปีละ ๒ ครั้ง และปฏิบัติหน้าที่อย่างตามทางราชการมอบหมาย ส่วนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับ ต่าง ๆ และคุมควบการทำงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาตำบลตามกฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับทางราชการ

จากโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การเป็นจำนวนมากทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ในองค์การหลายแบบมีปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาการทุจริตต่อหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบเอาใจใส่ดูแลประชาชน และไม่มีความโปร่งใส ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ทำให้เกิดการก้าวก่ายการทำงานกันและกัน การจัดแผนพัฒนาตำบล การใช้จ่ายงบประมาณผิดประเภท การขาดประชุมและการไม่สามารถควบคุมการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารได้ เป็นต้น ซึ่งการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สิ่งจำเป็นหรือปัจจัยที่สำคัญยิ่งสำหรับการบริหารคือ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารดังกล่าวอันประกอบด้วย **ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของประชาชน และ**ปัจจัยทางสังคม**ของประชาชน ได้แก่ การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้เสีย การเข้าไปมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีส่วนร่วมทางการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอันเป็นตัวบ่งชี้ว่า การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาหรือประสบผลสำเร็จมากประการใด และในทางพระพุทธศาสนาได้มีหลักธรรมสำหรับผู้นำหรือผู้บริหารที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การเป็นผู้นำหรือผู้บริหารงานประสบความสำเร็จทั้งการ “นำ” และการ “บริหาร” ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย คือ “หลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ” ได้แก่ ๑) **ทาน** (ทานำ) คือ การให้ทาน การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมนอกจากเสียสละทรัพย์สิ่งของแล้ว ยังหมายถึงการให้น้ำใจแก่ผู้อื่นด้วย ๒) **ศีล** (สีลำ) คือ ความประพฤติที่ดีงาม ทั้ง กาย วาจา และใจ ให้ปราศจากโทษ ทั้งในการปกครอง อันได้แก่ กฎหมายและนิติราชประเพณี และในทางศาสนา ๓) **บริจาค** (ปริจาคำ) คือ การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวม ๔) **ความซื่อตรง** (อาชฺชวำ) คือ ความซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครอง ดำรงอยู่ในสัตย์สุจริต ๕) **ความอ่อนโยน** (มทฺทวำ) คือ การมีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพ

ในเหตุผลที่ควร มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสและอ่อนโยนต่อบุคคลที่ เสมอกันและต่ำกว่า ๖) **ความเพียร** (ตปั) หรือความเพียร มีความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากความเกียจคร้าน ๗) **ความไม่โกรธ** (อกฺโกธ) หรือความไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ ไม่มุ่งร้ายผู้อื่นแม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ทำตามเหตุผล ๘) **ความไม่เบียดเบียน** (อวิหึสา) การไม่เบียดเบียน หรือบีบคั้น ไม่ก่อทุกข์หรือเบียดเบียนผู้อื่น ๙) **ความอดทน** (ขนฺติ) การมีความอดทนต่อสิ่งทั้งปวง รักษาอาการ กาย วาจา ใจให้เรียบร้อย ๑๐) **ความยุติธรรม** (อวิโรธนำ) ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เที่ยงธรรมเป็นหลัก ไม่เอนเอียงหวั่นไหวด้วยคำพูด อารมณ์หรือลาภสักการะใด ๆ

ฉะนั้น จากสภาพปัญหาและปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัย เรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการบริหารองค์การต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยจะทำการศึกษาจากความเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่และประชาชน

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

๑) **ตัวแปรต้น (Independent Variables)** มี ๒ ปัจจัย คือ **๑.ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ **๒.ปัจจัยทางสังคม** ได้แก่ ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

๒) **ตัวแปรตาม (Dependent Variables)** คือ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ ๑) ทาน ๒) ศีล ๓) บริจาค ๔) ความซื่อตรง ๕) ความอ่อนโยน ๖) ความเพียร ๗) ความไม่โกรธ ๘) ความไม่เบียดเบียน ๙) ความอดทน และ ๑๐) ความยุติธรรม

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีทั้ง ๕ แห่ง จำนวน ๓๕,๑๕๘ คน[๑] ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้สำหรับแจกแบบสอบถาม และกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน จำนวน ๕ ท่าน ดังแสดงตามตารางที่ ๑.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑ แสดงจำนวนประชากรที่ศึกษา ๕ เขตพื้นที่

หน่วยงาน	กลุ่มประชากร (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
๑. อบต.บางเลน	๓,๔๐๗	๓,๖๗๖	๗,๐๘๓
๒. อบต.ตาเถร	๗,๖๐๙	๗,๗๙๗	๑๕,๔๐๖
๓. อบต.บางตะเคียน	๒,๘๐๕	๒,๘๖๑	๕,๖๖๖
๔. อบต.บ้านกุ่ม	๑,๗๔๗	๑,๘๒๗	๓,๕๗๔
๕. อบต.ต้นตาล	๑,๖๕๒	๑,๗๗๗	๓,๔๒๙
รวม	**๑๗,๒๒๐**	**๑๗,๙๓๘**	**๓๕,๑๕๘**

[๑] ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน, กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๓)

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๔ แห่ง โดยทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Sampling) ได้จำนวน ๕ แห่ง[๒] ได้แก่ ๑) อบต.บางเลน ๒) อบต.ตาเถร ๓) อบต.บางตะเคียน ๔) อบต.บ้านกุ่ม และ ๕) อบต.ต้นตาล

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๕ รวมเป็นระยะเวลา ๑ ปี

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ การใช้หลักทศพิธราชธรรม ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคมมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๔.๓ แนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีมี เป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

---

[๒]ดูเพิ่มเติมได้ที่ ตารางที่ ๑.๑ แสดงจำนวนกลุ่มประชากรที่ศึกษา ๕ เขตพื้นที่

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่ น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๗ ประชาชนที่มีญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๘ ประชาชนที่มีผู้ส่วนได้ส่วนเสียต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๙ ประชาชนที่มีส่วนร่วมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๑๐ ประชาชนที่มีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

เพศ หมายถึง เพศของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม

อายุ หมายถึง อายุของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอายุในขณะ ที่ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีสถานภาพในขณะ ที่ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีระดับการศึกษาสูงสุดในขณะ ที่ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ หมายถึง อาชีพของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีที่ประกอบอาชีพที่ค่าตอบแทนในขณะ ที่ตอบแบบสอบถาม

รายได้ หมายถึง รายได้ของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีรายได้เป็นรายเดือนในขณะ ที่ตอบแบบสอบถาม

องค์กรบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่ถูกตั้งขึ้นตามพรบ. สภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ประชาชนที่เป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่ได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์โดยตรง

การมีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็น ลงประชามติ ประชาพิจารณ์ การร่างข้อบัญญัติ เป็นต้น

การมีประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ประชาชนที่มีการติดต่อและปฏิสัมพันธ์กับองค์การบริหารส่วนตำบล

ทศพิธราชธรรม หมายถึง คุณธรรมของผู้ปกครองบ้านเมือง, ธรรมของนักปกครอง มี ๑๐ ประการ ได้แก่

๑) ทาน การให้ คือ สละทรัพย์สิ่งของ บำรุงเลี้ยง ช่วยเหลือประชาราษฎร์ และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

๒) ศีล ความประพฤติดีงาม คือ สำรวมกายและวจีทวาร ประกอบแต่การสุจริต รักษากิตติคุณ ให้ควรเป็นตัวอย่าง และเป็นที่เคารพนับถือของประชาราษฎร์ มิให้มีข้อที่ใครจะดูแคลน

๓) ปริจจาคะ การบริจาค คือ เสียสละความสุขสำราญ เป็นต้น ตลอดจนชีวิตของตน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๔) อาชชวะ ความซื่อตรง คือ ซื่อตรงทรงสัตย์ไร้มารยา ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน

๕) มัททวะ ความอ่อนโยน คือ มีอัธยาศัย ไม่เย่อหยิ่งหยาบคายกระด้างถือองค์ มีความงามสง่าเกิดแต่ท่วงทีกิริยาสุภาพนุ่มนวล ละมุนละไม ให้ได้ความรักภักดี แต่มิขาดยำเกรง

๖) ตปะ ความทรงเดช คือ แผดเผากิเลสตัณหา มิให้เข้ามาครอบงำย่ำยีจิต ระงับยับยั้งข่มใจได้ ไม่ยอมให้หลงใหลหมกมุ่นในความสุขสำราญและความปรนเปรอ มีความเป็นอยู่สม่ำเสมอ หรืออย่างสามัญ มุ่งมั่นแต่จะบำเพ็ญเพียร ทำกิจให้

๗) อักโกธะ ความไม่โกรธ คือ ไม่กริ้วกราด ลุอำนาจความโกรธ จนเป็นเหตุให้วินิจฉัยความและกระทำกรรมต่างๆ ผิดพลาดเสียธรรม มีเมตตาประจำใจไว้ระงับความเคืองขุ่นวินิจฉัยความและกระทำการด้วยจิตอันราบเรียบเป็นตัวของตนเอง

๘) อวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน คือ ไม่บีบคั้นกดขี่ เช่น เก็บภาษีขูดรีด หรือ เกณฑ์แรงงานเกินขนาด ไม่หลงระเริงอำนาจ ขาดความกรุณา หาเหตุเบียดเบียนลงโทษอาชญาแก่ประชาราษฎร์ผู้ใด เพราะอาศัยความอาฆาตเกลียดชัง

๙) ขันติ ความอดทน คือ อดทนต่องานที่ตรากตรำ ถึงจะลำบากกายน่าเหนื่อยหน่ายเพียงไร ก็ไม่ท้อถอย ถึงจะถูกยั่วถูกหยันด้วยคำเสียดสีถากถางอย่างใด ก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ยอมละทิ้งกรณีย์ที่บำเพ็ญโดยชอบธรรม

๑๐) อวิโรธนะ ความไม่คลาดธรรม คือ วางองค์เป็นหลักหนักแน่นในธรรม คงที่ ไม่มีความเอนเอียงหวั่นไหวเพราะถ้อยคำที่ดีร้าย ลาภสักการะ หรืออิฏฐารมณ์ อนิฏฐารมณ์ใดๆ สติมั่นในธรรม ทั้งส่วนยุติธรรม คือ ความเที่ยงธรรม ก็ดี นิติธรรม คือ ระเบียบแบบแผนหลักการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ก็ดี ไม่ประพฤติให้เคลื่อนคลาดวิบัติไป

การประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานส่วนตำบลขององค์การบริหารงานส่วนตำบลอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความเห็นของประชาชน

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ก. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้ทราบถึงการใช้หลักทศพิธราชธรรม ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม

๓. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรม ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ข. หน่วยงานที่ได้รับประโยชน์

๑. องค์กรปกครองในส่วนท้องถิ่นได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ชุมชน

๒. องค์กรของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวกับการปกครอง

๓. องค์กรปกครองในชุมชนต่าง ๆ

บทที่ ๒

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” นี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร วารสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการ โดยมีตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักทศพิธราชธรรม

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๕ องค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักทศพิธราชธรรม

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ

๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับหลักทศพิธราชธรรม

๒.๑.๑ ความหมายของทศพิธราชธรรม

ราชธรรม ๑๐ หรือ ทศพิธราชธรรม[๑] คือ ธรรมของพระราชา, กิจวัตรที่พระเจ้าแผ่นดินควรประพฤติ, คุณธรรมของผู้ปกครองบ้านเมือง, หรือธรรมของนักปกครอง๙๗ ประกอบด้วย

๑) ทาน (การให้) คือ สละทรัพย์สิ่งของ บำรุงเลี้ยง ช่วยเหลือประชาราษฎร์และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

๒) ศีล (ความประพฤติดีงาม) คือ สำรวมกายและวจีทวาร ประกอบแต่การสุจริตรักษากิตติคุณ ให้ควรเป็นตัวอย่าง และเป็นที่เคารพนับถือของประชาราษฎร์

---

[๑] **ขุ.ชา.** ๒๘/๒๔๐/๘๖.

๓) ปริจจาคะ (การบริจาค) คือ เสียสละความสุขสำราญ ตลอดจนชีวิตของตนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๔) อาชชวะ (ความซื่อตรง) คือ ซื่อตรงทรงสัตย์ ไร้มารยา ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน

๕) มัททวะ (ความอ่อนโยน) คือ มีอัธยาศัย ไม่เย่อหยิ่งหยาบคายกระด้างถือองค์มีความงามสง่าเกิดแต่ท่วงทีกิริยาสุภาพนุ่มนวล ละมุนละไม ให้ได้ความรักภักดี

๖) ตปะ (ความทรงเดช) คือ แผดเผากิเลสตัณหา มิให้เข้ามาครอบงำย่ำยีจิตระงับยับยั้งข่มใจได้ มีความเป็นอยู่สม่ำเสมอ หรืออย่างสามัญ มุ่งมั่นแต่จะบำเพ็ญเพียร

๗) อักโกธะ (ความไม่โกรธ) คือ ไม่กริ้วกราด ลุอำนาจความโกรธ จนเป็นเหตุให้วินิจฉัยความและกระทำกรรมต่าง ๆ ผิดพลาดเสียธรรม มีเมตตาประจำใจ

๘) อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) คือ ไม่บีบคั้นกดขี่ เช่น เก็บภาษีขูดรีดหรือเกณฑ์แรงงานเกินขนาด ไม่หลงระเริงอำนาจ ขาดความกรุณา หาเหตุเบียดเบียนลงโทษอาชญาแก่ประชาราษฎร์ผู้ใด เพราะอาศัยความอาฆาตเกลียดชัง

๙) ขันติ (ความอดทน) คือ อดทนต่องานที่ตรากตรำ ถึงจะลำบากกายน่าเหนื่อยหน่ายเพียงไร ก็ไม่ท้อถอย ถึงจะถูกยั่วถูกหยันด้วยคำเสียดสีถากถางอย่างใด ก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ยอมละทิ้งกรณีย์ที่บำเพ็ญโดยชอบธรรม

๑๐) อวิโรธนะ (ความไม่คลาดธรรม) คือ วางองค์เป็นหลักหนักแน่นในธรรมคงที่ไม่มีความเอนเอียงหวั่นไหวเพราะถ้อยคำที่ดีร้าย ลาภสักการะ หรืออิฏฐารมณ์ อนิฏฐารมณ์ใด ๆสติมั่นในธรรม ทั้งส่วนยุติธรรม คือ ความเที่ยงธรรม นิติธรรม คือ ระเบียบแบบแผน หลักการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

พุทธทาสภิกขุ กล่าวว่า ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ เป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง ความสงบสุข สันติภาพ ความเป็นผู้เป็นอิสระเหนือความทุกข์เหนือปัญหาทุกอย่างทุกประการ จึงขอให้พิจารณากันดังต่อไปนี้[๒]

๑) “ทานัง” ทาน การให้ในที่นี้หมายถึง ให้วัตถุภายนอกเป็นสิ่งของอะไรต่าง ๆโดยต้องมีผู้รับโดยตรง มันจึงเป็นการให้ที่เรียกว่า ทานัง คือทาน ให้แล้วมันก็มีผลเป็นความผูกพันเป็นการสร้างสรรค์ความสงบสุข

๒) “สีลัง” สีลัง ภาวะปกติ สีละ แปลว่า ปกติ ภาวะปกติ ไม่มีอะไรวุ่นวาย รวมทั้งการปฏิบัติเพื่อให้เกิดภาวะเช่นนั้นด้วย นี้เรียกว่า สีลัง สีละ

๓) “ปริจจาคัง” คือบริจาค คือเป็นการให้ แต่เป็นการให้ในภายในทางจิตใจ ไม่ต้องมีผู้รับก็ได้ มันต่างจากทานัง : ทานัง ให้อย่างมีผู้รับ ปริจจาคัง ให้อย่างไม่ต้องมีผู้รับ บริจาคสิ่งที่ไม่ควรมีอยู่ในตน อะไรที่ไม่ควรมีอยู่ในตน บริจาคออกไปๆ นี่เรียกว่าสละสิ่งที่ไม่ต้องมีผู้รับ ไม่

---

[๒] พุทธทาสภิกขุ, **ทศพิธราชธรรม,** (กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒-๒๕.

ซ้ำกับคำว่า “ทาน” มักจะอธิบายไปซ้ำกับคำว่าทาน นั้นไม่ไม่สำเร็จประโยชน์ “ทาน” ให้ซึ่งวัตถุภายนอก มีผู้รับ “บริจาค” ให้ซึ่งสิ่งที่ไม่ควรมีอยู่ภายในตัวไม่ต้องมีผู้รับ

๔) “อาชชะวัง” ความซื่อตรง ความเปิดเผย ไม่เกิดโทษเกิดภัย ไม่เกิดอันตรายใด ๆ เป็นที่ไว้ใจได้ ซื่อตรงตั้งแต่ตนเอง คือความเป็นมนุษย์ของตนเอง และซื่อตรงต่อผู้อื่นซึ่งเกี่ยวข้อง โดยสรุปมันก็เป็นซื่อตรงต่อหน้าที่ ที่จะต้องทำอีกนั่นแหละ ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง ให้ซื่อตรง ให้เพียงพอ ให้เหมาะสม แก่ความเป็นมนุษย์ นี่เรียกว่าความซื่อตรง

๕) “มัททะวัง” มัทวะ แปลว่า ความอ่อนโยน ความอ่อนโยนภายนอกคืออ่อนโยนต่อบุคคลซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เป็นการสร้างสรรค์ซึ่งความรัก ความสามัคคี นี่ก็เป็นความอ่อนโยนภายนอกและความอ่อนโยนภายใน คือความอ่อนโยนของจิตใจคือจิตที่อบรมไว้ดีแล้วมีความเหมาะสมถูกต้องอ่อนโยนพร้อมที่จะใช้ทำหน้าที่ใด ๆ ก็ได้ เหมือนขี้ผึ้งที่อ่อนดีแล้ว จะปั้นเป็นอะไรก็ได้ จิตใจที่อ่อนโยนแล้ว เหมาะสมที่จะปฏิบัติธรรมะอันสูงขึ้นไปได้ทุกอย่างทุกประการจนสำเร็จประโยชน์

๖) “ตะปัง” ตะปะ ตะบะ ปกติหมายถึงวิริยะ ความพากเพียร ความบากบั่น ความก้าวหน้า ไม่ถอยหลัง ความไม่หยุดอยู่กับที่ มีคุณสมบัติเผาผลาญกิเลสและความชั่วโดยประการทั้งปวง ในที่นี้จะระบุไปยังสิ่งที่เรียกว่าอิทธิบาททั้ง ๔ ประการ ก็ได้ เป็นตะบะเผาผลาญกิเลส

๗) “อักโกธัง” ไม่โกรธ ตัวหนังสือแปลว่า ไม่กำเริบ ไม่มีความกระกำเริบในภายใน คือกลุ้มอยู่ในใจ ไม่มีความกำเริบภายนอก คือ ประทุษร้ายบุคคลอื่น ไม่กำเริบทั้งภายในไม่กำเริบทั้งภายนอก เรียกว่า “อักโกธัง” ทุกคนก็จะรู้จักได้ง่ายไม่ต้องอธิบาย

๘) “อะวิหิงสา” อวิหิงสา ไม่เบียดเบียน ไม่มีการกระทำ อันเบียดเบียนอันกระทบกระทั่งตนเองหรือผู้อื่น เบียดเบียนผู้อื่นนั้นรู้จักกันดี แต่ที่เบียดเบียนตนเองนี้บางทีก็ไม่ค่อยจะรู้จัก คือถ้าเป็นการทำตนเองให้ลำบากเปล่า ๆ ก็เป็นการเบียดเบียนตนเอง เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นจะต้องทำ ไม่จำเป็นจะต้องทำตนเองให้ลำบาก เหมือนที่ทำกันเกินกว่าเหตุ ทำแต่พอดีก็ไม่ต้องมีความลำบาก ถึงจะมีความลำบากก็ไม่ใช่ว่าเป็นความลำบากที่ว่าเหลือที่จะทนทานหรือจะกระทำได้

๙) “ขันติ” ขันติ อดทน รอได้ คอยได้ คำนี้บางทีก็แปลว่าความสมควรมันก็มีความหมายเดียวกันแหละ เพราะเราอดทนได้ คอยได้ ก็สมควรแก่ความเป็นผู้ที่จะทำอะไรได้สำเร็จ ถ้าไม่อดทน รอไม่ได้ คอยไม่ได้ ก็เป็นบ้าตลอดเวลา ยิ่งเป็นผู้ใหญ่เท่าไหร่จะยิ่งต้องอดทนเท่านั้น อย่าเข้าใจว่าจะต้องเอาความอดทน หรือต้องอดทนนั้นไปไว้แก่ฝ่ายผู้น้อยนั้นไม่ถูก ยิ่งเป็นผู้ใหญ่ จะยิ่งต้องอดทนต่อความโง่ของผู้น้อย เพราะผู้น้อยเขามักจะเป็นคนโง่ เป็นคนโง่ไม่สมประกอบ หรือไม่สามารถใด ๆ เท่ากัน ทำให้เกิดปัญหาขึ้น ซึ่งทำให้ฝ่ายผู้ใหญ่ต้องอดทน ถึงรู้ไว้ว่าความอดทนเป็นเรื่องของฝ่ายผู้ใหญ่ ไม่ใช่ฝ่ายผู้น้อย ยิ่งเป็นผู้ใหญ่มากเท่าไรยิ่งจะต้อง

อดทนมากขึ้นเท่านั้น ยิ่งมีผู้อยู่ในบังคับบัญชามากเท่าไร ยิ่งจะต้องมีความอดทนมากขึ้นเท่านั้น มิฉะนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จ

๑๐) "อะวิโรธะนัง" อวิโรธนะ แปลว่า ความไม่มีอะไรพิรุธ ไม่มีอะไรวิรุธ หรือพิรุธ คือ ไม่ผิดไปจากแนวแห่งความถูกต้อง คำว่า พิรุธ หมายความว่า ผิดไปจากแนวแห่งความถูกต้องที่จะนำมาซึ่งจะนำความผิดพลาด คืออันตราย หรือทุกข์โทษโดยประการทั้งปวง "อะวิโรธะนัง" แปลว่า ไม่มีอะไรที่พิรุธ คือ ผิดไปจากทางที่ควรจะเป็น คำว่าไม่มีอะไรพิรุธนี้ อาจจะขยายใจความออกไปได้ ถึงตัวเป็น สัมมันตะ คือ ความถูกต้อง ๑๐ ประการ ได้แก่ อริยมรรค มีองค์ ๘ ประการ คือ ถูกต้องในความคิดความเห็น ถูกต้องในความปรารถนา ถูกต้องในการพูดจาถูกต้องในการทำงาน ถูกต้องในการดำรงชีพ ถูกต้องในการพากเพียร ถูกต้องในการมีสติควบคุมตัว ถูกต้องในความมีสมาธิคือจิตอันมั่นคง และในที่สุด ก็มีความถูกต้องในเรื่องของความรู้ขั้นสุดท้าย และก็ถูกต้องในผล คือความหลุดพ้นจากความทุกข์อย่างถูกต้อง นี่ คำว่า "ไม่มีพิรุธ" คือมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ทุกอย่างทุกประการ ซึ่งเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง สมกับที่อยู่เป็นข้อรั้งท้ายข้อสำคัญที่สุดมักจะอยู่รั้งท้ายอย่างนี้ แล้ว "อะวิโรธะนะ" ความไม่มีอะไรพิรุธนี้เป็นเรื่องปัญญา อย่าได้เข้าใจว่า ทำไมในทศพิธราชธรรมทั้ง ๑๐ นี้ ไม่มีคำว่าปัญญา มีข้อปัญญา ปัญญาอย่างยิ่งที่ข้อสุดท้าย คือ "อะวิโรธะนะ" ความไม่มีอะไรพิรุธ เป็นอันว่าหลักสำคัญทั้งหมดมีอยู่ในทศพิธราชธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เรียกว่า ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญาเป็นตัวพรหมจรรย์ในพระพุทธศาสนา ดังนั้น ทศพิธราชธรรมจึงประกอบด้วยอยู่ด้วยไตรสิกขาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) กล่าวว่า ท่านผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ผู้นำ และผู้ปกครองรัฐ ตั้งแต่พระเจ้าจักรพรรดิ พระมหากษัตริย์ ตลอดจนนักปกครองโดยทั่วไป มีหลักธรรมที่เป็นคุณสมบัติ และเป็นข้อปฏิบัติ ดังนี้[๓]

๑) ทาน ให้ปันช่วยประชา คือ บำเพ็ญตนเป็นผู้ให้ โดยมุ่งปกครองหรือทำงานเพื่อให้เขาได้ มิใช่เพื่อจะเอาจากเขา เอาใจใส่อำนวยบริการ จัดสรรความสงเคราะห์ อนุเคราะห์

ให้ประชาราษฎร์ได้รับประโยชน์สุข ความสะดวกปลอดภัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เดือดร้อนประสบทุกข์ และให้ความสนับสนุนแก่คนทำความดี

๒) ศีล รักษาความสุจริต คือ ประพฤติดีงามสำรวมกายทวารและวจีทวาร ประกอบแต่การสุจริต รักษากิตติคุณ ประพฤติให้ควรเป็นตัวอย่างที่ดี และเป็นที่เคารพนับถือของประชาราษฎร์มิให้มีข้อที่ผู้ใดจะดูแคลน

๓) ปริจจาคะ บำเพ็ญกิจด้วยเสียสละ คือ สามารถเสียสละความสุข สำราญ เป็นต้น ตลอดจนชีวิตของตนได้ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

---

[๓] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), **ธรรมนูญชีวิต,** (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๐), หน้า ๒๒-๒๔.

๔) อาชชวะ ปฏิบัติภาระโดยซื่อตรง คือ ซื่อตรงทรงสัตย์ ไร้มายา ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน

๕) มัททวะ ทรงความอ่อนโยนเข้าถึงคน คือ มีอัธยาศัยไม่เย่อหยิ่งหยาบคายกระด้างถือองค์ มีความงามสง่าเกิดแต่ท่วงทีกิริยาสุภาพนุ่มนวล ละมุนละไม ควรได้ความรักภักดี แต่มิขาดยำเกรง

๖) ตปะ พ้นมัวเมาด้วยเผากิเลส คือ แผดเผากิเลสตัณหามิให้เข้ามาครอบงำจิตระงับยับยั้งข่มใจได้ ไม่หลงใหลหมกมุ่นในความสุขสำราญและการปรนเปรอ มีความเป็นอยู่สม่ำเสมอหรืออยู่อย่างง่าย ๆ สามัญ มุ่งมั่นแต่จะบำเพ็ญเพียรทำกิจในหน้าที่ให้บริบูรณ์

๗) อักโกธะ ถือเหตุผลไม่โกรธา คือ ไม่เกรี้ยวกราดไม่วินิจฉัยความและกระทำการด้วยอำนาจความโกรธ มีเมตตาประจำใจไว้ระงับความเคืองขุ่น วินิจฉันความและกระทำการด้วยจิตอันสุขุมราบเรียบตามธรรม

๘) อวิหิงสา มือหิงสานำร่มเย็น คือ ไม่หลงระเริงอำนาจไม่บีบคั้นกดขี่ มีความกรุณาไม่หาเหตุเบียดเบียนลงโทษอาชญาแก่ประชาราษฎร์ผู้ใด ด้วยอาศัยความอาฆาตเกลียดชัง

๙) ขันติ ชำนะเข็ญด้วยขันติ คือ อดทนต่องานที่ตรากตรำอดททต่อความเหนื่อยยาก ถึงจะลำบากกายน่าเหนื่อยหน่ายเพียงไรก็ไม่ท้อ ถึงจะถูกยั่วถูกหยันด้วยถ้อยคำเสียดสีถากถางอย่างใดก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ยอมละทิ้งกิจกรณีย์ที่บำเพ็ญโดยชอบธรรม

๑๐) อวิโรธนะ มิปฏิบัติคลาดจากธรรม คือ ประพฤติมิให้ผิดจากประศาสนธรรม อันถือประโยชน์สุขความดีงามของรัฐและราษฎร์เป็นที่ตั้ง อันใดประชาราษฎร์ปรารถนาโดยชอบธรรม ก็ไม่ขัดขืนการใดจะเป็นไปโดยชอบธรรม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ก็ไม่ขัดขวางวางองค์เป็นหลัก หนักแน่นในธรรมคงที่ ไม่มีความเอนเอียงหวั่นไหว เพราะถ้อยคำดีร้ายลาภสักการะหรืออิฏฐารมณ์อนิฏฐารมณ์ใด ๆ สถิตมั่นในธรรม ทั้งส่วนยุติธรรม คือความเที่ยงธรรมก็ดี นิติธรรม คือระเบียบแบบแผนหลักการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามก็ดี ไม่ประพฤติให้เคลื่อนคลาดวิบัติไป

พระชัยวัฒน์ ธมฺมวฑฺฒโน กล่าวว่า คำว่า "ทศพิธราชธรรม" เป็นคุณธรรมที่โบราณบัณฑิตได้บัญญัติไว้ก่อนสมัยพุทธกาล ซึ่งพระมหากษัตริย์ในอดีตได้ทรงถือปฏิบัติมาเป็นพระราชจริยาวัตร แม้บุคคลผู้มิใช่พระเจ้าแผ่นดินก็ควรเจริญรอยตาม โดยนำเอาหลักธรรม ๑๐ ประการนี้ มาปฏิบัติในการบริหารการปกครอง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดความสวัสดีในสังคม ตามอุดมการณ์แห่งการปกครองยิ่ง ๆ ขึ้นไป อันว่าคุณสมบัติของนักบริหารหรือนักปกครอง หรือ ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ตั้งแต่พระราชามหากษัตริย์ ตลอดจนนักบริหารหรือนักปกครองทั่วไป ที่เรียกว่า ทศพิธราชธรรม มีทั้งสิ้น ๑๐ ประการ ดังนี้[๕]

---

[๕] พระชัยวัฒน์ ธมฺมวฑฺฒโน, **๙๙ ธรรมวาทะ-ข้อคิด**, (กรุงเทพมหานคร: เลี่ยงเชียงการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๗-๒๐.

๑) ทาน นักบริหารหรือนักปกครองต้องรู้จักบำเพ็ญตนเป็นผู้ให้ เป็นนักเสียสละ โดยมุ่งปกครองหรือทำงานเพื่อให้เขาได้ มิใช่หมายจะเอาจากเขา รู้จักเอาใจใส่ดูแล จัดสรรสงเคราะห์อนุเคราะห์ ให้ประชาชนหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับประโยชน์สุข ได้รับความสะดวดปลอดภัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เดือดร้อน และให้ความสนับสนุนแก่ผู้บำเพ็ญคุณงามความดี เช่น ให้รางวัล ให้เลื่อนยศเลื่อนฐานะ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ทอดทิ้งดูดายยามทุกข์ยาก เข้าลักษณะที่ว่า "ยามปกติก็เรียกใช้ ยามเจ็บไข้ก็รักษา" ยามต้องการคำแนะนะปรึกษาก็ช่วยให้แสงสว่าง แนะ คือบอกอุบายให้รู้ นำ คือทำให้ดูเป็นแบบอย่าง แม้หากผู้น้อยผิดพลาดไปบ้าง โดยมิได้ตั้งใจ ผู้ใหญ่ก็ต้องรู้จักให้โอกาสแก้ไข ให้อภัยให้น้ำใจ นี่เป็นเหตุนำมาซึ่งความสามัคคีในหมู่คณะ เพราะ "ถ้าไม่มีการให้อภัยผิด และไม่คิดที่จะลืมซึ่งความหลัง จะหาสามัคคียากลำบากจัง ความพลาดพลั้งย่อมีทั่วทุกตัวคน" นี่เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๑

๒) ศีล ผู้ปกครอง ต้องมีความประพฤติดีงาม รู้จักรักษาความซื่อสัตย์สุจริต รักษาเกียรติคุณ ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างและเป็นที่เคารพนับถือของประชาชน มิมีข้องที่ผู้ใดจะดูหมิ่นดูแคลนได้ ก่อให้เกิดความไว้วางใจ เลื่อมใสในผู้นำ รวมความว่า การรักษาศีลโดยเฉพาะศีลห้านั้น ความมุ่งหมายก็คือรักษาตนเองไว้มิให้เสียหาย เป็นการปิดช่องทางที่จะนำความเสียหายมาสู่ตนได้ถึง ๕ ทาง ด้วยกันคือ

ศีลข้อที่ ๑ ป้องกันทางที่ตนจะเสียหายเพราะความโหดร้าย

ศีลข้อที่ ๒ ป้องกันทางที่ตนจะเสียหายเพราะความใจอยาก

ศีลข้อที่ ๓ ป้องกันทางที่ตนจะเสียหายเพราะความมากรัก

ศีลข้อที่ ๔ ป้องกันทางที่ตนจะเสียหายเพราะความปากชั่ว

ศีลข้อที่ ๕ ป้องกันทางที่ตนจะเสียหายเพราะความมัวเมา

หมายความว่า ชีวิตของผู้คนทั้งหลายไม่ว่าผู้ใหญ่หรือผู้น้อย มักจะพังทลายไปเพราะ ๕ เรื่อง เหล่านี้ คือ

ความโหดร้ายในสันดาน ๑

ความอยากได้ในทรัพย์สินของผู้อื่นในทางที่ผิด ๆ ๑

ความฟุ้งซ่านในทางกามเกี่ยวกับเพศตรงข้าม ๑

ความไม่มีสัจจะประจำใจ ๑

ความประมาทขาดสติสัมปชัญญะ ๑

รวมเรียกง่าย ๆ ว่า โหดร้าย ใจอยาก มากรัก ปากชั่ว มัวเมา หรือ โหดร้าย มือไว ใจเร็ว ขี้ปด หมดสติ แต่ถ้ามีศีลกำกับควบคุมแล้ว กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ก็จักไม่นำความวิบัติเสียหายมาให้แก่ตน ทั้งผู้นำและผู้ตาม นี่เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๒

๓) บริจาค การบำเพ็ญกิจด้วยเสียสละ คือสามารถเสียสละความสุข ความสำราญ เป็นต้น ตลอดจนชีวิตของตนได้ เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง นักบริหารและนักปกครองนั้น หากเห็นแต่ประโยชน์ตน ก็เป็นคนสกปรก ไม่สามารถ

ทำงานเพื่อบ้านเมืองได้กว้างขวาง เพราะคนเห็นแก่ตนแก่ตัวนั้น เป็นผู้ที่มีจิตใจคับแคบ ย่อมจักไม่ได้รับความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย และอำนาจนำความเสียหายมาสู่ประเทศชาติ สังคมได้มาก แต่หากผู้นำเป็นนักเสียสละ มีจาคะธรรม ก็ย่อมสามารถที่จะเป็นผู้นำที่บันดาลประโยชน์สุขให้เกิดได้อย่างไพศาล ฉะนั้น วิญญาณของผู้นำ จึงได้แก่ ความเป็นนักเสียสละ สมเด็จพระบรมศาสดาได้ตรัสไว้ว่า "พึงสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต พึงสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม" นี่เป็นยอดของนักเสียสละ เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๓

๔) อาชชวะ การปฏิบัติภาระโดยซื่อตรง ไม่คด ไม่โกง ไม่กอบโกย ไม่โกงกิน ไม่เสแสร้งแกล้งมายาหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ แต่ปฏิบัติโดยสุจริต ข้อนี้สมเด็จบรมบพิตร ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท ในการเสด็จออกมหาสมาคมรับการถวายพระพรชัยมงคล พระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษา ๕ ธันวามหาราช พุทธศักราช ๒๕๕๒ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ความตอนหนึ่งว่า "ความเจริญมั่นคงทั้งนั้นจะสำเร็จผลเป็นจริงได้ ก็ด้วยทุกคนทุกฝ่ายในชาติ มุ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน ให้เต็มกำลัง ด้วยสติรู้ตัว ด้วยปัญญารู้คิด และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น ๆ" ความสะอาดในการปฏิบัติหน้าที่ก็ดีความซื่อตรงในการปฏิบัติหน้าที่ก็ดี ฝรั่ง เรียกว่า "คลีน" และ "เคลีย" ได้แก่ สะอาดโปร่งใส และตรวจสอบได้ มีความจริงใจต่อประชาชนและประเทศชาติ อันว่าความซื่อสัตย์ซื่อตรงที่ผู้นำทุกชั้นจะพึงระวังและปฏิบัติให้ได้โดยเคร่งครัดนั้น เช่น

(๑) ซื่อตรงต่อบุคคล ได้แก่ ไม่คิดคดทรยศต่อมิตร และผู้มีพระคุณ

(๒) ซื่อตรงต่อเวลา ได้แก่ การทำงานตรงกับเวลานาที ที่กำหนดหมาย ไม่เอาเวลาราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตน

(๓) ซื่อตรงต่อวาจา ได้แก่ รับปากรับคำไว้กับใครอย่างไร ก็พยายามปฏิบัติให้ได้ตามนั้น

(๔) ซื่อตรงต่อหน้าที่ ได้แก่ ตั้งใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เกิดผล ไม่ละทิ้งเสียกลางคัน

(๕) ซื่อตรงต่อความดี ได้แก่ รักษาความดีที่เรียกว่า "ธรรม" ไว้มิให้เสียหายเช่น ความเที่ยงธรรม ความยุติธรรม ความชอบธรรม และความเป็นธรรม

(๖) ซื่อตรงต่อตนเอง ได้แก่ การไม่โกหกตนเอง ซื่อสัตย์สุจริตต่ออุดมการณ์ของตน เอาเหตุผลเข้าปรับปรุงกับเหตุการณ์อันเป็นแนวความคิดของตน ไม่ฝืนใจประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ไม่ดีงาม ผิดจากปฏิญาณของตน นี้เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๔

๕) มัททวะ การแสดงกิริยาอ่อนโยน อ่อนน้อม เป็นคนไม่แข็งกระด้าง ปราศจากมานะทิฐิ มีอัธยาศัยไม่เย่อหยิ่ง หรือหยาบคาย ไม่เป็น "ท้าวพระยาลืมกัน ต้นไม้ลืมดิน ปักษินลืมไพร" นี้เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๕

๖) ตบะ การใช้ความเพียรเพื่อเผาผลาญกิเลสตัณหา มิให้เข้ามาครอบงำจิตเห็นผิดเป็นชอบ รู้จักระงับยับยั้งชั่งใจได้ ไม่หลงใหลหมกมุ่นในความสุขสำราญและการปรนเปรอ มีความ

เป็นอยู่อย่างสม่ำเสมอ มุ่งมั่นในอันที่จะบำเพ็ญเพียรทำกิจในหน้าที่ให้สมบูรณ์ นี้เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๖

๗) อักโกธะ รู้จักใช้เหตุผล ไม่เกรี้ยวกราดปราศจากเหตุผล และไม่กระทำการด้วยอำนาจความโกรธ มีเมตตาธรรมประจำใจ รู้จักระงับความขุ่นเคืองแห่งจิต และมีวินิจฉัย ตลอดถึงการกระทำด้วยจิตอันสุขุม รอบคอบ เยือกเย็น นี้เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๗

๘) อวิหิงสา ความเป็นผู้ไม่หลงระเริงในอำนาจ ไม่บีบคั้นกดขี่ มีความกรุณา ไม่หาเหตุเบียดเบียนลงโทษด้วยอาชญาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือประชาราษฎร์ ด้วยอำนาจความอาฆาตเกลียดชัง นี้เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๘

๙) ขันติ ความเป็นผู้อดทนต่อกระแสอกุศลที่มากระทบ ตลอดถึงอดทนต่องานที่ตรากตรำต่อความเหนื่อยยาก ถึงจะลำบากกายน่าเหนื่อยหน่ายเพียงไร ก็ไม่ท้อแท้ ไม่ท้อถอยไม่หมดกำลังใจ ไม่ละทิ้งกิจการงานที่ทำโดยชอบธรรม นี้เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อที่ ๙

๑๐) อวิโรธนะ ความเป็นผู้ประพฤติมิให้ผิดพลาดจากศีลธรรม กฎหมาย ระเบียบวินัย ขนบประเพณี อันดีงามของบ้านเมือง ถือประโยชน์สุขความดีงามของรัฐและประชาราษฎร์เป็นที่ตั้ง สถิตมั่นในธรรมทั้งส่วนยุติธรรม คือความเที่ยงธรรมก็ดี นิติธรรม คือระเบียบแบบแผนหลักการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามดังกล่าวแล้วก็ดี ไม่ประพฤติให้พลาด ไม่ปฏิบัติให้เคลื่อนจนกลายเป็นวิปริตผิดเพี้ยนไป นี้เป็นคุณสมบัติของผู้นำข้อสุดท้าย

สุเมธ ตันติเวชกุล กล่าวว่า ทศพิธราชธรรม เป็นธรรมะสำหรับพระชาชาเพื่อทรงปฏิบัติพระราชกิจซึ่งมีอยู่ ๑๐ ประการ และเป็นธรรมะที่ข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพึงเจริญรอยเบื้องพระยุคลบาท ได้แก่[๕]

๑) ทานํ หรือการให้ หมายถึงการพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ การทรงเสียสละพระกำลังในการปกครองแผ่นดิน การพระราชทานพระราชดำริอันก่อให้เกิดสติปัญญาและพัฒนาชาติ การพระราชทานเสรีภาพอันเป็นหัวใจแห่งมนุษย์

๒) สีลํ หรือการตั้งและทรงประพฤติพระราชจริยานุวัตรพระกายพระวาจาให้ปราศจากโทษ ทั้งในการปกครอง อันได้แก่กฎหมายและนิติราชประเพณี และในทางพระศาสนาอันได้แก่เบญจศีลมาเสมอ

๓) ปริจฺจาคํ หรือการบริจาค อันได้แก่การที่ทรงสละสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์หรือมีประโยชน์น้อย เพื่อสิ่งที่ดีกว่า คือเมื่อถึงคราวก็สละได้แม้พระราชทรัพย์ไปจนพระชนม์ชีพ พระโลหิต เพื่อรักษาธรรมตามหน้าที่ของพระองค์

๔) อาชฺชวํ หรือความซื่อตรง อันได้แก่การที่ทรงซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครองดำรงอยู่ในสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อพระราชสัมพันธมิตรและอาณาประชาราษฎร

---

[๕] สุเมธ ตันติเวชกุล, **ใต้เบื้องพระยุคลบาท,** (กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๓), หน้า ๒๗๒-๒๗๓.

๕) มทฺทวํ หรือทรงเป็นผู้มีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพในเหตุผลที่ควร ทรงมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสและอ่อนโยนต่อบุคคลที่เสมอกันและต่ำกว่า

๖) ตปั หรือความเพียรที่แผดเผาความเกียจคร้าน คือการที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งพระราชอุตสาหะปฏิบัติพระราชกรณียกิจให้เป็นไปด้วยดี โดยปราศจากความเกียจคร้าน

๗) อกฺโกธ หรือความไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ ไม่พยายามมุ่งร้ายผู้อื่น แม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ทำตามเหตุผล และสำหรับพระมหากษัตริย์นั้น ต้องทรงมีพระเมตตาไม่ทรงก่อเวรแก่ผู้ใด ไม่ทรงพระพิโรธโดยเหตุที่ไม่ควร และแม้จะทรงพระพิโรธก็ทรงข่มเสียให้สงบได้

๘) อวิหิงสา คือทรงมีพระราชอัธยาศัย กอปรด้วยพระมหากรุณาไม่ทรงก่อทุกข์หรือเบียดเบียนผู้อื่น ทรงปกครองประชาชนดังบิดาปกครองบุตร

๙) ขนฺติ คือการที่ทรงมีพระราชจริยานุวัตรอันอดทนต่อสิ่งทั้งปวง รักษาพระราชหฤทัย และพระอาการ พระกาย พระวาจาให้เรียบร้อย

๑๐) อวิโรธนํ คือการที่ทรงตั้งอยู่ในขัตติยราชประเพณี ไม่ทรงประพฤติผิดจากพระราชจริยานุวัตร นิติศาสตร์ ราชศาสตร์ ไม่ทรงประพฤติให้คลาดจากความยุติธรรม ทรงอุปถัมภ์ยกย่องคนที่มีความชอบ ทรงบำราบคนที่มีความรับผิดโดยปราศจากอำนาจอคติ ๔ ประการและไม่ทรงแสดงให้เห็นด้วยพระราชหฤทัยยินดียินร้าย

วิสิษฐ เดชกุญชร กล่าวว่า พระเจ้าอยู่หัวใช้อะไรเป็นตำราในการทำงานของท่าน ท่านไม่เคยรับสั่ง อยากจะรู้ลองไปค้นเอา พระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ มาอ่านแล้วจะพบว่าตำราแฝงอยู่ในนั้น ผมเองใช้เวลาหลายปีกว่าจะตระหนักว่า พระเจ้าอยู่หัวทรงมีตำรา เป็นตำราที่ท่านทั้งหลายต้องศึกษาขาดไม่ได้ คือ ทศพิธราชธรรม ซึ่งอยู่ในพระไตรปิฎก "ทศพิธราชธรรม" แปลว่า ธรรมะของพระราชา แต่ขอให้เข้าใจตรงกันว่า ใครก็ตาม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปกครองบ้านเมืองต้องใช้ธรรมะข้อเดียวกันนี้ด้วย เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายที่นั่งอยู่ข้างหน้าผมเวลานี้ ต้องรู้จัก ทศพิธราชธรรม ทั้งหมด แล้วขอแนะนำว่า ต่อไปนี้ขอให้ใช้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะท่านกำลังทำงานถวายพระเจ้าอยู่หัวอยู่ ทำงานอย่างเดียวกับพระเจ้าอยู่หัวแต่ในขอบเขตที่แคบลงมา ปริมาณอาจจะน้อยกว่า ในหลวงรับผิดชอบทั้งประเทศแต่ท่านทั้งหลายรับผิดชอบเพียงท้องถิ่นของท่านเท่านั้น ทศพิธราชธรรมนั้นประกอบด้วย[๖]

๑) ทาน คำว่าทาน มักจะแปลตามตัวว่าการให้ แต่การให้แบบทศพิธราชธรรมนั้นไม่ได้หมายถึงการแจกเงินเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงการสละทรัพย์สิ่งของ บำรุงเลี้ยงดูช่วยเหลือชาวบ้านและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมถึงการให้คำแนะนำให้กำลังใจด้วย สิ่ง

---

[๖] วิสิษฐ เดชกุญชร, **วันพ่อแห่งชาติ**, (กรุงเทพมหานคร : อำนวยเวบการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐-๑๑.

เหล่านี้ผมได้เห็นมาตลอดตั้งแต่เริ่มรับราชการถวายท่านจนกระทั่งบัดนี้ พระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นกำลังใจของประเทศ พระราชทานกำลังใจให้ชาวบ้านเสมอมา

๒) ศีล ในหลวงของเราทรงศีลและทรงปฏิบัติพระสมาธิมาตลอด ทรงเปี่ยมด้วยพระเมตตา ไม่ทรงฆ่าและไม่โปรดการรังแกผู้อื่น สัตว์อื่น ชีวิตอื่น ในขบวนเสด็จทุกครั้งจะมีพระราชกระแสรับสั่งมาอย่างชัดเจนทุกคราวว่า ห้ามทำอันตรายชีวิตสัตว์ เพราะฉะนั้นรถขบวนเสด็จพระราชดำเนินที่วิ่งไปนั้นต้องหยุดให้เป็ด หรืองูบ้างข้ามถนน ภาพอย่างนี้เห็นบ่อย ๆ แล้วเกิดขึ้นตลอดเวลา แม้แต่ตัวแย้ที่พระราชวังไกลกังวลหากใครรังแกจะต้องถูกปรับเป็นเงิน ๒๕บาท ในสมัยโน้น ข้อที่ผมอยากจะฝากท่านทั้งหลายไว้คือ ศีลข้อ ๔ เพราะข้อนี้ใครจะเก่งแค่ไหนก็อดไม่ได้ที่จะล่วงกันบ่อย ๆ โกหก พูดคำหยาบ เพ้อเจ้อ ส่อเสียด ไร้สาระ อยู่ในข้อนี้หมด ใครอยู่ในวังจะไม่เคยได้ยินคำหยาบหรือแม้แต่กระด้างจากพระโอษฐ์ของในหลวงหรือพระราชินี ไม่เคยรับสั่งอะไรให้เรากระเทือนใจเลยแม้จะอยู่ในภาวะที่เรียกว่าทรงกริ้วเต็มที่

๓) ปริจจาคะ คือบริจาคเรามักจะนึกว่าบริจาคกับทานเป็นอันเดียวกัน บริจาคกินความถึงความเสียสละไม่ใช้ให้เฉย ๆ เสียสละความสุขของตัวเองหรือแม้แต่ชีวิต เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน นี่คือคำอธิบายว่าทำไมทรงพระประชวรแล้วยังไม่เลิกทำงาน ทำไมที่ไหนมีอันตรายจึงสู้อุตสาห์เสด็จพระราชดำเนินไป เพราะเหตุว่าทรงมีปริจจาคะนั่นเอง ท่านผู้นำท้องถิ่นทั้งหลายต้องโดยเสด็จนะครับ อย่าเห็นแก่เหนื่อยยาก อย่าเห็นแก่อันตราย ถ้าชาวบ้านเขาอยู่ เราต้องอยู่ ชาวบ้านเขาสู้ เราต้องสู้

๔) อาชชวะ แปลว่า ความซื่อตรง ไม่มีมารยา ทำงานด้วยความสุจริต จริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน

๕) มัททวะ แปลว่า ความอ่อนโยน ในหลวงของเราทรงเปี่ยมไปด้วยพระเมตตาและพระกรุณาไม่มีหยาบคายให้เห็น

๖) ตปะ แปลว่า การเผาไหม้ และหมายรวมถึงความสามารถในการที่จะเผาสิ่งที่เป็นกิเลสตัณหา ไม่ให้ครอบงำตน รู้จักระงับยับยั้ง ข่มใจ ไม่หลงใหลหมกมุ่นอยู่ในความสุขสำราญฟุ้งเฟ้อ แต่มีความเป็นอยู่สม่ำเสมอหรืออย่างสามัญ มุ่งแต่จะทำหน้าที่ให้สำเร็จให้บริบูรณ์เท่านั้น

๗) อักโกธะ แปลว่า ไม่โกรธ เมื่อไม่มีความโกรธเป็นเจ้าเรือนก็จะทำให้ดำรงความเป็นธรรมไว้ได้ มีเมตตารู้จักระงับความขุ่นเคืองใจ ใจสงบเสียแล้วการทำงานอย่างอื่นก็สบายเป็นอุทาหรณ์สำหรับท่านผู้นำชุมชนทั้งหลายด้วย อย่าโกรธ โกรธเผาตัวเองและเผาคนอื่นด้วยเป็นนายอย่าโกรธลูกน้อง อย่าประจานลูกน้องในที่ประชุม เพราะทำอย่างนั้นเท่ากับสร้างศัตรูเพิ่มขึ้นและเป็นศัตรูตลอดชีวิตเป็นการสร้างศัตรูที่ง่ายที่สุด

๘) อวิหิงสา แปลว่า ความไม่เบียดเบียน ไม่บีบคั้น ไม่กดขี่ ไม่หลงอำนาจขาดกรุณา ไม่หาเรื่องลงโทษ ไม่อาฆาต ไม่เกลียดชัง

๙) ขันติ แปลว่า ความอดกลั้น มิใช่หมายเพียงว่าจะไม่แสดงอะไรออกมาเท่านั้น แต่หมายถึงอดกลั้นที่จะไม่ทำในสิ่งที่ตนเองรู้ว่าผิดว่าบาปด้วย

๑๐) อวิโรธนะ แปลว่า ความไม่คลาดธรรม หมายความว่า ดำรงตัวให้ถูกต้องสอดคล้องกับประเพณีนิติธรรม ระเบียบข้อบังคับกฎหมาย โดยไม่เอนเอียง ไม่กวัดแกว่งออกไปจากความถูกต้องทำนองคลองธรรม

๒.๑.๒ สาระสำคัญของทศพิธราชธรรม

ทาน หมายถึง การให้เพื่อสงเคราะห์บูชา เพื่อให้ผู้รับมีความสุขจากสิ่งที่ได้รับ เอาใจใส่อำนวยบริการ จัดสรรความสงเคราะห์ อนุเคราะห์ ให้ได้รับประโยชน์สุข ความสะดวก ปลอดภัยตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เดือดร้อนและประสบทุกข์

ทาน ตามราชธรรมมี ๓ ประการ คือ วัตถุทาน ธรรมทาน และอภัยทาน

วัตถุทาน เป็นการให้สิ่งของ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนขาดแคลน ซึ่งทำให้ผู้ได้รับมีความสะดวกสบาย และมีความสุขในการดำเนินชีวิต

ธรรมทาน เป็นการให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับสามารถนำไปพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

อภัยทาน เป็นการให้ความไม่มีภัย ก่อให้เกิดความปลอดภัย มีพลังในการดำเนินชีวิต เช่น การให้ความรัก ความไว้วางใจ ให้ความจริงใจ ตลอดจนการปกป้องคุ้มภัย เช่น โจร ผู้ร้าย อัคคีภัย วาตภัย และภัยจากสัตว์ร้ายต่างๆ

การบ่มเพาะบารมีของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อทาน

ราชธรรมข้อทาน คือ การให้ซึ่งประกอบด้วยสามส่วนสำคัญคือ ผู้ให้ ผู้รับ และสิ่งที่ให้ การก่อให้เกิดความรักความผูกพันระหว่างผู้ให้กับผู้รับ

ผู้ให้ได้รับความรักและความผู้พันจากผู้รับ นอกจากนั้นผู้ให้เองเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นผู้ให้ ก่อให้เกิดความองอาจแกล้วกล้า

การให้ก่อให้เกิดบารมีแก่ผู้ให้ ทั้งบารมีอันเกิดจากสำนึกแห่งตนของการเป็นผู้ให้ คือ ความภาคภูมิใจและความองอาจที่สามารถละความตระหนี่ขี่เหนียวในตัวลงได้ และบารมีอันเกิดจากการได้รับความรัก ความนับถือ และเกียรติยศจากผู้รับ

การให้ที่มีบารมีหรืออานิสงค์มากจะต้องเป็นการให้ที่ถูกต้อง การให้ที่ถูกต้องของผู้บริหารประกอบด้วยหลักดังนี้

๑. ให้ด้วยหลักแห่งพรหมวิหารธรรม คือ ให้ด้วยความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

การให้ด้วยเมตตา เป็นการให้ด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ โดยหวังให้ผู้รับเกิดความสุขจากของที่ได้รับนั้น เป็นการให้ที่ไม่หวังผลตอบแทนกลับคืน เช่นเดียวกับการให้แบบสังฆทาน คือ ให้เพื่อให้ โดยนึกว่าให้แล้วต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้

การให้ด้วยความกรุณา เป็นการให้เพื่อบรรเทาทุกข์ยากหรือความขาดแคลนของผู้รับ

การให้ด้วยมุทิตา เป็นการให้ด้วยจิตที่เปี่ยมไปด้วยความรู้สึกพลอยยินดีต่อบุคคลที่ได้รับความก้าวหน้าทุกด้าน หรือโอกาสพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง

การให้ด้วยอุเบกขา เป็นการให้โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ให้โดยปราศจากการอคติ

๒. ให้ในสิ่งที่ก่อประโยชน์สุขแก่ผู้รับ

การให้จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ แก่ผู้รับเลย ถ้าการให้นั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับให้เงิน ๑๐๐ บาทแก่ผู้ยากไร้ย่อมเกิดคุณค่าแก่ผู้รับ มากกว่าการให้เงินหนึ่งแสนแก่มหาเศรษฐีผู้รวยทรัพย์ให้อาหารอันแสนอร่อยและราคาแพงแก่คนอิ่มท้องอยู่แล้วย่อมไม่มีคุณค่าแหละความหมายใดๆ

การให้สิ่งที่เป็นมงคลแก่ผู้รับ จึงนับว่าเป็นการก่อให้เกิดประโยชน์และความสุข

๓. ให้ความบริสุทธิ์ตามหลักของการให้

การให้ที่สมบูรณ์จะต้องบริสุทธิ์ทั้งสามอย่างคือ ผู้ให้ต้องบริสุทธิ์ คือ ก่อนให้จะต้องมีจิตใจบริสุทธิ์ปราศจากความตระหนี่ถี่เหนียว เมื่อกำลังให้ก็มีจิตยินดีไม่เสียดาย และเมื่อให้เสร็จแล้วก็มีจิตยินดีเบิกบาน ภาคภูมิใจที่ได้ให้

ผู้รับ ต้องเป็นผู้ที่มีความต้องการใช้ประโยชน์จากสิ่งของที่ได้รับจริงๆ ไม่ได้นำไปใช้ในทางที่เป็นโทษ มิได้เป็นการรับเพราะความอยากได้

สิ่งของที่ให้ จะต้องเป็นสิ่งของที่ได้มาโดยบริสุทธิ์ และไม่ก่อให้เกิดโทษแก่ผู้รับ

๔. ให้ตามหลักของสัปปุริสทาน ๕ คือ

ก. ให้ด้วยความศรัทธา เป็นการให้ที่อำนวยผลให้ผู้ให้เป็นคนมั่งคั่งมีสมบัติมาก และเป็นผู้มีรูปงามน่าชม กรอปด้วยผิวพรรณผุดผ่องยิ่งขึ้น

ข. ให้ทานโดยเคารพต่อผู้รับ เป็นการให้ต่อผู้รับไม่ว่าอยู่ในฐานะใด ไม่ดูหมิ่น การให้ในลักษณะนี้จะก่อให้เกิดบารมีแก่ผู้ให้ โดยที่ผู้ให้ได้ทรัพย์ไหลมาเทมา ก่อให่เกิดความดีมาแวดล้อม มีบุตรดี ภรรยาดี เพื่อนฝูงบริวารล้วนเป็นคนดี

ค. ให้ทานตามกาลเวลา เป็นการให้ทานในโอกาสที่สมควร ให้ตามความต้องการของผู้รับ เพื่อบรรเทาทุกข์ยากขาดแคลนและโอกาสอันควร การให้ลักษณะนี้จะมีบารมีแก่ผู้ให้ โดยทำให้ผู้ให้มีทรัพย์สินและโภคทรัพย์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และมีเกียรติขจรขจายในหมู่คนให้ทาน ด้วยจิตอนุเคราะห์ เป็นการให้เพื่อหวังเกื้อกูลด้วยจิตกรอปด้วยเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์ก่อให้เกิดโภคผลไม่ขาดสายจิตใจผู้ให้อิ่มเอิบ ภาคภูมิใจในตนเอง และมีจิตใจสูงส่ง

ง. ให้ทานไม่กระทบตนและคนอื่น เป็นการให้ที่ทำไม่ให้เดือดร้อนทั้งผู้ให้และผู้รับ คือ ก่อให้เกิดความนิยมรักใคร่ในตัวผู้บริหาร อีกทั้งจะทำให้ทรัพย์สมบัติไม่ถึงความวิบัติสูญเสียด้วยอันตรายใดๆ

๕. ให้ของที่ควรให้กับคนที่ควรให้การให้แก่บุคคลใดๆ จะต้องเลือกให้เหมาะสมทั้งสิ่งของที่ให้และคนที่รับ [๗]

๒.๑.๓ ผู้บริหารกับทศพิธราชธรรม

ผู้บริหารก่อให้เกิดประโยชน์สุขส่วนบุคคลด้วยทศพิธราชธรรมข้อทาน

ทศพิธราชธรรมข้อทาน คือ การให้ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และหากสิ่งที่ตนต้องการได้รับตอบสนองก็จะมีความสุข

ผู้บริหารให้วัตถุหรือวัตถุทาน หมายถึง การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของแต่ละคน การให้ในลักษณะนี้เป็นการให้เพื่อบรรเทาความขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานอันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ผู้บริหารให้อภัย หมายถึง การให้ความไม่มีภัย ทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย และมีความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นการให้ความรัก ความเมตตา ความดูแลเอาใจใส่ ให้ความปลอดจากทุกข์ภัยต่างๆ ทั้งภัยที่เป็นธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ รวมถึงการให้อาชีพ และความยุติธรรม เป็นต้น

ผู้บริหารให้ธรรมะ หมายถึง การให้เพื่อการเสริมพลังให้เกิดแก่แต่ละบุคคล เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีศักยภาพสูงขึ้น สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีเกียติและประสบผลสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน

การให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้เกียรติ ให้การยอมรับ ให้ความไว้วางใจ ให้การสนับสนุน ให้พัฒนาตนเอง และให้ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นต้น

การให้ในลักษณะทั้งสามประการดังกล่าว จะทำให้แต่ละคนในหมู่คณะได้รับทั้งประโยชน์และความสุขในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นพลังให้แต่ละคนสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ อันจะนำไปสู่ประโยชน์สุขของส่วนรวมและสันติสุขของหมู่คณะในที่สุด [๘]

๒.๑.๓.๑ การนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อทาน

การนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อทาน หมายถึง การที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารตามตำแหน่งหน้าที่ที่ตนปฏิบัติด้วยความตระหนักและรับผิดชอบไม่ใช่เพียงแต่ให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้บริหารเท่านั้น หลักการสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตระหนักและรับผิดชอบ คือ การทำงานด้วยหลักธรรมที่เรียกว่า พละ ๕ ซึ่งเป็นธรรมที่ก่อให้เกิดกำลังใจในการทำงานในหน้าที่ดังนี้

---

[๗] เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, (นครศรีธรรมราช : ไทม์พริ้นติ้ง, ๒๕๔๘), หน้า ๒๐-๒๑.

[๘] เรื่องเดียวกัน,หน้า ๓๗-๔๐.

๑) กำลังศรัทธา เป็นความเชื่อที่เกิดขึ้นในจิตใจ ช่วยให้เป็นแรงส่งในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง ไม่ว่างานนั้นจะยากเข้ญเพียงใด

๒) กำลังเพียร เป็นความกล้าแข็งที่จะอดทนไม่ท้อถอยที่จะปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าต่อไปเรื่อยๆ

๓) กำลังสติ เป็นการรู้ตัว รู้สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน มีสติเป็นเครื่องช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรอบคอบระมัดระวังอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะทำงานได้

๔) กำลังความตั้งใจ เป็นกำลังความสามารถที่ควบคุมจิตใจให้สงบ หนักแน่น และอยู่ในระเบียบที่จะปฏิบัติงานอย่างไม่หวั่นไหว

๕) กำลังปัญญา เป็นความสามารถในการพิจารณาวินิจฉัยตัดสินปัญหาและเรื่องราวต่างๆ ที่พบในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ปัญญาสามารถช่วยให้เข้าใจเรื่องราวของงานได้ถูกต้องตามเหตุผลและความเป็นจริง[๙]

สรุปผู้บริหารจะให้ทานนั้นของที่ให้ก็จะต้องบริสุทธิ์ ผู้ให้ก็จิตใจบริสุทธิ์ การให้ทานที่ดีที่สุด คือ การให้ส่วนที่เป็นธรรมทาน เป็นการสร้างที่ถาวร ในขณะที่ให้ต้องเปี่ยมด้วยความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ซึ่งเหมือนกับบิดามารดาให้กับบุตรฉันนั้น

ศีล มาจากคำว่า สีละ (หรือสีลัง) ซึ่งแปลว่าภาวะปกติ และการจัดการทำให้เกิดภาวะปกติ

ศีล คือ เจตนาที่รักษากายและวจีให้เป็นปกติ เว้นจากการประพฤติชั่วทั้งปวง เป็นทั้งปริยัติ สิ่งที่ต้องเรียนรู้ ต้องปฏิบัติ ปฏิเวธ

ศีลที่เป็นปริยัติ คือ ข้อกำหนดต่างๆ ที่มีไว้เพื่อให้คนปฏิบัติ ซึ่งอาจจะอยู่ในระเบียบวินัย กฎหมาย ข้อบังคับ และข้อกำนหดอื่นๆ

ศีลที่เป็นปฏิบัติ คือ การรักษากฎระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆ ด้วยการปฏิบัติตามไม่ฝ่าฝืน

ศีลที่เป็นปฏิเวธ คือ ผลการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อผฏิบัติต่างๆ ซึ่งได้แก่ความปกติ ความสงบเย็นที่เกิดกับผู้ปฏิบัติ และความสงบสุขอันเกิดแก่หมู่คณะเป็นส่วนรวม

ศีลในทางการปกครอง คือ การประพฤติตามกฎหมาย และขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีอันดีงาม

การรักษาศีล คือ การดำรงตนอยู่ในศีลของผู้บริหาร หมายถึงผู้บริหารรักษาความสุจริต ประพฤติแต่สิ่งดีงาม สำรวมกายและวาจา ประกอบแต่การสุจริต รักษาไว้ซึ่งเกียรติคุณของตน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป ดำรงตนไว้เป็นที่เคารพสักการะของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ไม่ประพฤติตนไปในทางที่มิชอบ อันทำให้บุคคลอื่นมาดูถูกดูแคลนได้

---

[๙] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๖๘-๖๙.

อย่างไรก็ตามการดำรงอยู่ในศีล เป็นสิ่งที่ค่อนข้างลำบาก ผู้บริหารต้องระวังตัวอยู่เสมอให้อยู่ในกรอบศีลธรรม

ปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารสามารถดำรงตนอยู่ในศีลได้มี ๔ ประการคือ

๑. ความไม่เห็นแก่ตัว เป็นรากฐานของศีล ปกติคนเห็นแก่ตัวเป็นพื้นฐาน จึงต้องละการเห็นแก่ตัวก่อนส่วนอื่นทั้งหมด

๒.ความละอายแก่ใจและความเกรงกลัว เป็นเสมือนเครื่องหล่อเลี้ยงในการรักษาศีลเป็นเหตุยังศีลให้บริสุทธิ์

๓. การระลึกได้และการรู้ตัว เป็นการช่วยประคองไม่ให้ผิดศีล หรือไม่ให้กระทำความผิดได้ง่าย

๔. เป็นคนเห็นชอบถูกต้องตามทำนองครองธรรม เป็นคนที่กระทำสิ่งที่ถูกต้องอยู่เสมอ[๑๐]

การบ่มเพาะบารมีของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรม

อานิสงค์ของการรักษาศีล ไม่เดือดร้อน ไม่ต้องกลัวภัย ก่อให้เกิดความสงบสุขร่มเย็น ผู้บริหารจึงควรทำตนเป็นผู้อยู่ในศีล จะต้องมีครบทั้งสองลักษณะคือ

๑. การปฏิบัติอยู่ในกฎระเบียบของหมู่คณะที่ได้ตกลงร่วมกันวางไว้

๒. การครองตนอยู่ในหลักเบญจศีลเบญจธรรม

การดำรงตนอยู่ในศีลในธรรมจะต้องเพียบพร้อมด้วยการกระทำ ๔ ประการคือ

๑. ตั้งเจตนามั่นในการสมาทานศีล

๒. เมื่อสมาทานแล้วต้องกระทำตามเจตนา

๓. พึงระวังไม่ให้เกิดความบกพร่อง ถ้าบกพร่องพยายามทำให้สมบูรณ์

๔. จะต้องไม่ตั้งใจที่ล่วงละเมิดผิดศีล[๑๑]

๒.๑.๓.๒ ผู้บริหารก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในการอยู่ร่วมกันด้วยทศพิธราชธรรมข้อศีล

ผู้บริหารใช้ทศพิธราชธรรมข้อในข้อศีลใน ๓ ลักษณะคือ

๑. กฎระเบียบที่สร้างต้องให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคนไม่เลือกปฏิบัติ

๒. ให้ทุกคนได้ปฏิบัติภายใต้กฎระเบียบอย่างเสมอหน้ากัน ร่วมทั้งผู้บริหารด้วย

๓. ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม

ผู้บริหารนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อศีลมีอยู่ ๔ ประการคือ

๑. ต้องตั้งใจมั่นที่จะปฏิบัติภารหน้าที่ของตนในฐานะผู้บริหาร

---

[๑๐] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๒๒-๒๔.

[๑๑] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗-๔๐.

๒. ต้องปฏิบัติจริง เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามที่ตั้งใจ

๓. ต้องระวังไม่ให้การปฏิบัติงานผิดพลาด

๔. ตั้งใจให้มั่นไม่คิดทำความผิด เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง[๑๒]

สรุปผู้บริหารจะต้องมีความสำรวมกาย วาจา เพื่อไม่เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว มีความละอายแก่ใจ มีสติระลึกได้อยู่เสมอ เป็นคนมีความคิดเห็นถูกต้องตามทำนองครองธรรม อยู่ในระเบียบวินัยไม่เป็นคนฉีกกฎ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

บริจาค หมายถึง กิริยาที่บ่งบอกถึงความเสียสละ คล้ายกับการให้ทาน ส่วนการบริจาคเป็นการเสียสละเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม ไม่ต้องมีผู้รับโดยตรงก็ได้ ยังรวมถึงการเสียสละสิ่งที่ไม่ดีที่มีอยู่ในตัวเราออกไป เช่น ความตระหนี่ ความโลภ ความโกรธ ความหลง และความเห็นแก่ตัว ความอาฆาตพยาบาท เป็นต้น[๑๓]

๒.๑.๓.๓ ผู้บริหารก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ส่วนรวมด้วยทศพิธราชธรรมข้อบริจาค

การบริจาค หมายถึง การมุ่งมั่นให้เกิดประโยชน์สุขแก่ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพื่อรักษาคุณงามความดีให้ปรากฏ

ผู้บริหารต้องเสียสละในรูปของทรัพย์สินเงินทอง กำลังกาย กำลังสติปัญญา เพื่อความเจริญก้าวหน้าของสังคมส่วนรวม บางครั้งเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อความสำเร็จของงานในหน้าที่ตำแหน่ง[๑๔]

ผู้บริหารนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อบริจาค มีดังนี้

๑. เสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจจริงจนประสบความสำเร็จไม่ย่อท้อ

๒. เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ เรียนรู้งานให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสารประโยชน์อันแท้จริง

๓. เสียสละผลประโยชน์อันพึงได้มาทำงานให้สำเร็จลุล่วงก่อน

๔. เสียสละละวางสิ่งไม่ดีงามที่มีในตน พยายามควบคุมตนให้ได้ เป็นคนหนักแน่นมีสติอยู่เสมอ[๑๕]

---

[๑๒] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๖๙.

[๑๓] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕-๒๖.

[๑๔] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๔-๔๕ .

[๑๕] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๐.

สรุปผู้บริหารเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ส่วนที่ดีที่สุด ต้องเป็นการเสียสละสิ่งที่เป็นส่วนไม่ดี ที่ไม่เป็นที่ต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาถือว่าดีที่สุด เช่น อุปนิสัยที่สังคมไม่ยอมรับ

อาชวะ คือ ความซื่อตรง ไม่หลอกหรือเลี่ยงแอบแฝง ขาดความซื่อตรงก่อให้เกิดความแตกร้าวในหมู่คณะ สับสนวุ่นวาย การซื่อตรง คือ ซื่อตรงต่อตนเอง ต่อหน้าที่

คนที่จะได้ชื่อว่าซื่อตรง จะต้องมุ่งมั่นเอาความสัตย์ คือ มีความจริงและสุจริตทั้งกาย วาจา และใจ[๑๖]

๒.๑.๓.๔ การเพาะบ่มบารมีของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้ออาชวะ

พุทธทาสภิกขุได้กล่าวถึงความตรงไว้ ๓ ลักษณะคือ

๑. ตรงต่อตนเอง หมายถึง การตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นมนุษย์ โดยไม่หลอกลวงตนเอง ไม่ประทุษร้ายตน มุ่งกระทำตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

๒. ตรงต่อผู้อื่น หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เอื้อต่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข ทำหน้าที่ของตนให้ครบสมบูรณ์

๓. ตรงต่อความตรง หมายถึง ตรงต่อความเป็นธรรม ตรงต่อความจริงตามธรรมชาติและปฏิบัติหน้าที่ให้ตรงตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้[๑๗]

สรุปผู้บริหาร เป็นคนที่มีความซื่อตรงไม่แอบแฝง มีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่นจึงสร้างความยอมรับและศรัทธาจากผู้ร่วมงาน

มัททวะ คือ ความเป็นผู้อ่อนโยน ไม่ดื้อดึง ไม่เย่อหยิ่งทะนงตนอ่อนโยนต่อผู้อื่นเสมอ ผู้บริหารต้องมีความอ่อนโยนทั้งทางโลกและทางธรรม มี ๓ ลักษณะ

๑. ความอ่อนโยนทางกาย คือ การมีกิริยามารยาทที่นิ่มนวล งดงาม อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ถือตัว ไม่แสดงความรังเกียดฉันท์ในทุกอากับกิริยาไม่ว่ากับบุคคลใด

๒. ความอ่อนโยนทางวาจา คือ สนทนา สื่อสารกับผู้อื่นด้วยถ้อคำที่เป็นจริง สุภาพเหมาะสมกับทุกคนตามกาลเทศะ

๓. ความอ่อนโยนทางจิตใจ คือ การมีจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา[๑๘]

---

[๑๖] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๒๖-๒๗.

[๑๗] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๑-๗๒.

[๑๘] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗-๒๘.

๒.๑.๓.๕ การบ่มเพาะบารมีของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อมัททวะ

ผู้บริหารที่ดีควรบ่มเพาะบารมีให้เกิดกับตนโดยการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ได้แก่การไม่หลงตัวเอง ไม่ดื้อดึง ไม่หยิ่งยะโส สุภาพอ่อนโยน ไม่ถือเนื้อถือตัว เข้าไหนเข้าได้ โอนอ่อนยอมตามเหตุผลอันควร ไม่เถรตรง ไม่มีอาการกระด้างดูหมิ่นผู้อื่นด้วยอำนาจ เพราะยศ ตำแหน่ง ทรัพย์ และวงศ์ตระกูล เป็นต้น[๑๙]

ผู้บริหารก่อให้เกิดความอบอุ่นแห่งการอยู่ร่วมกันด้วยทศพิธราชธรรมข้อมัททวะ

ผู้บริหารสามารถสร้างความอบอุ่นของการอยู่ร่วมกันระหว่างตนกับผู้อื่นด้วยทศพิธราชธรรมข้อมัททวะ ด้วยการมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

๑. ไม่ถือตัว ไม่หยิ่งทะนง ไม่กระด้างอวดเก่ง เป็นคนสุภาพอ่อนโยน นอบน้อมถ่อมตน ทำตนน่ารัก ทำให้ไว้วางใจ เข้าไหนเข้าได้

๒. วางตนเหมาะสมแก่ฐานะในตำแหน่งผู้นำ ไม่วางมาด แสดงอำนาจบาตรใหญ่ต่อผู้ตาม

๓. เป็นผู้เสมอต้นเสมอปลาย ไม่แสดงกิริยาอาการของการเสแสร้งไม่จริงใจ ต้องแสดงตนในลักษณะเช่นเดิม ไม่ว่าเกียรติยศหรือตำแหน่งสูงขึ้น

๔. ร่วมสุขร่วมทุกข์ มาทำตนห่างเหิน แสดงความเป็นห่วง และช่วยเหลือเกื้อกูลเมื่อผู้อื่นมีความสุขก็พลอยยินดี ไม่มีความอิจฉาริษยา

๕. วางตนเหมาะสมแก่ภาวะ บุคคล และเหตุการณ์ รู้จักสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร รู้จักที่สูงที่ต่ำ มีสัมมาคารวะ ประพฤติตนอย่างพอดีไม่ขาดไม่เกิน[๒๐]

ผู้บริหารต้องเป็นคนที่สุภาพอ่อนโยน เป็นผู้อ่อนโยนแต่ไม่ใช่อ่อนแอ เป็นประดุจดั่งหญ้าต้องลม ยอมกับสิ่งที่ควรยอม ขมกับคนที่ควรขม เพื่อสร้างองค์กรให้ดีและแข็งแกร่งดังกระดองเต่า

การบำเพ็ญตบะ หมายถึง ความตั้งใจมั่นที่จะกำจัดความไม่ดีไม่งาม อันได้แก่ความเกียจคร้าน การกระทำการผิดหน้าที่

๒.๑.๓.๖ การบ่มเพาะบารมีของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อตบะ

การบำเพ็ญตบะของผู้บริหารจะต้องอาศัยธรรมะเป็นเครื่องช่วย ได้แก่ การมีสมาธิ การมีขันติ คือ ความอดทนและความอดกลั้น การมีปัญญา การมีความรัก การมีเมตตา และการมีความเพียร

คนที่มีความพากเพียรพยายามต้องปฏิบัติธรรม ๔ ประการคือ

---

[๑๙] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๔๘-๔๙.

[๒๐] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๒-๗๓.

๑. การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

๒. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้อยู่ในสัจความดี

๓. การอดทนอดกลั้นและอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

๔. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของส่วนรวม

ผู้บริหารนำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยทศพิธราชธรรมข้อตบะ

การที่ผู้บริหารตั้งจิตอธิษฐานที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร ไม่เกียจคร้าน มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและเที่ยงธรรม มุ่งทำกิจด้วยจิตมุ่งมั่นเป็นกุศลเกิดผลดีแก่หมู่คณะตลอดจนเกิดพลังสามัคคีอันจะนำไปสู่ความสันติสุขของการอยู่ร่วมกัน ผู้บริหารต้องตั้งอยู่บนฐานของความเพียรเป็นสำคัญ[๒๑]

สรุปผู้บริหาร ต้องมีความระลึกได้ มีความอดทนอดกลั้น มีความยั้งรู้เหตุและผล มีความรัก ความเมตตา มีความเพียรในการรักษาสัจจะ รู้จักหักห้ามจิตใจให้กระทำแต่สิ่งที่ดีงาม มีความมุมานะในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเจตนารมณ์ในส่วนที่เป็นกุศล

ความไม่โกรธ คือ การไม่แสดงความโกรธ ตลอดถึงไม่มีความพยาบาทมุ่งร้ายต่อผู้อื่น ไม่มีจิตใจที่กำเริบด้วยอารมณ์ที่ไม่พึงพอใจใดๆ ควบคุมอยู่ในใจไม่มีใครทำให้แสดงอาการออกมาได้

๒.๑.๓.๗ การบ่มเพาะบารมีของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้ออักโกธะ

หนังสืออภิธรรมได้กล่าวถึงเหตุแห่งการโกรธไว้ ๕ ประการคือ

๑. คนมีอัธยาศัยเป็นคนมักโกรธ คือ เป็นคนใจร้อนรู้สึกเดือดดาลอยู่ทุกเวลา ชอบแต่เอาใจตัวเอง ไม่รู้จักฝึกการรอได้ทนได้ ชอบแสดงอำนาจให้คนอื่นเกรงกลัวอยู่ตลอดเวลา

วิธีการแก้ ต้องฝึกความอดทนอดกลั้นให้นาน ไม่เอาแต่ใจตนเอง และให้นึกถึงโทษของการโกรธที่ผ่านมาดำรงสติให้มั่น ไม่หวั่นไหวกับสิ่งยั่วยุให้โกรธ

๒. คนมีความคิดไม่สุขุมรอบคอบ เกิดจากคนมีนิสัยหุนหันพลันแล่น ขาดความยั้งคิด มักใช้ความโกรธแก้ปัญหาแทนการใช้ปัญญาและเหตุผล พอเกิดความโกรธก็แสดงออกมาทันที ทั้งทางกาย วาจา กว่าจะคิดได้ก็เกิดความเสียหายแล้ว

วิธีแก้ไขพฤติกรรมความโกรธ ใช้วิธีการข่มใจ และนึกถึงความเสียหาย

๓. คนที่ได้ศึกษาน้อยจะมีความอดทนอดกลั้นน้อยกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาสูง อันเนื่องมาจากผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงถูกฝึกการอบรมมามากกว่าจึกอดกลั้นได้ดีกว่า

---

[๒๑] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๗๓-๗๔.

๔. คนที่ประสบกับอารมณ์ไม่พอใจของการอยู่ร่วมในสังคม วิธีแก้ คือ ต้องทำตนเป็นคนใจกว้าง มองให้เห็นส่วนที่ดีและไม่ดี มองเหตุผลที่ผู้กระทำก่อ หัดมองผู้อื่นในแง่ดี

๕. คนที่อาฆาตวัตถุในใจ เกิดจากมูลเหตุที่มีอยู่ในใจ ๑๐ ประการ

๕.๑ เพราะผูกใจเจ็บ ว่าเขาได้สร้างความเสียหายแก่เรา

๕.๒ เพราะเข้าใจว่าเขากำลังสร้างความเสียหายให้แก่เรา

๕.๓ เพราะกังวลว่าเขากำลังสร้างความเสียหายให้แก่เรา

๕.๔ เพราะผูกใจเจ็บว่าเขาได้สร้างความเสียหายให้แก่คนที่รักรักชอบพอ

๕.๕ เพราะเข้าใจว่าเขากำลังสร้างความเสียหายให้แก่คนที่รักรักชอบพอ

๕.๖ เพราะกังวลว่าเขาจะสร้างความเสียหายให้แก่คนที่รักรักชอบพอ

๕.๗ เพราะผูกใจเจ็บว่าเขาได้สร้างประโยชน์ให้แก่คนที่เราไม่รักไม่ชอบพอ

๕.๘ เพราะเข้าใจว่าเขากำลังสร้างประโยชน์ให้แก่คนที่เราไม่รักไม่ชอบพอ

๕.๙ เพราะกังวลใจว่าเขาสร้างประโยชน์ให้แก่คนที่เราไม่รักไม่ชอบพอ

๕.๑๐ เพราะโกรธในเรื่องที่ไม่เป็นเรื่องไม่ควรจะโกรธก็โกรธ

การระงับความโกรธมี ๙ วิธี

๑. ให้แผ่เมตตา โดยแผ่ให้แก่คนที่เป็นต้นเหตุที่ทำให้โกรธเป็นเบื้องต้น

๒. ให้พิจารณาให้เห็นโทษของความโกรธ

๓. ให้นึกถึงคำสอนที่ไม่ให้โกรธใคร

๔. ให้นึกถึงความดีของคนที่เป็นสาเหตุแห่งความโกรธของเรา

๕. ให้เตือนใจตนเองไม่ให้โกรธ

๖. ให้คิดว่าใครก่อกรรมใดไว้ กรรมนั้นย่อมตกเป็นของคนนั้น

๗. ให้นึกถึงความผูกพันในอดีตชาติ

๘. ให้พิจารณาแยกเหตุ ว่าทุกส่วนย่อมมีการเปลี่ยนแปลง มีการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ในที่สุด

๙. ให้การสงเคราะห์เกื้อกูลเผื่อแผ่ แก่คนที่ทำให้เราโกรธ[๒๒]

ผู้บริหารก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งมิตรไมตรีด้วยทศพิธราชธรรมข้ออักโกธะ

การนำหมู่คณะด้วยความรัก และความเมตตา ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งบรรยากาสแห่งมิตรไมตรีด้วยเมตตา ๓ ประการคือ

๑. เมตตากายกรรม คือ ผู้บริหารแสดงความมีไมตรีจิต และความหวังดี เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมสุขร่วมทุกข์ ให้ความช่วยเหลือโดยเต็มใจ ไม่แสดงกิริยาที่ไม่สุภาพ ให้ความเคารพนับถือผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง

---

[๒๒] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๕๒-๕๗.

๒. เมตตาวจีกรรม คือ พูดด้วยความจริงใจ อ่อนโยนด้วยกิริยาและมารยาท ไม่แสดงความเกลี้ยวโกรธด้วยคำพูด สั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี ไม่ลงโทษด้วยอารมณ์

๓. เมตตามโนกรรม คือ การตั้งจิตใจในการประกอบการดี คิดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์[๒๓]

สรุปผู้บริหาร เป็นคนรู้จักควบคุมอารมณ์ไม่เอาแต่ใจ หัดเป็นคนสุขุมรอบคอบ เป็นคนที่มีจิตใจกว้างขวาง มีความเมตตาสูง มองเห็นความดีของทุกๆ คน ให้มองสิ่งที่มากระทบกับตนเองแล้วเกิดความโกรธให้ถือเป็นผลกรรมที่เคยทำในอดีตแล้วเกิดความรู้สึกสบายใจ คิดสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรค คือยาชูกำลัง

อวิหิงสา คือ การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อนกับผู้อื่นและตนเองทั้งคน สัตว์ การไม่เบียดเบียนตนเอง คือ การไม่ทำตนเองได้รับความลำบากใจโดยไม่จำเป็นหรือเกินเหตุ

การไม่เบียดเบียนผู้อื่น คือ การไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนด้วยการกระทำอันไม่ชอบธรรมที่เกิดจากเรา เช่น การเบียดเบียนสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น การเบียดเบียนเกิดจากมูลเหตุของการเห็นแก่ตัว

๒.๑.๓.๘ การบ่มเพาะผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้ออวิหิงสา

ผู้บริหารที่มีธรรมอวิหิงสา คือ ไม่มีพฤติกรรมรุกรานใคร ไม่ข่มเหงรังแกใคร ไม่ล่วงล้ำสิทธิอันพึงมีพึงได้ของใคร ไม่เบียดบังให้ใครเดือดร้อนมีน้ำใจเปี่ยมด้วยพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่พยาบาทกีดกันใครไม่ให้ได้ลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุข ไม่พยายามกำกัดคนอื่นเพื่อแย่งชิงตำแหน่ง

ผู้บริหารก่อให้เกิดความสงบสุขแก่หมู่คณะด้วยทศพิธราชธรรมข้ออวิหิงสา

ผู้บริหารจะต้องไม่แสดงการเบียดเบียนด้วยการดำรงตนอยู่ในพรหมวิหาร ๔ คือ

๑. มีเมตตา คือ การเห็นประโยชน์ของคนอื่น ไม่ทำความเดือดร้อน ไม่ละเมิดสิทธิโดยชอบธรรมของลูกน้อง

๒. มีความกรุณา คือ การช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์

๓. มีมุทิตา คือ การแสดงความยินดีชื่นชม เมื่อเขาได้ดี

๔. มีอุเบกขา คือ การส่งเสริมสนับสนุนผู้ทำความดีให้เจริญก้าวหน้า หากใครทำผิดก็ให้ลงโทษตามความเป็นจริง[๒๔]

สรุปผู้บริหาร เป็นคนที่ไม่มีความอาฆาตพยาบาท เบียดเบียน หรือกีดกันซึ่งผลประโยชน์ในเรื่องลาภ ยศ สรรเสริญและความสุข อันเป็นผลมาจากการมีอำนาจของตน

---

[๒๓] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๗๕.

[๒๔] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๕.

ขันติ คือ ความอดทน การรอได้ การไม่กระวนกระวาย ใจเย็น มีความสงบ เก็บอากัปกิริยา โต้ตอบ หรือมีความอาฆาตพยาบาท มีความทนต่อความตรากตรำ

๒.๑.๓.๙ ผู้บริหารนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อขันติ

ธรรมะที่ทำจะเป็นรากฐานรองรับให้ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอดทน คือ อิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นธรรมแห่งความสำเร็จดังนี้

๑. ฉันทะ ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรักและศรัทธา จะเป็นแรงผลักดันสามารถอดทนปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง

๒. วิริยะ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียรไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ

๓. จิตตะ ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยธรรม ดูแลเอาในใส่ให้สมบูรณ์ไม่ขาดตกบกพร่อง

๔. วิมังสา ผู้บริหารต้องพิจารณาใคร่ครวญ การทำหน้าที่ให้เป็นไปตามเหตุและผล มีการแสวงหาความรู้และแนวทางในการพัฒนางานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ เป็นไปตามขั้นตอน[๒๕]

สรุปได้ว่าผู้บริหารต้องมีความพอใจในสิ่งที่ตนทำ กระทำงานด้วยความพากเพียรไม่ทอดทิ้งภาระ เอาใจใส่ดูแล ทำงานด้วยการไตร่ตรองอย่างรอบคอบและมีสติเป็นที่ตั้งไม่มีความประมาท โดยที่สำนึกเสมอว่าความประมาทเป็นที่มาของความหายนะขององค์กร

อวิโรธนะ หรือความเที่ยงธรรม หมายถึง ความตรงตามความถูกต้อง ไม่ผิดพลาดไปจากทำนองครองธรรม บุคคลที่ตั้งอยู่ในธรรมข้อนี้ มีพฤติกรรมเด่นหลายประการ เช่น

๑. การไม่โต้แย้ง มีชีวิตการเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับบุคคลอื่นๆ

๒. การเป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย

๓. การวางตนในหลักความถูกต้องทั้งปวง ไม่มีความเอียงเอน สถิตมั่นอยู่ในธรรม

ผู้บริหารที่มีธรรมข้อนี้ไม่กระทำในสิ่งที่เป็นการวิบัติ คือ

ผิดทางวัตถุ คือ ปฏิบัติตนผิดไปจากวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ผิดทางกาย คือ ทำอะไรลงไปโดยไม่คิดว่าจะผิดศีลธรรมหรือไม่ เป็นการเบียดเบียนก่อให้เกิดความวุ่นวาย ความเป็นแก่ตัว เห็นแก่พรรคพวก

ผิดทางจิต คือ มีความคิดออกนอกลู่นอกทางไม่อยู่ใยทำนองครองธรรมทั้งปวง

---

[๒๕] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๗๕.

๒.๑.๓.๑๐ ผู้บริหารก่อเกิดพลังสามัคคีและการอยู่ร่วมกันอย่างอย่างสันติสุขด้วยทศพิธราชธรรมข้ออวิโรธนะ

การเป็นผู้บริหารที่ถูกต้องตามธรรมมีหลายลักษณะ ได้แก่

๑. ต้องเอาใจใส่ดูแล ต้องให้ความเป็นธรรมเสมอหน้ากัน

๒. ต้องสนับสนุนให้บุคคลทำหน้าที่ของตนเอง ตามความรู้ความสามารถ และป้องกันคนไม่ดีทำร้ายคนดี และพยายามทำคนไม่ดีให้เป็นคนดี

๓. ต้องนำหลักธรรมาภิบาล คือ ความยุติธรรม เป็นธรรม โปร่งใสตรวจสอบได้ และรับผิดชอบ

๔. ต้องบริหารโดยหลักธรรมาธิปไตย คือ ถือธรรม ถือความถูกต้อง

๕. ต้องทำหน้าที่ที่ถูกต้อง ๓ ประการ

๕.๑ กำหนดทิศทางของหน่วยงาน โดยใช้การพูดและการกระทำ ผลักดันให้ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์ ก้าวเดินไปพร้อมกัน

๕.๒ รวมใจคนด้วยการสื่อสารทำความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน

๕.๓ จูงใจและสร้างแรงบันดาล ด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ[๒๖]

สรุป ผู้บริหารที่มีความคิดว่าการเสื่อมเสียเกิดจาก การมีอคติ การไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ การมีความอาฆาตและอบายมุข หรือจากสิ่งที่เป็นวัตถุให้หลงและอารมณ์ที่ไม่พึงพอใจ

ผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำ ผู้ปกครอง จึงสมควรที่จะยึดถือทศพิธราชธรรมดุจเดียวกันกับที่พระมหากษัตริย์ทุกๆ พระองค์ทรงยึดถือเป็นแนวทางในการบริหาร บ้านเมืองมาตลอดระยะเวลายาวนานเพื่อให้บ้านเมืองเกิดความสงบสุข ร่มเย็น เป็นสุข ผู้บริหารที่ยึดถือทศพิธราชธรรมย่อมนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์การ หน่วยงานของตนเอง สามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเลื่อมใส ครัทธา และทุ่มเทสติปัญญา พละกำลัง ในการพัฒนางานอย่างเต็มที่ เต็มเวลา เต็มความรู้ ความสามารถ ซึ่งทศพิธราชธรรมทั้ง ๑๐ หัวข้อสามารถนำมาอธิบายสรุปความหมายได้ดังนี้

๑. ทาน การให้ ได้แก่การให้ทั้งปวง ทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพย์สินเงินทอง เวลา แรงงาน แรงกาย ความคิด

๒. ศีล การรักษามารยาท กาย วาจา ใจ ให้ดีงาม หรือการสำรวมกาย วาจา ใจ ให้สุจริต ประพฤติตนได้เหมาะสมตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม หลักธรรมทางศาสนาของสังคมนั้นๆ

๓. ปริจาคะ การเสียสละ หรือ การบริจาคอันเป็นประโยชน์โดยทั่วไป ทั้งต่อบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน เมื่อเห็นว่าการบริจาคนั้นก่อให้เกิดประโยชน์

---

[๒๖] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๗๖-๗๘.

๔. อาชชวะ ความซื่อตรง ดำรงในสุจริตธรรม การกระทำต้องเป็นไปอย่างที่ได้พูดหรือให้คำมั่นสัญญาไว้ ไม่พูดอย่างทำอย่าง พูดแต่ความจริงที่เป็นประโยชน์

๕. มัททวะ ความละมุนละไม ความอ่อนน้อม หรืออ่อนโยน รู้จักให้เกียรติต่อบุคคลอื่น รู้หลักการปฏิบัติต่อบุคคลที่เสมอกัน บุคคลที่อ่อนกว่า และบุคคลที่อาวุโสกว่าอย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ

๖. ตปะ การขจัดหรือเผาผลาญความชั่ว การทำหน้าที่โดยสมบูรณ์ ครบถ้วนไม่บกพร่องหรือบิดพลิ้ว รู้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีสมควรทำ และสิ่งใดเป็นสิ่งที่ไม่ดีที่ควรละเว้น

๗. อักโกธะ การไม่โกรธกริ้ว แม้จะมีสิ่งไม่พึงพอใจเพียงใดก็ตาม ก็สามารถที่จะอดกลั้น ระงับอารมณ์ให้เป็นปกติได้ ไม่แสดงอาการโกรธกริ้ว ฉุนเฉียว หรือโต้ตอบ

๘. อวิหิงสา การไม่รังแก เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ไม่มีความปรารถนาที่จะให้คนอื่นได้รับความทุกข์ยาก เดือดร้อน จากการกระทำของตนเอง ไม่เป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้น

๙. ขันติ คือ การอดทน เช่น อดทนต่อความยากลำบากทั้งปวงในการปฏิบัติหน้าที่ อดทนต่อลาภ ยศ สรรเสริญและการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งปวง ต้องรู้ว่าการมีลาภคู่กับการเสื่อมลาภ การมียศคู่กับการเสื่อมยศ การสรรเสริญย่อมคู่กับการนินทา ไม่ดีใจจนเกินเหตุ มีลาภ ยศ สรรเสริญ เกิดขึ้น ไม่เสียใจจนเกินเหตุเมื่อเสื่อมลาภ เสื่อมยศ หรือถูกนินทา

๑๐. อวิโรธนะ การไม่ผิดไปจากสิ่งที่ตรงและไม่ยินร้าย หรือการคิดและทำการทั้งปวงโดยปราศจากการนึกถึงตนเอง เมื่อจะทำสิ่งใด ต้องมีหลักการที่ถูกต้อง ดีงามเหมาะสม เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและเป็นแนวทางดำเนินการ กระทำการใดๆ ต้องยึดหลัก ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เป็นเครื่องกำกับ

ทศพิธราชธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ปกครอง ผู้บริหาร ทั้งในการควบคุมตนเอง และในการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ทำให้ผู้บริหารไม่หลงตนหลงอำนาจหรือใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมและเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหาร

การบริหารงาน มีนักวิชาการหลายท่านให้คำนิยามและความแตกต่างกันออกไป โดยส่วนมากใช้คำว่า Administration and Management โดยแยกใช้ตามความนิยม คือ Administration ใช้กับการบริหารงานในองค์กรภาครัฐบาล ส่วน Management ใช้กับการบริหารงานในองค์กรภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ได้มีอีกคำหนึ่งที่นิยมใช้แทน ๒ คำข้างต้น คือ Implementation ซึ่งนักบริหารทั้งในและนอกประเทศทราบกันดี และได้ให้คำนิยามและความหมายของการบริหารดังนี้คือ

ดรัก ปีเตอร์ เอฟ (Druck, Peter F.) กล่าวว่าการบริหารเป็นการทำให้งานสำเร็จด้วยดี แต่ต้องอาศัยผู้อื่นทำ[๒๗]

เดล์ (Dale) ได้ให้คำนิยามความหมายประการหนึ่งของการบริหาร (Management) ที่ได้ยินกันอยู่บ่อยๆ ก็คือการบริหารนั้น คือ การทำให้งานต่างๆ ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้กระทำ (Management is getting done through other people)[๒๘]

รอบบินส์ และคูลเทอร์ (Robbins and Coulter) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึงกระบวนการประสานกิจกรรมหรืองานต่างๆ เข้าด้วยกัน ทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้การดำเนินงานของคนอื่น[๒๙]

เฮอร์เบิร์ต เอ ไซมอน (Herbert A.Simon) ได้ให้คำนิยามในความหมายอย่างกว้างว่าการบริหาร (Administration) หมายถึงกิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน (the activities of groups operating to accomplish common goals)[๓๐]

ไซมอน (Simon) ได้ให้ตัวอย่างของการบริหารว่า เมื่อคนสองคนช่วยกันเข็นก้อนหินซึ่งคนเพียงคนเดียวทำให้ขยับเขยื้อนไม่ได้ การบริหารก็เกิดขึ้นแล้ว การกระทำที่ดูเป็นเรื่องธรรมดาๆ นั้น มีลักษณะพื้นฐานสำคัญ ๒ ประการของสิ่งที่เรียกว่าการบริหาร (Administration) คือ มีจะมุ่งหมายคือวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Purpose) คือ การเคลื่อนก้อนหินไปให้ได้ และมีการกระทำที่ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกัน (Cooperative action) คือ การที่คนมากกว่าคนหนึ่งขึ้นไปใช้พลังร่วมกันเพื่อให้ได้ผลบางอย่างบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สามารถกระทำได้โดยปราศจากความร่วมมือกันเช่นนั้น[๓๑]

---

[๒๗] Druck, Peter F. **Management** : **Tasks responsibility practice.** (New York : Harper Row, 1974), P.4**.**

[๒๘] Dale, **Management** : **Theory and practice.** (New York : Mc Grow - Hill, 1965), P.4**.**

[๒๙] Robbins, Stephen P. and Coulter, M. **Management,** (7th ed. New Jersey : prentice Hall International, Lnc 2002), P.6.

[๓๐] Herbert A. Simon, **Administrative Behavior,** (New York : The Macmillan Company, 1947), P.3**.**

[๓๑] Herbert A. Simon, Donald W. Smithburg and Viotor A. Thompson. **Public Administration.** 14th ed. (New York : Alfred A. Knope, Inc., 1971), P.108**.**

ฮาร์ดวิคและแลนดูย์ (Hardwick and Landuyt) เห็นว่าความหมายของการบริหาร (Administration) ตามพจนานุกรมนั้น หมายถึงว่าเป็นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการหรือการจัดการเกี่ยวกับราชการหรืองานของรัฐ[๓๒]

กูลิค แอล และยูร์วิค เจ (Gulick L. and Urwick J.) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารนั้นต้องประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญหรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า “Posdcorb Model” ซึ่งอธิบายตามความหมายได้ดังนี้[๓๓]

(๑) P=Planning การวางแผน หมายถึงการจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร

(๒) O=Organizing การจัดการองค์การ หมายถึงการจัดหน่วยงาน กำหนดโครงสร้างของหน่วยงาน การจัดสายงานตำแหน่งต่าง ๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน

(๓) S=Staffing การจัดหาบุคคล หมายถึงการจัดหาบุคคลเป็นการบริหารงานทางด้านบุคคล อันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงาน และการให้พ้นจากงาน

(๔) D=Directing การอำนวย หมายถึงการตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการหน่วยงานให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

(๕) Co=Coordinating การประสานงาน หมายถึงการประสานงานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงาน ให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

(๖) R=Reporting การรายงาน หมายถึงการรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าเพียงใด

(๗) B=Budgeting การงบประมาณ หมายถึงการงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ บัญชีการใช้จ่ายเงิน การควบคุมและการตรวจสอบด้านการเงิน

เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ได้สรุปสาระสำคัญของหลักการบริหารไว้ดังนี้ (๑) หน้าที่ทางการบริหาร (Management function) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร ๕ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) (๒) ผู้บริหารจะต้องมีลักษณะพร้อมด้วยความสามารถทางร่างกายจิตใจ ไหวพริบ การศึกษาหาความรู้

---

[๓๒] Hardwick, C.T. and landuyt. B.F. **Administrative strategy and Dicision marking.** (Ohio : Southern western publishing Co., 1966), P.4.

[๓๓] Gulick L. and Urwick J., **Papers on the Science of Administration**, (New York : Institute of Public Administration, 1973), P.18-19.

เทคนิคการทำงานและประสบการณ์ต่าง ๆ (๓) หลักการบริหาร ซึ่งมีหลักทั่วไปที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ๑๔ ข้อคือ[๓๔]

๑) หลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ (Authority and responsibility)

๒) หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of command)

๓) หลักการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction)

๔) หลักการธำรงไว้ซึ่งสายงาน (Scalar of chain)

๕) หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of work, or specialization)

๖) หลักเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Discipline)

๗) หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลรองจากประโยชน์ส่วนร่วม (Subordination of individual to general interest)

๘) หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration)

๙) หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization)

๑๐) หลักของการมีระเบียบเรียบร้อย (Order)

๑๑) หลักของความเสมอภาค (Equity)

๑๒) หลักของการมีเสถียรภาพของการว่าจ้างทำงาน (Stability of tenure)

๑๓) หลักของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative)

๑๔) หลักของความสามัคคี (Esprit de corps)

วิลเลี่ยม โออิชิ (William Ouichi) ได้กล่าวทฤษฎีของการบริหารคือ ทฤษฎี Z โดยหลังจากการศึกษาการบริหารของธุรกิจญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา และได้ทำการประสมประสานกัน โดยมีแนวคิดด้านการบริหารดังนี้คือ[๓๕]

๑) การจ้างงานระยะยาว

๒) การตัดสินใจเป็นเอกฉันท์

๓) ความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล

๔) การประเมินผลและการเลื่อนตำแหน่งแบบค่อยเป็นค่อยไป

๕) การควบคุมในตัวเองไม่เป็นทางการโดยมีการวัดผลอย่างชัดเจนและเป็นทางการ

๖) เส้นทางอาชีพแบบเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง

๗) มีความเกี่ยวข้องในลักษณะครอบครัว

---

[๓๔] Henri Fayol, **Industrial and General Administration**, (New York : Mc-Grew Hill, 1930), P.17-18.

[๓๕] William Ouichi, **Organization and Management**, (Eaglewood Cliffs : Prentice Hill, 1971), P.283.

พระมหาไพฑูรย์ วรรณบุตร กล่าวถึงการบริหารว่าหมายถึงการทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ความหมายเชิงพฤติกรรมว่าการบริหารคือศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การบริหารหมายถึงการบริหารประกอบด้วยลักษณะ ๒ ประการ คือมีวัตถุประสงค์และมีความร่วมมือร่วมใจกัน กล่าวถึงการบริหารว่า หมายถึงผู้ที่ใช้ภาวะผู้นำในการทำงานกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน การใช้อำนาจที่มีอยู่จัดดำเนินงานของสถาบันนั้น ให้ดำเนินการไปสู่จุดหมายที่ต้องการ การบริหาร อาจหมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน[๓๖]

กมล รอดคล้าย กล่าวถึงการบริหารนั้น หมายถึงการใช้ศาสตร์และศิลป์โดยการนำเอาทรัพยากร (Administration Resource) มาประกอบเป็นกระบวนการของการบริหารเป็น (Process of Administration) ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารหมายถึงการที่มีบุคคลทั้งสองขึ้นไปทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุอันเดียวกัน การบริหารคือศิลปะในการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคลอื่นๆ คำว่าการบริหารหมายถึงการทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ร่วมกัน หรือหมายถึงกระบวนการทางสังคม ซึ่งสามารถมองได้ในเรื่องของโครงสร้าง เป็นความสำคัญระหว่างบังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับขั้นตอนของสายบังคับบัญชา ในหน้าที่เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุหน้าที่เด่นชัด มีความรับผิดชอบ และเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมาย หรือทางการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการบริหารดำเนินการในสถานการณ์ที่บุคคลต่อบุคคลกำลังมีปฏิสัมพันธ์ หรือมีความสัมพันธ์ต่อกัน หรือการร่วมทำปฏิกิริยาเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ส่วนความหมายของการบริหารนั้น หมายถึงการแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมายตามลักษณะของการแก้ปัญหาอาจดำเนินไปในรูปของการตัดสินใจและการปฏิบัติงานก็ได้ เพราะฉะนั้น การบริหารคือการนำทรัพยากรมาใช้ดำเนินงานตามกระบวนการการจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ[๓๗]

พะยอม วงศ์สารศรี ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึง ความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความ

---

[๓๖] พระมหาไพฑูรย์ วรรณบุตร, **การบริหารคณะสงฆ์ไทย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๐), หน้า ๓๓.

[๓๗] กมล รอดคล้าย, **คู่มือการบริหารศูนย์ฯในวัด**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๗), หน้า ๙๙.

มุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้[๓๘]

ติณ ปรัชญพฤทธิ์ ได้นำเสนอภารกิจสำคัญในการการบริหารไว้ ๗ ประการคือ (๑) การวางแผน (Planning) หมายถึงการกำหนดโครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ วางแนววิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นก่อนลงมือปฏิบัติการ (๒) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงการจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหารโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมด้วยกำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูง (๓) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึงการบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหารบุคคลดังกล่าว รวมตั้งแต่การแสวงหาคนมาทำงานการบรรจุ การแต่งตั้ง การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคล การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ลดขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน และการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานให้ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป (๔) การสั่งการ (Directing) หมายถึงการอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการ หลังจากการได้วิเคราะห์และพิจารณาโดยรอบคอบรวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ (๕) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึงการประสานงานหรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ในองค์กรเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพไม่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน สามารถทำงานประสานความกลมกลืนกัน เพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การ (๖) การรายงาน (Reporting) หมายถึงการเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งบนและล่าง เพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะสะดวกแก่การประสานงานอื่นจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกัน ตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญไปในตัวด้วย (๗) การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึงการจัดสรรทรัพยากร หรือการทำงบประมาณการเงิน วางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม[๓๙]

วิโรจน์ สารรัตนะ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การจัดการองค์การ การวางแผน การติดตาม และการควบคุม[๔๐]

---

[๓๘] พะยอม วงศ์สารศรี, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๖.

[๓๙] ติน ปรัชญพฤทธิ์, **การบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา แนวทางและปัญหา**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๔๐.

[๔๐] วิโรจน์ สารรัตนะ, **การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา,** (กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑.

ศจี อนันต์นพคุณ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป นำทั้งศาสตร์และศิลป์ มาใช้ในการทำงานร่วมกัน เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยการบริหารอย่างเหมาะสมและใช้กระบวนการบริหารอย่างมีระบบ[๔๑]

อรุณ รักธรรมและคณะ ได้กล่าวว่าพฤติกรรมเป็นสมบัติหรือเป็นลักษณะประจำตัวของทุกสิ่งที่มีชีวิต ซึ่งในที่นี้เราจะพิจารณาเฉพาะของมนุษย์เท่านั้น เพราะเหตุว่ามนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในหลายปัจจัย ที่ประกอบกันเข้าเป็นองค์การเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุผลสำเร็จที่ตั้งไว้ ความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับตัวบุคคล และตัวบุคคลนี้หาใช่สิ่งที่ผู้บริหารงานจะปั้นให้ได้รูปตามชอบใจของตนได้ไม่ เพราะแต่ละบุคคลที่ประกอบกันขึ้นเป็นกลุ่มคนนั้นต่างก็มีบุคลิกลักษณะมีความต้องการและคุณค่าแตกต่างกันออกไปโดยธรรมชาติ ความพยายามที่จะปั้นบุคคลให้เป็นไปตามรูปแบบที่ผู้บริหารต้องการย่อมเป็นการยากที่จะได้รับความร่วมมืออย่างจริงใจจากบุคคล เพราะฉะนั้น นักบริหารที่ฉลาดจึงใช้วิธีชักจูงและโน้มน้าวมากกว่าใช้อำนาจบังคับพร้อมกันนั้นก็ต้องการให้เกิดการประนีประนอมระหว่างจุดประสงค์ขององค์การกับจุดประสงค์ของบุคคลให้สอดคล้องกันหรือมีการขัดแย้งน้อยที่สุดด้วย[๔๒]

เสนาะ ติเยาว์ ได้ให้ความหมายว่าการบริหาร คือ กระบวนการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง[๔๓]

ศิริอร ขันธหัตถ์ กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้คือ (๑) การวางแผนกำลังคน มี ๔ ขั้นตอนคือ การศึกษานโยบายและแผนขององค์กร การตรวจสภาพกำลังคน การพยากรณ์ความต้องการกำลังคน และการเตรียมหาคนสำหรับอนาคต (๒) การสรรหา คัดเลือเพื่อบรรจุแต่งตั้งมี ๓ ขั้นตอนคือ การสรรหา การคัดเลือก และการบรรจุแต่งตั้ง (๓) การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรมี ๒ ประเภทคือ การฝึกอบรมเมื่อเข้าปฏิบัติงานใหม่ๆ หรือปฐมนิเทศ และการฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน (๔) การโยกย้าย เลื่อนตำแหน่งและการลดตำแหน่งมี ๓ ประเภทคือ การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง และการลดขั้น (๕) ผลประโยชน์ตอบ

---

[๔๑] ศจี อนันต์นพคุณ, **กลวิธีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ,** (สงขลา : ชลบุตรกราฟฟิก,๒๕๔๒), หน้า ๓.

[๔๒] อรุณ รักธรรมและคณะ, **พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒๕, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐), หน้า ๑๕.

[๔๓] เสนาะ ติเยาว์, **หลักการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๘.

แทนมี ๒ ประเภทคือ ค่าจ้างและเงินเดือน ผลประโยชน์เกื้อกูล (๖) การให้พ้นจากงาน (๗) การได้รับบำเหน็จบำนาญ[๔๔]

สุนันทา เลาหนันทน์ ได้กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การไม่ว่าจะเป็นองค์การขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กจะมีกิจกรรมหลักสำคัญ ๖ ด้านดังนี้คือ (๑) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสรรหา และการคัดเลือก (๒) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๓) ค่าตอบแทนและผลประโยชน์เกื้อกูล (๔) ความปลอดภัยและสุขภาพ (๕) พนักงานสัมพันธ์และแรงงานสัมพันธ์และ (๖) การวิจัยด้านทรัพยากรมนุษย์[๔๕]

ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ ได้เสนอหลัก ๔x๔ ในการบริหารทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วยหลักใหญ่ ๔ หลัก แต่ละหลักประกอบด้วยหลักย่อยอีก ๔ หลัก เป็นแนวทางประกอบการบริหารงานและบริหารคนไว้ดังนี้

๑) เข้าใจวัตถุประสงค์สำคัญของการบริหารงานประกอบด้วย (๑) ต้องให้งานสำเร็จตามนโยบาย แผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ (๒) ต้องตอบสนองความต้องการที่ถูกต้องของลูกค้าหรือประชาชนผู้รับบริการ (๓) ต้องก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นแก่สังคม(๔) ต้องสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติงาน

๒) รู้คุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรบุคคลประกอบด้วย (๑) ทรัพยากรบุคคลเป็นตัวเชื่อในการบริหารทรัพยากรทุกชนิด (๒) ทรัพยากรบุคคลเป็นสิ่งที่มีชีวิต จิตใจ มีอารมณ์ มีความรู้สึกและความคาดหวัง ต้องการต่างๆ มากมาย การบริหารทรัพยากรบุคคลจึงต้องทำด้วยความระมัดระวัง เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง (๓) ทรัพยากรบุคคลมีอายุการใช้งานนานกว่าทรัพยากรชนิดอื่น หากมิได้ดูแลรักษาพัฒนาให้ดีแล้ว นอกจากจะไม่ช่วยให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้า ยังอาจทำความเสียหายอย่าร้ายแรงให้แก่หน่วยงานได้ (๔) คนเป็นทรัพยากรที่สามารถพัฒนาให้ดีกว่าเดิมได้

๓) รู้จุดเน้นในการบริหารทรัพยากรบุคคลประกอบด้วย (๑) ต้องสรรหาคนดี มีฝีมือมาทำงาน (๒) ต้องพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ (๓) ต้องรักษาคนดีมีความสามารถให้ทำงานให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ (๔) ต้องใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔) มีระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย (๑) ต้องมีนโยบายและแผนการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดีและชัดเจน (๒) ต้องมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับ

---

[๔๔] ศิริอร ขันธหัตถ์, **องค์กรและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑๒-๑๒๓.

[๔๕] สุนันทา เลาหนันท์, **การบริหารทรัพยากรมนุษย์,** (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕.

ผู้ปฏิบัติงานที่ถูกต้องและทันสมัย (๓) ต้องมีมาตรฐานงานที่เหมาะสม (๔) ต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่สะดวก รัดกุม และเชื่อถือได้[๔๖]

สิรภพ เหล่าลาภะ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารไว้ ๒ นัย คือ ๑) คำว่า บริหาร มาจากภาษาบาลีว่า ปริหาร มาจากศัพท์ว่า ปริ แปลว่า รอบ และ หร ธาตุในความนำไป ดังนั้น คำว่า บริหาร จึงแปลว่า นำไปโดยรอบ อีกสำนวนหนึ่ง คำว่า บริหาร แปลว่า อ้อมหนี, หลีกหนี, หลบหนี ดังในประโยคภาษาบาลีว่า “ปญฺหํ ปริหริตุ สมตฺโถ” แปลว่า ผู้สามารถเพื่อการอ้อมหนี หลีกหนี หลบซึ่งปัญหา หรือแปลว่า ผู้สามารถบริหารปัญหา และนำปัญหาไปโดยรอบ หรือกำจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป ๒) คำว่า บริหาร แปลมาจากภาษาอังกฤษ ว่า Administer และ Administration แปลความหมายคือ การปกครอง ดำเนินการ อำนวยการ จัดการ จัดให้ วาง ส่งเสริม และบำรุง[๔๗]

เสนาะ ติเยาว์ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง[๔๘]

ภิญโญ สาธร ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานบุคคล จะต้องประกอบด้วย ๔ ประการดังนี้ (๑) หลักในการให้ได้คนดีมีฝีมือมาทำงานหรือหลักในการคัดเลือก บรรจุ แต่งตั้ง และมอบหมายงาน (๒) หลักในการบำรุงรักษาคนที่มีอยู่แล้วหรือบรรจุไว้แล้วให้อยู่กับหน่วยงานตลอดไปด้วยความสุขที่จะอยู่ (๓) หลักในการโยกย้ายคนที่หน่วยงานไม่พึงปรารถนาโดยไม่ผิดระเบียบและก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน (๔) หลักในการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์กับหน่วยงาน[๔๙]

มิเชล เอ ฮิต (Michael A. Hitt) ได้ให้คำจำกัดความแบ่งเป็นส่วนที่สำคัญดังนี้[๕๐]

๑. การจัดเป็นกระบวนการ เกี่ยวข้องกับลำดับของกิจกรรมและการปฏิบัติการ เช่นการวางแผน การตัดสินใจ และการตีค่า

---

[๔๖] ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์, **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โฟร์เพซ, ๒๕๔๔), หน้า ๔๔-๔๕.

[๔๗] สิรภพ เหล่าลาภะ, **พุทธศาสตร์การเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔๐.

[๔๘] เสนาะ ติเยาว์, **หลักการบริหาร,** (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๓.

[๔๙] ภิญโญ สาธร, **การบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๕), หน้า ๔๗.

[๕๐] Michael A. Hitt J., stewart Black Lyman W. Porter, (Menaeremant Pearson Prontice Hull, 2005), p.8

๒. การจัดการเกี่ยวข้อง การรวบรวมและการใช้ชุดของทรัพยากร ซึ่งเป็นกระบวนการที่นำมารวมกันและนำมาเพื่อที่จะใช้ (put into use) แบบทรัพยากรต่างๆ กล่าวคือ มนุษย์ การเงิน วัตถุ และข้อมูล

๓. การจัดการเกี่ยวข้องกับการกระทำในลักษณะที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเพื่อให้งานสำเร็จ ดังนั้นจึงไม่ใช้แสดงกิจกรรมแบบตามบุญตามกรรม แต่ค่อนข้างที่เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ และมีทิศทางของวัตถุประสงค์ของทิศทาง (direction) อาจเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล องค์กร หรือรวมกัน ทั้งสองอย่าง รวมทั้งความพยายามที่จะให้กิจกรรมทั้งหลายเสร็จสมบูรณ์อย่างประสบผลสำเร็จและเพื่อเหตุผล ระดับของเหตุผลที่น่าปรารถณาโดยเฉพาะ

๔. การจัดการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติในการจัดการขององค์กร ซึ่งเป็นการงานที่กระทำให้องค์กรทั้งหลาย โดยประชาชนมีส่วนหน้าที่ต่างๆ ถูกจัดโครงสร้างอย่างตั้งใจและประสานงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า จากการทบทวนความหมายของการบริหาร คือ ความสามารถในการนำทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ เช่นเครื่องมือ ทุน อุปกรณ์ ข้อมูลการสื่อสาร มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อสะดวกในการต่อติดและดำเนินงาน โดยมีองค์ประกอบเป็นต้นว่า การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผล และการงบประมาณ กระบวนการบริหารงานเหล่านี้เป็นหลักการที่ทุกๆ องค์กรควรจะมีเพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ องค์ประกอบของการบริหาร

กูลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick) ได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ว่า กระบวนการบริหารประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ๗ ประการ เรียกโดยย่อว่า “Posdcorb Model” ซึ่งอธิบายความหมายได้ดังนี้[๕๑]

P=Planning หมายถึงการวางแผนงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ความรู้ วิทยาการ และวิจารณญาณ วิจัยเหตุการณ์ ในอนาคต แล้วกำหนดวิธีการถูกต้องอย่างมีเหตุผล

O=Organizing หมายถึงการจัดส่วนราชการหรือองค์กร

S=Staffing หมายถึงการจัดบุคคลมาปฏิบัติงานหรือการบริหารงานบุคคล

D=Directing หมายถึงการศึกษาวิธีการ อำนวยการ ควบคุม นิเทศงาน

Co=Coordinating หมายถึงความร่วมมือ ประสานงาน

---

[๕๑] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ, **ทฤษฎีองค์การ** : ฉบับมาตรฐาน, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕), หน้า ๔๖.

R=Reporting หมายถึงการรายงานผลการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์

B=Budgeting หมายถึงการเงิน งบประมาณ

ระบบการบริหารองค์การ คือ ระบบการทำงานของผู้บริหาร ในการบริหารระบบต่าง ๆ ขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุดสำหรับองค์การ ระบบการบริหารนี้หากจะพิจารณาเริ่มจากระบบต่างๆ ขององค์การ โดยสัมพันธ์มาถึงการปฏิบัติหน้าที่การบริหารโดยนักบริหารแล้ว ระบบการบริหารจะสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) จากระบบโอกาสขององค์การ ที่เปิดกว้างเผชิญกับสภาพล้อมนั้น ผู้บริหารจะต้องมีภาระต้องติดตามสภาพแวดล้อม และกำหนดให้องค์กรมีเป้าหมาย แผนงานดีที่สุดตลอดเวลานี้คือ “การบริหารโอกาส” ซึ่งนับเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ความคิดและมีความคิดเป็นเลิศ (Ideas) โดยนักบริหาร แผนงานที่ดีสำหรับองค์การจึงเกิดขึ้น งานบริหารด้านนี้หากมองเป็นภาระหน้าที่และกิจกรรมทางการบริหารที่มีผู้บริหารต้องกระทำแล้วอาจเรียกได้ว่า เป็นการวางแผน (Planning) นั้นเอง ซึ่งในทางปฏิบัติจะหมายถึงการสนใจทำการวางแผนโดยตัวนักบริหารเอง รวมทั้งระบบการวางแผนที่พัฒนาขึ้นใช้ในทุกระดับ และการมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้บริหารระดับต่างๆ และพนักงานผู้ปฏิบัติด้วย

๒) จากระบบงานที่มีทรัพยากรที่คุณค่าในตัว ผู้บริหารจะต้องรู้จักแบ่งปันและจัดระเบียบการให้ตรงกับความจำเป็นและต้องการตลอดเวลา ภาระหน้าที่งานละกิจกรรมทางการบริหารที่ผู้บริหารทำอยู่นี้ ก็คือองค์การหรือการบริหารงาน ซึ่งขอบเขตจะคลุมตั้งแต่การจัดโครงสร้างองค์การ การจัดระบบงานและกระแสการไหลของงาน รวมทังขั้นตอนวิธีทำงานต่างๆ ทั้งนี้หากมีการพร้อมทุกด้านตามที่กล่าว ก็อาจจะช่วยให้เกิดความมั่นใจว่าทรัพยากรเหนือสิ่งของ (Things) สิ่งต่างถูกจัดเตรียมไว้ใช้ปฏิบัติงานอย่างอื่นดีที่สุดแล้ว

๓) จัดระบบคนผู้ปฏิบัติงาน ที่เป็นกระบวนการทำงานอันเป็นผลจากการเกี่ยวข้องระหว่างกันและเข้าใจกันของผู้ทำงานทุกฝ่าย ทั้งหัวหน้าหรือผู้นำ ผู้ร่วมงานและผู้ปฏิบัติงานในทุกจุดนั้น การจะเป็นไปในทางใด อย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ “คน” ผู้ปฏิบัติที่มีชีวิตจิตใจและความรู้สึก และต้องการชักจูงใจ โน้มน้าวและเสริมสร้างให้เกิดพลังร่วมและพลังทุ่มเทต่างๆ ซึ่งมีตั้งแต่การเรียนรู้จัดคัดเลือกคน การรู้จักศิลปะการสั่งการและรวมถึงการรู้จักวิธีควบคุมคนให้ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทและตั้งใจที่จะให้ได้ผลการผลิตสูงและได้คุณภาพที่ดีพร้อมกันทั้งสองอย่าง

บทบาทของผู้บริหารที่สำคัญยิ่ง ก็คือการต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานการทำงาน (Integration) ของระบบต่าง ๆ ขององค์การให้สามารถทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายลงได้ดี ตลอดเวลาผู้บริหารจะต้อง “จัดการ” (Manage) ให้ “ระบบงาน” และ “ระบบคน” ทำงานร่วมกันเป็นกระบวนการวิธีทำงานที่มีประสิทธิภาพในการแปรสภาพปัจจัยต่างๆ ให้เป็นผลงานที่ดี โดยทั้งนี้ทุกอย่างที่ดำเนินไป จะต้องสอดคล้องเป็นไปตามสภาพเงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยมีการเสี่ยงน้อยที่สุดและช่องทางสำเร็จได้มากที่สุดในทิศทางที่ปลอดภัยตามช่องโอกาสที่ได้

วิเคราะห์ ติดตามโดยผู้บริหารตลอดเวลา ในส่วนนี้ก็คือ “การบริหารโอกาส” ซึ่งนับเป็นภาระหน้าที่โดยตรงที่จะต้องกระทำด้วยตนเองเป็นลำดับแรก และกระทำอย่างต่อเนื่องด้วย

สำหรับภารกิจของผู้บริหาร คือ การสร้างประสิทธิภาพในการจัดระบบงานต่างๆ ให้เหมาะสมสะดวกและง่ายที่คนผู้ปฏิบัติจะทำได้ โดยมีประสิทธิภาพในผลงานสูง ซึ่งพิจารณามองภาระหน้าที่ดังกล่าวเป็นภาพรวมก็คือ “การประสานงาน” (Coordinationg) หรือการประสานการทำงานของฝ่ายต่างๆ ให้เข้ากันได้ (Coordinated Work) นั่นเอง แต่ในทางปฏิบัติ ผู้บริหารจะวิธีการปฏิบัติที่เรียกได้ว่า “หน้าที่งานบริหาร” (Managerial Functions) ที่เป็นมาตรฐานที่จะต้องกระทำโดยตัวผู้บริหารเอง ๕ ประการ คือ[๕๒]

๑) การวางแผน (Planning) หรือการกำหนดทิศทางองค์กรพร้อมกับเป้าหมายและแผนงานต่างๆ

๒) การจัดองค์กร (Organizing) หรือการจัดระเบียบทรัพยากรให้เป็นระบบงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบวิธีทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้จัดการคือใครบางคนที่มีความรับผิดชอบเบื้องต้นในการฏิบัติการกระบวนการทางการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้จัดการคือใครบางคนผู้ซึ่งวางแผน ทำการตัดสินใจ จัดองค์การนำทาง และควบคุมทรัพยากรมนุษย์ การเงิน ด้านกายภาพ และด้านข้อมูลข่าวสาร[๕๓]

๓) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) คือ การจัดหา พัฒนา และธำรงรักษาให้องค์การมีทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าสูงสุด เพื่อพร้อมที่จะปฏิบัติงานและสร้างสรรค์ความสำเร็จให้กับองค์การ จากหน้าที่ที่แต่ละคนรับปฏิบัติอยู่ การจัดการเป็นชุดของการทำหน้าที่ที่มุ่งไปที่การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร

๔) การสั่งการ (Directing) คือ การมีศิลปะการสร้างความเข้าใจ การรู้จักจูงใจและกำกับให้ผู้ทำงานทุกคนและทีมงานต่างๆ ทำงานโดยทุ่มเท และเสริมประสบการณ์ต่อกัน เพื่อผลสำเร็จของส่วนรวมร่วมกัน

๕) การควบคุม (Controlling) คือ การติดตามปฏิบัติ ที่กำลังดำเนินไปเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการทำงานต่างๆ ในระหว่างกระบวนการทำงาน ทั้งนี้หากผลงานใดผิดไปจากที่คิด ผู้บริหารก็จะแก้ไขและปรับให้ทำงานกับเข้าสู่ภาวะที่มีประสิทธิภาพอีกครั้งและโดยที่การควบคุมนี้จะอยู่ในขั้นตอนของการปฏิบัติโดยบุคคลฝ่ายต่างๆ อยู่ ดังนั้น การติดตามผลการปฏิบัติและการปรับแก้ต่างก็ต้องกระทำกับคน ผู้ทำงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เราหมายถึง การตัดสินใจที่ถูกต้องและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างประสบผลสำเร็จ

---

[๕๒] อ้างแล้ว,ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ, **ทฤษฎีองค์การ** : ฉบับมาตรฐาน, หน้า ๔๗.

[๕๓] Ricky W. Griffin Management, (9 Edition Houghton Mifflin company U.S.A., 2008), p.5.

โดยทั่วไปองค์กรที่ประสบผลสำเร็จ จะมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล[๕๔] และด้วยเหตุดังกล่าวนี้เองความหมายของการควบคุมที่แท้จริง จึงเป็น “การควบคุมคนผู้ทำงาน” นั่นเอง

เติมศักดิ์ ทองอินทร์ ได้เขียนถึงหลัก POSDCoRB ในหนังสือ ความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ ไว้ว่า การบริหารรัฐกิจได้รับการยอมรับว่าเป็นศาสตร์ทางการบริหารมากขึ้นเมื่อมีผลงานของนักวิชาการด้านการบริหารรัฐกิจผู้ที่ได้รับการกล่าวถึงเสมอและถือเป็นจุดสูงสุดในการยอมรับนับถือ คือ ผลงานการขียนของ Luther Gulick and Lyndall Urwickในปี ค.ศ. 1937 ชื่อหนังสือ Papers on the Science of Administration ซึ่งมีการเสนอกระบวนการบริหารหรือหลักเกณฑ์การบริหารขึ้นมาจนเป็นที่โด่งดัง และต่อมา Gulick ได้พัฒนาปรับปรุงอักษรย่อหลักการบริหารเป็น ๗ ตัวโดยได้มาจากงานวิเคราะห์ของ HenryFayol และกลายเป็นอักษรย่อต้นบัญญัติทั้ง ๗ อันหมายถึงกิจกรรมการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายบริหาร อักษรย่อมีดังนี้ POSDCoRB (พอสด์คอร์บ)[๕๕]

เนตร์พัณณา ยาวิราช เขียนในหนังสือเรื่อง การจัดการสมัยใหม่ว่า แนวคิดทางการบริหารของเฮนรี่ ฟาโยล ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการการปฏิบัติการ(Operational management theory) หรือบางทางก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะ และสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมห้าอย่างคือ การวางแผน(Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การบังคับบัญชา(Commanding), การประสานงาน(Coordinating),และการควบคุม(Controlling) หรือ POC พบว่าพนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การตระหนักในมิตรภาพและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ[๕๖]

ประพันธ์ สุริหาร ได้กล่าวไว้ว่า การบริหาร เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะในการทำงานให้สำเร็จโดยใช้คนอื่น เป็นความถนัดหรือทักษะส่วนบุคคลอันได้แก่ การวางแผนการจัดองค์กร การสั่งการและการควบคุม รวมถึงการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จขององค์กรที่กำหนดไว้ ส่วนการบริหารนั้นเป็นแนวทางหรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ทาง

---

[๕๔] Ricky W. Griffin Fundamentals of Management Core Concepts and Applications (Houghton Mifflin company U.S.A. 1997) p.4

[๕๕] เติมศักดิ์ ทองอินทร์, **ความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๓๗

[๕๖] เนตร์พัณณา ยาวิราช, **การจัดการสมัยใหม่**, (กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส ,๒๕๔๖), หน้า ๘.

วิทยาศาสตร์อย่างมีระบบ และได้ขยายความเกี่ยวกับกระบวนการบริหารตามเป็นแนวคิดของ Gulick ว่ากระบวนการบริหาร ประกอบด้วย ๗ กิจกรรมหรือเรียกว่า POSDCoRB[๕๗]

พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุสลจิตฺโต) เขียนในหนังสือเรื่อง “สงฆ์ผู้นำสังคม” ว่า พระสงฆ์ในฐานะผู้นำในสังคมไทยมี ๒ ด้าน คือ

๑) การเป็นผู้นำ ด้านศีลธรรม จิต วิญญาณ ศาสนา ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญ ๒ อย่าง คือ ความแม่นยำในพระพุทธพจน์ พระไตรปิฎก และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง ความลึกซึ้งในจิตภาวนา มีสมาธิและฉลาดในเรื่องจิตของตนและผู้อื่น รวมทั้งมีศิลปะในการถ่ายทอด เช่น บรรยาย ปาฐกถา เขียนบทความ หนังสือ และตำรับตำรา

๒) ความเป็นผู้นำ ทางด้านสติปัญญา จะต้องทราบศาสตร์สมัยใหม่เช่น วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา ศาสนาเปรียบเทียบ การเมืองระหว่างประเทศและสถานการณ์โลกปัจจุบัน รวมทั้งสามารถสื่อสารผ่านภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา ถึงสองภาษา และใช้เทคโนโลยีสมัยปัจจุบัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์อินเตอร์เน็ต เพื่อความงอกงามแห่งสติปัญญา และสื่อพระศาสนาได้อย่างเหมาะสม[๕๘]

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ กล่าวว่า กระบวนการบริหารเกิดได้หลายแนวคิดเช่น โพสด์คอร์บ (POSDCoRB) เกิดจากแนวคิดของลูเธอร์ กูลิค (Luther Gulick) และลินดอลเออร์วิค (Lyndall Urwick) ประกอบด้วยขั้นตอนการบริหาร ๗ ประการ ได้แก่ การวางแผน(Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริงานบุคคล (Staffing) การอำ นวยการ(Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ(Budgeting) ขณะที่กระบวนการบริหารตามแนวคิดของเฮ็นรี ฟาโยล (Henry Fayol)ประกอบด้วย ๕ ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing)การบังคับการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน(Controlling) หรือรวมเรียกว่า พอคค์ (POCCC)[๕๙]

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารงานโดยทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ เช่นว่า การวางแผน การจัดองค์การ หรือการจัดหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กร การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน การทำงบประมาณเป็นต้น

---

[๕๗] ประพันธ์ สุริหาร, **ศัพท์เทคนิคทางการบริหาร**, (ขอนแก่น : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘.

[๕๘] พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุสลจิตฺโต), **สงฆ์ผู้นำสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๕๘-๕๙.

[๕๙] วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, **การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โฟร์เพซ, ๒๕๔๕), หน้า ๓๙.

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ทฤษฎีองค์การต่างๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้ ได้พยายามที่จะให้ข้อสรุปในการออกแบบองค์การอันเป็นสากล แม้ว่าทฤษฎีแต่ละแนวอาจมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ความประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นถึงการออกแบบองค์การที่ดีที่สุด สามารถใช้กับทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบโรงงาน โรงพยาบาล โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยเป็นต้น เป็นความพยายามที่มีอยู่ตลอดเวลา ตามทฤษฎีการบริหารแต่ละยุคสมัยดังนี้คือ

๒.๓.๑ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างขององค์การ

ทฤษฎีองค์การของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) ผู้เป็นนักสังคมสงเคราะห์ชาวเยอรมัน ผลงานของเขามีชื่อเสียงอยู่ในปี ค.ศ.๑๙๔๗ เขาวิเคราะห์องค์การออกได้เป็น ๓ ประเภท จากหลักของการใช้อำนาจซึ่งการใช้อำนาจนี้สมควรที่จะได้รับความสนใจในสังคมปัจจุบัน เพราะจะนำมาซึ่งการจัดองค์การแบบราชการซึ่งแม็คเห็นว่าเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพสูงที่จะให้ประโยชน์ต่อสังคมเขาใช้แนวความคิดทางสังคมศาสตร์ศึกษาธรรมชาติและหน้าที่ของระบบราชการ และวางโครงสร้างของระบบราชการ เขาเน้นความไม่สมบูรณ์ของระบบราชการซึ่งไม่ได้กล่าวไว้ตอนต้นๆ ด้วย ลักษณะของทฤษฎีระบบราชการของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) มีที่มาดังนี้คือ[๖๐]

ก. ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจ ความชอบธรรมของอำนาจมีที่มาดังนี้คือ

๑) ความชอบธรรมของอำนาจที่มาจากกฎหมาย แม็ค เวเบอร์ (Max Weber) เห็นว่าผู้ใชอำนาจปกครองนั้น ต้องมีอำนาจตามกฎหมายหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ กฎหมายให้อำนาจบุคคลนั้นกระทำการใดๆ ได้ ซึ่งอำนาจตามกฎหมายนี้มีตั้งแต่ระดับสูงสุดจนถึงระดับต่ำสุด ในระดับสูงสุด เช่น นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ในระดับกลางเช่น ปลัดกระทรวงใช้อำนาจบริหาร กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ในระดับต่ำ เช่น พลตำรวจได้รับอำนาจเป็นเจ้าพนักงานน มีอำนาจจับกุมปราบปรามผู้กระทำผิดเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม

๒) ความชอบธรรมของอำนาจที่เกิดขึ้นโดยจารีตประเพณี เกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อดั้งเดิมซึ่งถือปฏิบัติสืบทอดกันมาจามอดีต เช่น การเชื่อฟังคำสั่งของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์ที่สืบทอดกันมาแต่อดีตกาลเป็นต้น

๓) ความชอบธรรมของอำนาจเกิดขึ้นจากลักษณะพิเศษส่วนตัวของผู้นำ (Charismstic leader) อำนาจของผู้นำเกิดจากการยอมรับในความเป็นวีระบุรุษของผู้นำ จากผู้ตามซึ่งเห็นว่าผู้นำมีพรสวรรค์ (a gift of grace)

---

[๖๐] อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒๔, (สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๙), หน้า ๑๕๔.

แม็ค เวเบอร์ (Max Weber) ให้ความเห็นว่าอำนาจที่มาจากกฎหมายมีความชอบธรรมมากที่สุดในอำนาจทั้ง ๓ ลักษณะที่กล่าวข้างต้น และอำนาจอันเกิดจากความชอบธรรมทางกฎหมายเป็นส่วนสำคัญในการจัดระบบงานแบบราชการ เพราะอำนาจที่เกิดจากกฎหมายสามารถบังคับเอาความมีเหตุมีผลจากราชการได้ และระบบการบริหารแบบราชการที่ใช้อำนาจของกฎหมายบังคบนี้จะเป็นระบบที่ดีที่สุด

ข. ในส่วนที่เกี่ยวกับระบบราชการ ระบบราชการในความคิดของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) หมายถึง

๑) เป็นการบริหารงานที่ยึดหลักการจัด สายการบังคับบัญชา

๒) มีการแบ่งงานกันทำตามกฎเกณฑ์

๓) กฎเกณฑ์นั้นต้องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

๔) การปฏิบัติงานไม่คำนึงถึงตัวบุคคล

๕) ข้าราชการคำนึงถึงความมีเหตุผล

๖) ข้าราชการมีความมั่งคงในหน้าที่การงาน

๗) ข้าราชการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด

๘) มีการยึดหลักคุณธรรมและความรู้ทางเทคนิคเป็นหลักเกณฑ์

การบรรจุแต่งตั้งและเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งจะเห็นได้ว่า ถ้าใช้หลักการของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) ในหน่วยงานใดได้อย่างเคร่งครัด หน่วยงานนั้นย่อมประสบผลสำเร็จในการบริหารงานอย่างแน่นอน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว มักจะไม่เป็นจริงเช่นนั้น เพราะพฤติกรรมของมนุษย์ไม่อาจเป็นไปได้ตามอุดมคติของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) ซึ่งใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ องค์การชนิดนี้จึงไม่อาจมีขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ในโลก

ค. ข้อดีและข้อเสียของทฤษฎีระบบราชการของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) คือ ข้อดีของทฤษฎีระบบราชการมีดังนี้คือ

๑) เป็นการบริหารที่ใช้หลักเหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์บุคคลิกและบารมีส่วนตัว ซึ่งจะก่อให้เกิดความเที่ยงธรรม

๒) มีความแน่นอนในการปฏิบัติงาน ถ้าสามารถทำตามกฎเกณฑ์ที่ได้มีการควบคุมอย่างเคร่งครัด

ข้อเสียของกฤษฎีระบบราชการมีดังนี้คือ

๑) หน่วยราชการอาจใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ขององค์การเองแทนที่จะคำนึงถึงข้าราชการหรือประชาชนผู้มาติดต่อ นั่นคือ องค์การจะปฏิบัติงานเพื่อผลได้ขององค์การส่วนอะไรที่จะทำให้องค์การเสียประโยชน์ก็จะพยายามป้องกันมิให้เกิดขึ้น

๒) หลักสายการบังคับบัญชามักจะขัดกับหลักความรู้เฉพาะอย่าง

๓) ระบบราชการมักปฏิบัติงานได้ดีในยามบ้านเมืองมีความปกติสุข แต่จะประสบความล้มเหลวในเวลาที่มีวิกฤติการณ์

๔) ทฤษฎีระบบราชการสนใจเฉพาะปัจจัยภายในองค์การเท่านั้น ไม่ได้สนใจปัจจัยภายนอกว่าจะมีผลกระทบกระเทือนต่อการบริหารหรือไม่

จึงสรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบราชการ เชื่อว่าการบริหารงานแบบราชการเป็นระบบที่ดีที่สุด ซึ่งผลจะได้รับจากการใช้ทฤษฎีนี้ก็คือ ประสิทธิภาพความมีเหตุมีผลและความยุติธรรมในการปฏิบัติงาน

ทฤษฎีองค์การของมาร์ชและไซมอน (J.G. March and H.A. Simon**)** กล่าวถึงความไม่สมบูรณ์ของระบบราชการ (The Dysfunctions of Bureaucracy) ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีคลาสสิคแนวใหม่ ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักบริหารไม่อาจเป็นผู้ตัดสินใจหรือปฏิบัติตามเกณฑ์ข้อบังคับขององค์การได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ นั่นคือ นักบริหารมีเหตุผลอยู่ในวงจำกัดในการตัดสินใจ เนื่องจากมีความรู้ความสามารถ ข่าวสารและเวลาอยู่ในวงจำกัด การบริหารจึงจำเป็นที่จะต้องเป็นไปตามสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ เท่าที่ผู้บริหารมีอยู่การใช้ระบบราชการจึงอาจเกิดขึ้นได้ยาก[๖๑]

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงไม่สมบูรณ์ของทฤษฎีระบบราชการและการบริหารของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) เพราะเห็นว่าถ้าจะใช้ศาสตร์เป็นเครื่องมือในการกำหนดหลักการบริหารแล้ว ศาสตร์ดังกล่าวจะต้องมีแนวความคิด (Concept) เสียก่อน และแนวความคิดเหล่านี้จะต้องนำมาปฏิบัติ (Operationalized) และทดสอบได้

แนวคิดอันหนึ่งที่ไซมอนเห็นว่า มีความสำคัญก็คือ การตัดสินใจ นอกจากนี้ไซมอนยังไม่ยอมรับหลักการที่จะให้คนได้พิจารณาทำอะไรให้สำเร็จด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะเขาเชื่อว่าผู้บริหารงานหรือคนงานไม่ได้มีเหตุผลเสมอไปในการตัดสินใจทุกครั้ง กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ระบบราชการของแม็ค เวเบอร์ (Max Weber) จินตนาการนั้น ไม่อาจทำให้เป็นจริงได้ นอกจากนี้ไซมอนและมาร์ช จะพยายามชี้ให้เห็นด้วยว่าภายในองค์กรนั้นมักจะมีความขัดแย้งเกิดขึ้นเสมอ เช่น ความขัดแย้งระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม และระหว่างองค์การด้วยกันเอง และองค์การเหล่านี้ก็พยายามจะขจัดข้อขัดแย้งตามความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่

ข้อดีของทฤษฎีนี้มีดังนี้คือ

๑) ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าการควบคุมคนงานหรือการให้อิสรภาพแก่คนงาน ควรมีความสมดุลกันกล่าวคือไม่ควรมีการใช้กฎเกณฑ์ควบคุมหรือปล่อยให้อิสระมากเกินไป

๒) ทฤษฎีนี้ให้ความสนใจกับสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์การซึ่งทฤษฎีระบบราชการไม่ให้ความสนใจในเรื่องนี้เลย

๓) ทฤษฎีนี้ยังเน้นถึงข้อขัดแย้งต่างๆ และความพยายามขององค์การที่จะแก้ไขหรือหาข้อยุติข้อขัดแย้งเหล่านั้นภายในของเขตของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอีกด้วย

---

[๖๑] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๔๗.

ข้อเสียของทฤษฎีนี้มีอยู่บ้างเช่นกัน คือ ถึงแม้ว่าทฤษฎีนี้จะยอมรับว่ามีความขัดแย้งดังกล่าวให้ชัดเจนออกมาและไม่ได้ให้กรอบแนวความคิดในการศึกษาปัญหาความขัดแย้งเป็นแนวทางไว้

สรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในเวลาที่จำกัดและความรู้ ความเข้าใจ ในปัญหาของการบริหารก็มีไม่เพียงพอในการทำการตัดสินใจ ผลของทฤษฎีนี้คือ ก่อให้เกิดความเข้าใจว่าความมีเหตุมีผลของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในองค์การนั้นไม่อาจมีได้อย่างสมบูรณ์ร้อยเปอร์เซ็นต์ จำเป็นจะต้องมีการใช้วิธีการต่างๆ เข้ามาช่วยหาทางเลือกในการตัดสินใจต่างๆ

ทฤษฎีองค์การของทอม บรูนส์ และแสตลเคอร์ (Tom Bruns and G.M. Stalker) คือ ทฤษฎีโครงสร้างแบบจักรกลกับทฤษฎีโครงสร้างแบบสิ่งที่มีชีวิต (Mechanistic and Organic Structures) โดยที่ทั้ง ๒ คนเป็นชาวอังกฤษได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างขององค์การผลิตในประเทศอังกฤษจำนวน ๒๐ แห่ง และได้เสนอแนะว่าทฤษฎีโครงสร้างขององค์การจะมีอยู่สองแบบคือ โครงสร้างแบบจักรกลและโครงสร้างแบบสิ่งมีชีวิตหรือชีวภาพ ซึ่งโครงสร้างทั้งสองแบบนี้จะมีความแตกต่างกันในลักษณะ ๗ ประการดังนี้คือ[๖๒]

๑. การแบ่งงานกันทำ แบ่งงานให้ทำเฉพาะด้านที่มีความชำนาญ และให้ทำเพียงอย่างเดียวจึงรับผิดชอบน้อย แบ่งให้ทำงานหลายกิจกรรมต่างๆ กัน จึ่งรับผิดชอบค่อนข้างมาก

๒. สายการบังคับบัญชา ระบุอำนาจไว้ชัดเจนและมีการรวมอำนาจ บุคคลต่างๆ จะมีอำนาจหน้าที่ค่อนข้างจำกัด มีการกระจายอำนาจหน้าที่ไปยังระดับต่ำ บุคคลในระดับต่ำสามารถตัดสินใจได้หลายอย่างและเข้าร่วมตัดสินใจในเรื่องนโยบายขององค์การ

๓. งานและระเบียบวิธีปฏิบัติ ระเบียบปฏิบัติมีแบบแผนดีมากและชัดเจน พนักงานรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างภายในสถานการณ์หนึ่งๆ ทั้งงานและระเบียบวิธีปฏิบัติมีความยืดหยุ่นมาก ปัญหาเกิดขึ้นกับพนักงานผู้ใด ผู้นั้นแก้เอาเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงระเบียบวิธีปฏิบัติงานที่ระบุไว้ในระบบของการแยกประเภทงานเป็นทางการ

๔. การจูงใจ ใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือล่อ ให้ทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจและการยอมรับทางสังคมเป็นเครื่องมือล่อ

๕. ความสัมพันธ์ของกลุ่ม มีความสัมพันธ์ลดหลั่นกันลงมาเป็นแนวดิ่งจากเบื้องบนลงมาเบื้องล่าง มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในลักษณะเป็นแนวราบไม่คำนึงถึงหัวโขน

๖. แบบของความเป็นผู้นำ ผู้นำค่อนข้างเป็นเผด็จการ คำพูดของผู้นำคือกฎหมาย ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องเชื่อฟัง ผู้นำจะเป็นประชาธิปไตยและเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจใดๆ ที่มีผลกระทบ

---

[๖๒] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๔๙.

๗. การติดต่อสื่อสาร การสั่งการจากผู้บังคับบัญชาเบื้องบนมีความเด็ดขาดและผู้ใต้บังคับบัญชาต้องทำตามทันที การติดต่อสื่อสาระเป็นไปทั้งแนวดิ่งและการปรึกษาตามแนวนอน ผู้บังคับบัญชายังคงสั่งการ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอยู่ แต่ทุกๆ คนสามารถติดต่อบุคคลอื่นๆ ได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นและเป็นการปรึกษาแลกเปลี่ยนความเห็น

ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ โครงสร้างแบบจักรกลและทฤษฎีโครงสร้างแบบสิ่งมีชีวิต ทำให้องค์การ เริ่มสนใจสภาพแวดล้อมภายนอกมากขึ้นกว่าเดิม ที่สนใจแต่เฉพราะปัญหาภายในองค์การเท่านั้น

ข้อเสียของทฤษฎีนี้คือ มีลักษณะเป็นเครื่องที่คาดการณ์ว่าควรจะเป็นเช่นนี้เช่นนั้น (Normative) ทฤษฎีนี้ยอมรับว่ามีความขัดแย้งในองค์การและพยายามหาวิธีการแก้ไขข้อขัดแย้งเหล่านั้นโดยใช้วิธีบังคับหรือมิฉะนั้นก็พยายามเอาใจคนงานมากขึ้น

๒.๓.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการจัดองค์การภายในโครงสร้างขององค์การ

ทฤษฎีองค์การของแมรี ปาร์เกอร์ ฟอลเลตต์ (Mary Parker Follett) ได้เสนอแนวความคิดของการจัดองค์การไว้หลายประการ ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารซึ่งอาจประมวลความคิดเห็นเหล่านั้นได้ดังนี้คือ[๖๓]

๑) ในเรื่องของการขัดแย้ง แมรี ปาร์เกอร์ ฟอลเลตต์ (Mary Parker Follett) ให้ความเห็นว่าในการบริหารงานนั้น การขัดแย้งเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้และมักจะปรากฏอยู่เสมอในสังคมมนุษย์ การขัดแย้งเป็นสิ่งไม่ดีและไม่เลว การขัดแย้งนั้นอันที่จริงแล้วจะนำไปสู่ความก้าวหน้า การแก้ปัญหาความขัดแย้งมีด้วยกัน ๓ วิธีคือ

(๑) โดยการประสานงาน

(๒) การประนีประนอม

(๓) โดยการครอบงำ

การแก้ปัญหาที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้านั้น จะต้องแก้โดยวิธีการประสานงาน (Integration) ความขัดแย้งซึ่งจะทำให้เกิดการค้นหาแนวทางใหม่ทั้งหมด การแก้ปัญหาความขัดแย้งอีกวิธีหนึ่งคือการประนีประนอม (Compromise) แต่การประนีประนอมมักจะไม่ได้ผลดีมากเหมือนการประสานงานเพราะการประนีประนอมเป็นการกระทำที่ทำให้เกิดมีผู้ได้และผู้เสียและปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขคือ จะดำเนินแนวทางในทางเดิมมิได้เปลี่ยนแปลงหาทางใหม่เหมือนการประสานงาน ส่วนการใช้วิธีการครอบงำ (Domination) เป็นการแก้ปัญหาของผู้บริหารนั้นก็เป็นสิ่งไม่ควรกระทำเพราะเป็นการมองปัญหาเพียงด้านเดียว

๒) การออกคำสั่ง การออกคำสั่งภายในองค์การมักจะมีการขัดแย้งกันเสมอๆ ระหว่างผู้บังคบบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาบางครั้งไม่ยอมปฏิบัติตาม การแก้ไข

---

[๖๓] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๖๐.

ข้อขัดแย้งเหล่านี้ทำได้โดยใช้ “กฎของสถานการณ์” (Law of the situation) กฎนี้เสนอแนะว่าความขัดแย้งของคู่กรณีจะหมดไปถ้าทั้งสองฝ่ายพยายามศึกษาสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์แล้วนำปัจจัยนั้นมาพิจารณาหาเหตุและผลในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อได้พบกับข้อเท็จจริงแล้ว ความขัดแย้งจะหายไป

๓) เรื่องลักษณะผู้นำและการควบคุม ผู้นำควรเป็นผู้ที่สามารถคิดล่วงหน้าและไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ตัดสินใจรวดเร็ว ผู้นำควรมีความสามารถในการบูรณาการ ขจัดความขัดแย้งภายในกลุ่มและสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์การ ผู้นำต้องสามารถควบคุมผู้ตามได้ แต่ไม่ใช้โดยออกคำสั่งแต่อย่างเดียว ผู้นำจะต้องมีความรอบรู้และสามารถรวบรวมความคิดของตนเองให้เข้ากับความคิดของผู้อื่น และต้องสร้างบูรณาการทางความคิดนี้และต้องประสานงานเรื่อยไป

สรุปได้ว่าความคิดของแมรี ปาร์เกอร์ ฟอลเลตต์ (Mary Parker Follett) เกี่ยวกับการควบคุมขององค์การมีดังนี้คือ ๑) ประสานงานกับบุคคลที่รับผิดชอบโดยตรง ๒) ประสานงานตั้งแต่ระยะแรก ๓) ประสานงานในลักษณะปัจจัยแลกเปลี่ยนในระยะที่เกี่ยวพันทุกระยะ ๔) การประสานงานเป็นลักษณะของกระบวนการต่อเนื่อง

ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ

๑) ทฤษฎีนี้ยอมรับว่ามีการขัดแย้งพร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข

๒) ให้ความสำคัญต่อการควบคุมการบริหารองค์การโดยใช้วิธีการประสานงาน

ข้อเสียของทฤษฎีนี้ คือ ทฤษฎีนี้เน้นวิเคราะห์องค์การในแง่ของพฤติกรรมศาสตร์แต่ไม่ได้ศึกษาว่าหน้าที่การบริหารซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นหลักการที่ใช้ได้ในสถานการณ์ทั่วไปได้หรือไม่

ทฤษฎีองค์การของอาลเฟรด พี สะโลน (Alfred P. Sloan) เป็นผู้วางแผนความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในองค์การเป็นคนแรก เขาเริ่มทำการบริหารบริษัท (General Motors) แห่งสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.๑๙๒๐ โดยใช้แนวความคิดนี้เป็นหลักซึ่งได้ก่อให้เกิดผลดีอย่างมหาศาลต่อบริษัทนี้ และได้มีองค์กรอื่นนำความคิดของเขาไปใช้ เช่น บริษัท (Sears Roebuck and Company) เป็นต้น[๖๔]

ที่มาของแนวความคิดนี้ ก็คือเมื่ออาลเฟรด พี สะโลน (Alfred P. Sloan) สังเกตเห็นว่าการบริหารงานของบริษัท (G.M.) นั้น งานต่างๆ มักล่าช้า เปลืองค่าใช้จ่าย การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพและไม่เปิดโอกาสให้มีการพัฒนาตัวบุคคล เขาพบว่ามูลเหตุของปัญหาเหล่านี้เกิดจากการฝ่ายบริหารต้องเสียเวลาส่วนใหญ่สนใจอยู่กับการแก้ไขในรายละเอียดของปัญหาการ

---

[๖๔] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๖๕.

บริหาร นอกเหนือไปจากปัญหาสำคัญ ๆ ที่ต้องตัดสินใจอยู่แล้ว และฝ่ายบริหารชั้นสูงเหล่านี้ประกอบด้วยคนจำนวนน้อยทำการตัดสินใจในปัญหาจำนวนมากดังกล่าว

จากสาเหตุเหล่านี้ อาลเฟรด สะโลน (Alfred P. Sloan) ได้เสนอทางแก้ว่า ถ้าหากได้มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสมโดยส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มและให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น จะช่วยให้สามารถแบ่งการตัดสินใจต่าง ๆ ไปให้แก่ผู้บริหารทุกระดับ เรื่อยไปจนถึงหัวหน้าคนงานได้อย่างเหมาะสม การกระทำดังกล่าวจะก่อให้เกิดความคล่องตัว และความร่วมมือ

ความคล่องตัวในการปฏิบัติงานจะต้องยึดถือหลักของการทำงานโดยมีนโยบายรวมอำนาจ (Centralized Policy) และจะต้องทำการกระจายอำนาจในการบริหาร (Decentralized Administration) การกระจายอำนาจจะมีมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑) ความสำคัญของปัญหาที่ทำการตัดสินใจ ถ้าเป็นปัญหาสำคัญหรือมีค่าของการตัดสินใจสูงแล้ว ผู้บริหารจะรวมอำนาจหรือคงอำนาจในการตัดสินปัญหาดังกล่าวไว้ในระดับสูงหรือที่ศูนย์กลาง เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย การเงินจำนวนมาก แต่ถ้าเป็นปัญหาที่ไม่สู้สำคัญนัก ก็อาจกระจายอำนาจออกไปให้ระดับต่ำทำการตัดสินใจเองได้ทันที เหตุที่ต้องคงอำนาจการตัดสินใจในปัญหาสำคัญ ๆ ก็เพราะว่า การมอบอำนาจหน้าที่ออกไปนั้น มิใช่จะสามารถมอบหมายความรับผิดชอบตามไปด้วย ดังนั้น ปัญหาสำคัญซึ่งผู้บริหารต้องรับผิดชอบมากจึงไม่อยากจะมอบหมายอำนาจหน้าที่ไปให้ผู้อื่น แต่จะรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางสำหรับใช้ควบคุม

๒) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางด้านนโยบาย บางครั้งบริษัทต้องการให้มีการตัดสินใจเหมือนกันหมด เช่น อำนาจเกี่ยวกับการกำหนดราคา ควบคุมคุณภาพ พิจารณาเครดิต การให้บริการหรือบางกรณีการจัดให้เป็นแบบอย่างเดียวกันจะเป็นผลดีต่องค์การธุรกิจ เช่น ถ้ากำหนดให้มีระบบบัญชี ตัวเลข สถิติ และงบการเงินจะช่วยให้การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแผนกต่าง ๆ กระทำได้ง่ายและประหยัดกว่า แต่ในบางกรณี ธุรกิจบางแห่งอาจไม่ต้องการนโยบายที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็ได้ เช่น ในกรณีที่บริษัทจัดองค์การตามผลิตภัณฑ์ ตามพื้นที่หรือเปิดสาขาหรือแรงงานในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ทางด้านค่าแรง ลูกค้า แหล่งวัตถุดิบ ฯลฯ ผู้บริหารอาจต้องกระจายอำนาจออกไปให้ส่วนต่าง ๆ มีความคล่องตัวมากขึ้นก็ได้

๓) ขนาดขององค์การ ถ้าองค์การมีขนาดใหญ่จะเกิดความล่าช้าในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ และสิ้นเปลืองมากจึงควรมีการกระจายอำนาจให้ส่วนต่าง ๆ ได้ตัดสินใจเองเพื่อความคล่องตัว

๔) ความเป็นมาของธุรกิจ ถ้าเป็นกิจการซึ่งขยายตัวจากภายในมักจะมีการรวมอำนาจมากกว่า แต่ถ้าเป็นกิจการซึ่งเกิดจากการควบหรือการรวมกิจการเข้าด้วยกันจะมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจมาก

๕) ปรัชญาของการบริหาร ลักษณะนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร เห็นประโยชน์ของการกระจายอำนาจหรือไม่ ถ้าผู้บริหารไม่เห็นด้วย การกระจายอำนาจก็ยากที่จะมีได้

๖) จำนวนของผู้บริหารระดับรองที่มีอยู่ ถ้าจำนวนผู้บริหารมีมากก็สามารถกระจายอำนาจออกไปได้กว้างขึ้น แต่ถ้าจำนวนผู้บริหารระดับรองน้อย การกระจายอำนาจอาจทำได้ยาก

๗) เทคนิคการควบคุม ถ้ามีวิธีการ เครื่องมือ หรือเทคนิคในการควบคุมดีจะช่วยให้ผู้บริหารวางใจ และสามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่ไปยังส่วนต่างๆ ได้ เช่น มีโทรศัพท์ติดต่อได้เป็นต้น

๘) การกระจายการปฏิบัติงาน ถ้ามีการกระจายอยู่แล้ว เช่น ร้านสรรพสินค้าที่ดำเนินงานแบบลูกโซ่ (Chain Store) ซึ่งมีลักษณะการปฏิบัติงานกระจัดกระจายไปในถิ่นต่างๆ อาจมีการกระจายอำนาจตามไปเป็นต้น

๙) การเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ หากมีการเปลี่ยนแปลงในธุรกิจรวดเร็วก็ควรกระจายอำนาจออกไปให้การตัดสินใจกระทำได้ทันเหตุการณ์

สรุปได้ว่า อาลเฟรด สะโลน (Alfred P. Sloan) เชื่อว่าการจัดให้มีการรวมอำนาจที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดผลดีในการควบคุมประสานงาน มีการแบ่งงานกันทำตามความถนัด และจะก่อให้เกิดการประหยัดในที่สุด และเขายังมีความเห็นต่อไปอีกว่า ถ้าหากได้มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม โดยส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม และให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น จะช่วยให้สามารถแบ่งการตัดสินใจต่างๆ ไปให้แก่ผู้บริหารทุกระดับ เรื่อยไปจนถึงหัวหน้าคนงานและจะก่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารงาน

ข้อดีของทฤษฎีนี้ คือ ทฤษฎีนี้ช่วยแก้ปัญหางานคั่งค้างที่จุดหนึ่งจุดใดหรือเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระให้ผู้บริหารระดับสูงใช้เวลาเกี่ยวกับการตัดสินใจในด้านโยบาย และประสานงานระดับสูง

ข้อเสียของทฤษฎีนี้ คือ ทฤษฎีนี้ไม่ได้ศึกษาให้แน่ชัดว่าเมื่อกระจายอำนาจออกไปแล้ว ขอบข่ายการบังคับบัญชาควรจะกว้างหรือแคบแค่ไหน ควรจะมีจำนวนของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสม

ทฤษฎีองค์การของเฮอร์เบิร์ต เอ ไซมอน (Herbert A. Simon) แนวความคิดของเฮอร์เบอร์ต เอ ไซมอน (Herbert A. Simon) นั้นมุ่งให้ความสนใจองค์การในฐานะที่เป็นองค์การของสิ่งมีชีวิต (Organistic organization) ซึ่งตรงกันข้ามกับองค์การที่มีลักษณะเป็นเครื่องจักรกล (Mechanistic organization) ของเทเลอร์ (Taylor) ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น องค์การในลักษณะที่ไซมอน (Simon) วิเคราะห์นั้นเป็นองค์การที่มีโครงสร้าง และหน้าที่จะสะท้องให้เห็นลักษณะของการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบมีกระบวนการของการใช้เหตุผลในการเลือกตัดสินใจของคน นั่นคือ บุคคลในองค์การไม่ใช่เครื่องจักรกลหรือเป็นเพียงเครื่องมือขององค์การ แต่บุคคลเหล่านั้นเป็นคนที่มีความต้องการ มีแรงจูงใจมีความทะเยอทะยาน มีความรู้และความสามารถในการตัดสินใจที่จำกัด องค์การในแง่นี้มีโครงสร้างและหน้าที่ในแง่ที่เน้นการตัดสินใจว่าจะเลือกทำสิ่งใดที่สอดคล้องกับความต้องการของคนและพฤติกรรมการปฏิบัติตนอยู่

ในขอบเขตที่ตนเข้าใจ ในสภาพแวดล้อมที่ตนทำงานอยู่ เช่น กฎเกณฑ์ต่างๆ หรือพฤติกรรมของกลุ่มเป็นอย่างไร ตนมีความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้ และมีความเชื่ออย่างไร ก็มักจะประพฤติปฏิบัติตนไปในทำนองนั้นๆ ด้วย ความคิดของไซมอน (Simon) อาจสรุปสาระสำคัญได้ใน ๒ ประเด็นใหญ่ๆ คือ[๖๕]

๑) ในแง่ขององค์การ ไซมอน (Simon) นิยามองค์การไว้ดังนี้ คือ องค์การของมนุษย์นั้นเป็นระบบของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของกลุ่มหลายกลุ่ม กลุ่มเหล่านี้แยกออกได้ ๓ ระดับด้วยกันคือ

(๑) ระดับของกลุ่มที่เล็กที่สุด เป็นกลุ่มพื้นฐาน เช่น กลุ่มเครือญาติเพื่อนฝูง

(๒) ระดับของกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด คือ สถาบันต่างๆ เช่น รัฐ ระบบเศรษฐกิจ ฯลฯ

(๓) ระดับของกลุ่มที่อยู่ระหว่างระดับเล็กที่สุดและระดับใหญ่ที่สุด เช่น องค์การ

สำหรับโครงสร้างภายในองค์การมักจะเกิดขึ้นจากการที่มนุษย์ในองค์การต้องการแก้ปัญหาทีละปัญหา มิใช่จะแก้ปัญหาหลายๆ ปัญหาพร้อมๆ กัน ซึ่งการแก้ปัญหาเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมนั่นเอง การแก้ปัญหาเหล่านี้กำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ การปฏิบัติต่างๆ ขึ้น ซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

๒) ในแง่ของการตัดสินใจ ไซมอน (Simon) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตัดสินใจซึ่งมีบทบาทมากที่สุดในแนวความคิดของเขา ซึ่งแต่ก่อนนั้นนักทฤษฎีองค์การต่างๆ ไม่ได้ให้ความสนใจในแง่นี้มาก่อน แต่มุ่งสนใจแค่ควรจะทำอย่างไร แทนที่จะมุ่งสนใจในเรื่องของการทำอะไร สำหรับในเรื่องของการวิเคราะห์การตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีประโยชน์มากกว่า การวิเคราะห์ด้านอื่นๆ เช่น วิเคราะห์บทบาทของแต่ละบุคคลในองค์การ เพราะจะกว้างเกินไปไม่รัดกุม (Precise) เหมือนเรื่องการตัดสินใจซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กกว่าจึงมีความสำคัญในการตัดสินใจ ได้แก่

(๑) มีข้อมูลในการตัดสินใจพอเพียงหรือไม่

(๒) ถ้ามีพอแล้วจะมีความสามารถในการศึกษา และวิจัยข้อมูลเหล่านั้นได้หรือไม่เพราะมนุษย์ไม่อาจได้รับการคาดหวังว่าจะมีเหตุผลเสมอไปเหมือนที่ศาสตร์อื่นๆ ศึกษาไว้ เช่น วิชาเศรษฐศาสตร์ที่มองมนุษย์ว่า เป็นสัตว์เศรษฐกิจ (Economic Man) แต่มนุษย์ควรได้รับการคาดหวังว่า เป็นสัตว์ที่มีความรู้ และความสามารถอันจำกัดในการตัดสินปัญหา

ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ

๑) มีจุดวิเคราะห์ที่มีวงไม่กว้างนัก คือ พิจารณาเรื่องการตัดสินใจเป็นหลักจากการตัดสินใจหลักไปสู่การตัดสินใจระดับรองลงไป

๒) มีการคำนวณออกมาให้เห็นเป็นตัวเลขประกอบการพิจารณาเลือกทางที่ดีที่สุด

---

[๖๕] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๖๗.

๓) ใช้หลักวิทยาศาสตร์ประกอบในการวิเคราะห์ การบริหารข้อมูลและการตัดสินใจ

ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ

๑) การให้คำนิยามองค์การมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน

๒) องค์การที่ ไซมอน (Simon) แบ่งไว้เป็น ๓ ระดับนั้นน่าจะมีอีกระดับหนึ่ง คือ ระดับภายในขององค์การเอง เช่น ภายในองค์การหนึ่งจะมีอีกหลายองค์การซึ่งแทรกซ้อนกันอยู่ รวมถึงองค์การอรูปนัยด้วยซึ่งอิทธิพลในการตัดสินใจอยู่เป็นอันมาก

๒.๓.๓ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์การ

ทฤษฎีองค์การของอีลตัน มาโย (Elton Mayo) ผู้เป็นบิดาคนหนึ่งในขบวนการมนุษย์สัมพันธ์ เขาให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างคนงานด้วยกันเองหรือระหว่างกลุ่มของคนงานในอันที่เพิ่มผลผลิตในองค์การ การมีการติดต่ออย่างเปิดกว้างระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องการให้โอกาสกับผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามาร่วมตัดสินใจอย่างเป็นประชาธิปไตย การให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานทุกระดับและเอาใจใส่ดูแลเขาให้ความเป็นเองกับเขามากกว่างานย่อมทำให้ผลงานเพิ่มขึ้น แนวความคิดของมาโย (Mayo) จากการทดลองที่ Harthrone ใกล้เมือง Chicago U.S.A. สรุปได้ ๕ ประการคือ[๖๖]

๑) ปทัสถานทางสังคม คนงานที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์อย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มคนงานด้วยกันจะมีความสบายใจและเพิ่มผลผลิตมากกว่าคนงานที่ไม่พยายามปฏิบัติหรือเห็นด้วยกับปทัสถานที่กลุ่มปฏิบัติกัน กฎเกณฑ์เหล่านี้ตกลงกันเองและยึดถือกันภายในกลุ่ม และยังผลให้คนงานมีความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของพรรคพวก

๒) กลุ่ม พฤติกรรมของกลุ่มมีอิทธิพลจูงใจและสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของแต่ละบุคคลได้ และกลุ่มย่อมมีอำนาจต่อรองกับฝ่ายบริหารโดยอาจเพิ่มผลผลิตหรือลดผลผลิตก็ได้

๓) การให้รางวัล และการลงโทษของสังคมในหมู่คนงานด้วยกัน เช่น การให้ความเห็นอกเห็นใจของกลุ่มแต่ละบุคคล การให้ความนับถือและความจงรักภักดีต่อกลุ่มและกลุ่มแต่ละบุคคลมีอิทธิพลต่อคนงานมากกว่าการที่ฝ่ายบริหารจะให้รางวัลเป็นตัวเงินต่อคนเหล่านี้

๔) การควบคุมบังคับบัญชา การบังคับบัญชาจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด ถ้าฝ่ายบริหารปรึกษากับกลุ่มและหัวหน้าของกลุ่มที่ไม่เป็นทางการนี้ในอันที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขบวนการมนุษย์สัมพันธ์ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาเป็นคนที่น่ารัก เป็นนักฟังที่ดี เป็นมนุษย์ ไม่ใช่เป็นนายต้องให้ข้อคิดแล้วให้คนงานตัดสินใจ อย่าเป็นผู้ตัดสินปัญหาเสียเอง ขบวนการมนุษย์สัมพันธ์จึงเชื่อว่าการสื่อข้อความอย่างมีประสิทธิภาพประกอบกับการให้โอกาสคนงานเข้ามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเป็นหนทางที่ดีที่สุดที่จะได้มาซึ่งการควบคุมบังคับบัญชาที่มีประสิทธิภาพ

---

[๖๖] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๗๑.

๕) การบริหารแบบประชาธิปไตย พนักงานทำงานได้ผลงานมากที่สุด ถ้าเขาได้จัดการงานที่เขารับผิดชอบเองโดยมีการควบคุมน้อยที่สุดจากผู้บริหาร หลังจากที่ได้มีการปรึกษาร่วมกันแล้ว

สรุปได้ว่า มาโย (Mayo) เชื่อว่าหากได้นำวิธีการทางมนุษย์สัมพันธ์ไปใช้ให้ถูกต้องแล้ว จะทำให้บรรยากาศในองค์การอำนวยให้ทุกฝ่ายเข้ากันได้อย่าดีที่สุด คนงานจะได้รับความพอใจสูงสุด และกำลังความสามารถทางการผลิตก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ

๑) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่คนมากกว่าระบบโดยถือว่าจิตวิทยาของคนงานสำคัญกว่าเกณฑ์และระเบียบต่างๆ ที่ควบคุมพฤติกรรม

๒) คำนึงถึงพฤติกรรมของคนทั้งในองค์การที่เป็นทางการและองค์การที่ไม่เป็นทางการ

ข้อเสียของทฤษฎีนี้คือ

๑) เช่นเดียวกับทฤษฎีเครื่องจักรของเทเลอร์ (Taylor) คือ คำนึงเฉพาะปัจจัยการบริหารงานภายในองค์การเท่านั้น

๒) ยังมีการควบคุมคนงานด้านความคิดและการควบคุมยังเป็นสิ่งสำคัญอยู่เหมือนกับทฤษฎีเครื่องจักรที่ควบคุมคนงาน

ทฤษฎีองค์การของเค เลวิน (K.Lewin) ผู้เป็นนักพฤติกรรมศาสตร์ ได้พัฒนาแนวการศึกษาพฤติกรรมในองค์การอย่างใหม่ คือ ได้ทำการศึกษากลุ่มคนขนาดเล็กทำให้ทราบถึงผลดีจากการเข้ามามีส่วนร่วมกลุ่มและการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่ม[๖๗]

ทฤษฎีของเค เลวิน (K.Lewin) มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีมนุษย์สัมพันธ์ คือ เป็นทฤษฎีพัฒนาองค์การ (Organization Development) ซึ่งเน้นในเรื่องการค้นหา อาการของความผิดปกติหรือปัญหาของหน่วยงานและพยายามหาทางแก้ปัญหาโดยมีพื้นฐานอยู่บนความไว้เนื้อเชื่อใจกันในระหว่างคนงานด้วยกัน พยายามสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมแก่การทำงานโดยให้แต่ละฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสรเสรี ซึ่งจะนำไปสู่การร่วมมือกันในการแก้ปัญหาขององค์การในที่สุด เค เลวิน (K.Lewin) เสนอรูปแบบในการพัฒนาองค์การดังนี้คือ

๑) การคลายตัว หมายถึงการเตรียมการให้องค์การมีความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงหรือเห็นได้ชัดแล้วว่าได้มีปัญหาเกิดขึ้นที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

๒) การเปลี่ยนแปลง หมายถึงการเปลี่ยนจากพฤติกรรมเก่าให้ไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ได้เลือกแล้วและเชื่อว่าจะช่วยให้มีการแก้ไขปัญหาขององค์การได้

---

[๖๗] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๗๕.

๓) การกลับคงตัวอย่างเดิม หมายถึงการพยายามเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อหล่อหลอมให้พฤติกรรมใหม่มีความมั่นคงถาวร และเข้ากันได้กับระบบพฤติกรรมขององค์การ

ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ ทฤษฎีนี้ยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลงว่ามีอยู่เสมอในองค์การ

ข้อเสียของทฤษฎีนี้คือ ทฤษฎีนี้ยังคงมองปัจจัยการบริหารภายในไม่ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอก

ทฤษฎีองค์การของตริสต์ และบำฟอร์ด (E.L.Trist and K.W.Bamforth) ผู้ชี้ให้เห็นว่าพลังอันเป็นองค์ประกอบของกลุ่มมีอยู่อย่างชัดแจ้งภายในกลุ่ม ผู้วิจัยทั้ง ๒ ได้ศึกษาการทำงานของคนงานกลุ่มเล็กๆ ในเหมืองถ่านหิน ซึ่งกลุ่มประกอบด้วยหัวหน้าคนหนึ่งซึ่งสามารถเลือกลูกน้องเอง จึงเลือกคนที่รู้จักเข้าใจกันมาทำงานด้วยกัน การทำงานจึงบรรยากาศที่จูงใจให้ทำงานผลผลิตของการทำงานสูง และไม่ค่อยมีการขาดงาน แม้วิธีการทำงานยังไม่ทันสมัยคือใช้ระบบการทำงานที่เรียกว่า (Short wall Method) คือการทำงานมีลักษณะที่ช่วยกันทำอย่างใกล้ชิด ไม่ได้แบ่งงานกันทำตามความถนัด จึงต้องพึ่งพากันตลอดเวลา[๖๘]

ต่อมาเมื่องานจำเป็นต้องใช้วิธีการใหม่ คือ (Long-wall method) นั่นคือ กลุ่มต้องขยายใหญ่และทำงานตามหน้าที่ของแต่ละคนเฉพาะอย่างมีความแตกต่างกันโดยลักษณะของงานและมีศักดิ์ศรีซึ่งยอมรับกันในชุมชนยิ่งกว่านั้นยังมีการเปลี่ยนระบบค่าจ้างแรงงานซึ่งแสดงความแตกต่างอย่างมากระหว่างผู้มีทักษะสูงกับผู้ที่มีทักษะต่ำ การพึ่งพาอาศัยติดต่อภายในกลุ่มก็แทบจะไม่มีเพราะต่างก็ไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งพากัน ลักษณะใหม่เหล่านี้ทำลายพลังของกลุ่มให้สลายไป ความสัมพันธ์ทางอารมณ์อันใกล้ชิดเหมือนเป็นกลุ่มเล็กๆ ก็ไม่มี ผลผลิตจึงลดลงไป ทั้งนี้มาจากเหตุที่ว่าเพราะลักษณะงาน การทำงานเฉพาะอย่างมักจะเกิดปทัสถานการทำงานให้ช้าลง เพราะงานของคนหนึ่งมีผลต่ออีกคนหนึ่งเสมอ ทุกคนต้องทำตามปทัสถานอันนี้จะชอบหรือไม่ก็ตามที่ ผลที่เกิดขึ้นก็คือคนงานเริ่มเบื่อและลางาน ในที่สุดก็ขาดงานและลาออกจากบริษัทไปเรื่อยๆ

จึงอาจสรุปได้ว่า องค์ประกอบทางสังคมมีผลอย่างลึกซึ้งต่อขวัญของคนงาน และจะต้องพิจารณาว่าเป็นพลังสำคัญในองค์การต่าง กลุ่มไม่เป็นทางการเหล่านี้มีปทัสถานของตนและอาจจะไม่สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับขององค์การก็ได้

ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ เป็นแนวความคิดที่สนับสนุนองค์การไม่เป็นทางการว่า มีความสำคัญต่อองค์การที่เน้นทางการเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสียของทฤษฎีนี้ คือ พิจารณาเฉพาะปัจจัยในองค์การ ไม่ได้พิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ

---

[๖๘] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๗๘.

ทฤษฎีองค์การของนักวิชาการบริหารรัฐกิจ คือ (E.S.Griffith, A.L.Flitschler, D.Carter, J.L.Freemen, G.L.Wamsley, Charles E.Merrill, L.F.Keller and G.L.Wamsley) ทฤษฎีระบบย่อยเป็นทฤษฎีที่นักวิเคราะห์พฤติกรรมขององค์การแล้วยังพิจารณาพฤติกรรมของหน่วยงานราชการในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะด้วย ทฤษฎีระบบนี้จึงเป็นทฤษฎีระบบย่อย นั่นคือ ทฤษฎีนี้เน้นความสนใจต่อการกำหนดนโยบายระบบย่อย (Policy Subsystem) ซึ่งเป็นผลของการต่อสู้ชิงดีชิงเด่นและประนีประนอมระหว่างสมาชิกหรือคณะกรรมาธิการในสภา หัวหน้าส่วนราชการในระดับกระทรวงหรือหน่วยราชการชั้นรองบางคนและกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มซึ่งมีความสนใจและมีส่วนได้เสียในนโยบานนั้นๆ[๖๙]

ทฤษฎีระบบย่อยนี้ ยังแตกแขนงออกเป็นทฤษฎีที่เน้นปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจขององค์การรัฐบาล นั่นคือ ทฤษฎีนี้มีสมมุติฐานว่านโยบายระบบย่อยเป็นผลงานของหน่วยราชการของเรื่องและลูกค้าในอันที่จะจัดสรรปันส่วนทรัพยากรทางการเมืองและเศรษฐกิจ หน่วยราชการก็เหมือนกับบริษัทเอกชนที่จะต้องต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จะทำให้ตนมีชีวิตอยู่รอดและได้รับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตามตารางที่ ๒.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑ แสดงทฤษฎีระบบย่อย: ปัจจัยการเมืองภายนอกและภายใน

ปัจจัยการเมืองภายนอก	ปัจจัยการเมืองภายใน
- หน่วยงานและบุคคลฝ่ายบริหาร	- แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแจกจ่ายอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบ
- หน่วยงาน “นิติบัญญัติ”	- การรวมกลุ่มและการแยกออกเป็นฝักเป็นฝ่ายในหน่วยงาน
- หน่วยงาน “ฝ่ายตุลาการ”	- ระบบการสืบทอดตำแหน่ง
- หน่วยราชการอื่นที่มีฐานะเท่ากัน	- การแสวงหาและการฝึกอบรมบ่มนิสัยกลุ่มผู้บริหาร
- กลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง	- ระเบียบกฎเกณฑ์
- ประชากรที่สนใจและมีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายของหน่วยราชการ ฯลฯ	- ความเชื่อตามปทัสถานทางสังคมแบบอย่างในการเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนหรือเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงจากข้าราชการระดับล่าง
ปัจจัยเศรษฐกิจภายนอก	**ปัจจัยเศรษฐกิจภายใน**
- ลักษณะของสิ่งที่ป้อนเข้าและที่ออกมา	- หลักเกณฑ์ในการจัดสรรทรัพยากรภายใน

[๖๙] อ้างแล้ว,อวยชัย ชะบา, **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**, หน้า ๑๘๐.

เช่น คน วัตถุ เงิน และวิทยากร ฯลฯ	- ระบบการปูนบำเหน็จในเรื่องเงินเดือน การเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่นๆ

ข้อดีของทฤษฎีนี้คือ

๑) ทฤษฎีนี้มุ่งจะศึกษาตัวระบบที่รับข้อมูลที่ป้อนเข้าและคืนออกว่ามีกระบวนการอย่างไร และมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดทำอะไรในส่วนที่เกี่ยวกับการวางนโยบายสาธารณะ มีอิทธิพลใดแอบแฝงอยู่ และอิทธิพลใดที่ยับยั้งไม่ให้มีสิ่งที่ป้อนเข้าออกมา และให้ยังคงค้างอยู่ภายในระบบการศึกษา ลักษณะนี้เท่ากับช่วยแก้ข้อบกพร่องของทฤษฎีระบบปิดนั่นเอง

๒) ทำให้เข้าใจกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับองค์การ

๓) การพูดถึงปัจจัยของเศรษฐกิจภายนอกขององค์การรัฐบาลนับว่าเป็นเรื่องใหม่และน่าสนใจเพราะแสดงให้เห็นว่าองค์การของรัฐเหมือนกับองค์การธุรกิจที่จะต้องพยายามหาวัตถุมาป้อนองค์การ (โรงงาน) และพยายามขายสินค้าสำเร็จรูปในตลาดของราชการ

ข้อเสียของทฤษฎีนี้คือ ความคิดของทฤษฎีค่อนข้างซับซ้อน และคำจักกัดความยังไม่มีแน่ชัด เช่น เราจะทราบว่า อะไรคือปัจจัยทางการเมืองและแยกเด็ดขาดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจได้

สรุปได้ว่า จากการทบทวนทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารที่กล่าวมานั้น การบริหาร คือ ความสามารถในการนำทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ เช่นเครื่องมือ ทุน อุปกรณ์ ข้อมูล สื่อสาร มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้ และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารนั้น เป็นทฤษฎีที่ครอบคลุมการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานในทุกส่วนของหน่วยงานในองค์การ เพื่อให้แต่ละส่วนงานมีขั้นตอนและแบบแผนที่เป็นระบบเพื่อสะดวกในการต่อติดและดำเนินงาน โดยมีองค์ประกอบคือ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผล และการงบประมาณเป็นต้น กระบวนการบริหารงานเหล่านี้เป็นหลักการที่ทุกๆ องค์การควรจะมี เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๔.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๔.๑.๑ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฮอลโลเวย์ (Holloway) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจปกครองตนเองมีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน[๗๐]

จอห์น เจ. คลาร์ก (John J. Clark) ให้นิยามไว้ว่า "การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยเฉพาะ และหน่วยงานการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งขึ้นและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาล"[๗๑]

วิลเลียม วี ฮอลลเวย์ (William V" Holloway) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า "เป็นองค์การที่มีอาณาเขตแน่นนอนมีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารหารคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งประชาชน"[๗๒]

เดเนียล วิท (Daniel Wit) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน[๗๓]

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองและบริหารกิจการให้แก่องค์กร

---

[๗๐] สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง, "ผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและกำกับดูแลตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น", **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗), หน้า ๓-๙.

[๗๑] John J. Clark , อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม, **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**,พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๔๖), หน้า ๒๐.

[๗๒] William V" Holloway, อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล,ปธาน สุวรรณมงคล, **การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐**, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, ๒๕๔๗), หน้า ๑-๒
วัชรา ไชยสาร, **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐,**(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔๒-๑๔๘.

[๗๓] Wit Daniel, **A Comparative Survey of Local Government and Administration,**(Bangkok : Prachandra Printing Press, 1961), p. 1–2.

ปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมายโดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการไปด้วยความเรียบร้อย หรืออีกนัยหนึ่ง การปกครองส่วนท้องถิ่น คือการกระจายอำนาจของราชการส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นอิสระต่างหากจากการปกครองของราชการส่วนกลาง ที่ให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง[๗๔]

โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง มีความเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องถิ่น มีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลังและกำหนดนโยบายของตนเองรวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรดังกล่าวในกรณีประเทศไทยได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล พัทยา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น[๗๕]

จากที่กล่าวมานั้นพอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเองโดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

๒.๔.๑.๒ องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบที่สำคัญๆ ของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

๑. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยกานปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

๒. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง

---

[๗๔] นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, **สารานุกรมปกครองท้องถิ่นไทย. หมวดแนวคิดพื้นฐาน : รัฐกับการปกครองท้องถิ่น,** สถาบันพระปกเกล้า. (กรุงเทพมหานคร : ธรรมดาเพลส, ๒๕๔๗ หน้า ๒๒.

[๗๕] โกวิทย์ พวงงาม,**การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการ และมิติใหม่ในอนาคต,** พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, ๒๕๔๘), หน้า ๗

๓. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

๔. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

๕. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

๖. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

๗. หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์ และความมั่นคงแห่งรัฐ และประชาชนในส่วนรวม[๗๖]

๒.๔.๑.๓ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

วัชรา ไชยสาร กล่าวว่าเนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเองเป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้นๆ ดังนั้น ลักษณะของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้[๗๗]

๑. มีสถานะตามกฎหมาย หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย

๒. มีพื้นที่และระดับ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลางขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองท้องถิ่นมีมากมายเช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมี

---

[๗๖] สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผนงานร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง, “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง,๒๕๔๐), หน้า ๑๕-๑๖.

[๗๗] วัชรา ไชยสาร, **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช๒๕๔๐,** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔๒-๑๔๘.

เกณฑ์จัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น ๓ ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง ๓ ปีไม่รวมเงินอุดหนุนจำนวนประชากรและขนาดพื้นที่

๓. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ

๔. มีความเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

๕. มีการเลือกตั้ง การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

๒.๔.๑.๔ ประเภทขององค์การปกครองท้องถิ่น

องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไป มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ มี ๒ รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

ตามบทบัญญัติในหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๑ - ๒๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กล่าวถึงที่มาขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยสรุปไว้ ดังนี้[๗๘]

๑. รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่

---

[๗๘] สำนักประชาสัมพันธ์ สำ นักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐,** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔๔

๒. การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๕. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

๖. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

๗. ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

๘. การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกัน และอาจได้รับการพัฒนาร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๙. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๑๐. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒.๔.๑.๕ โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล[๗๙]

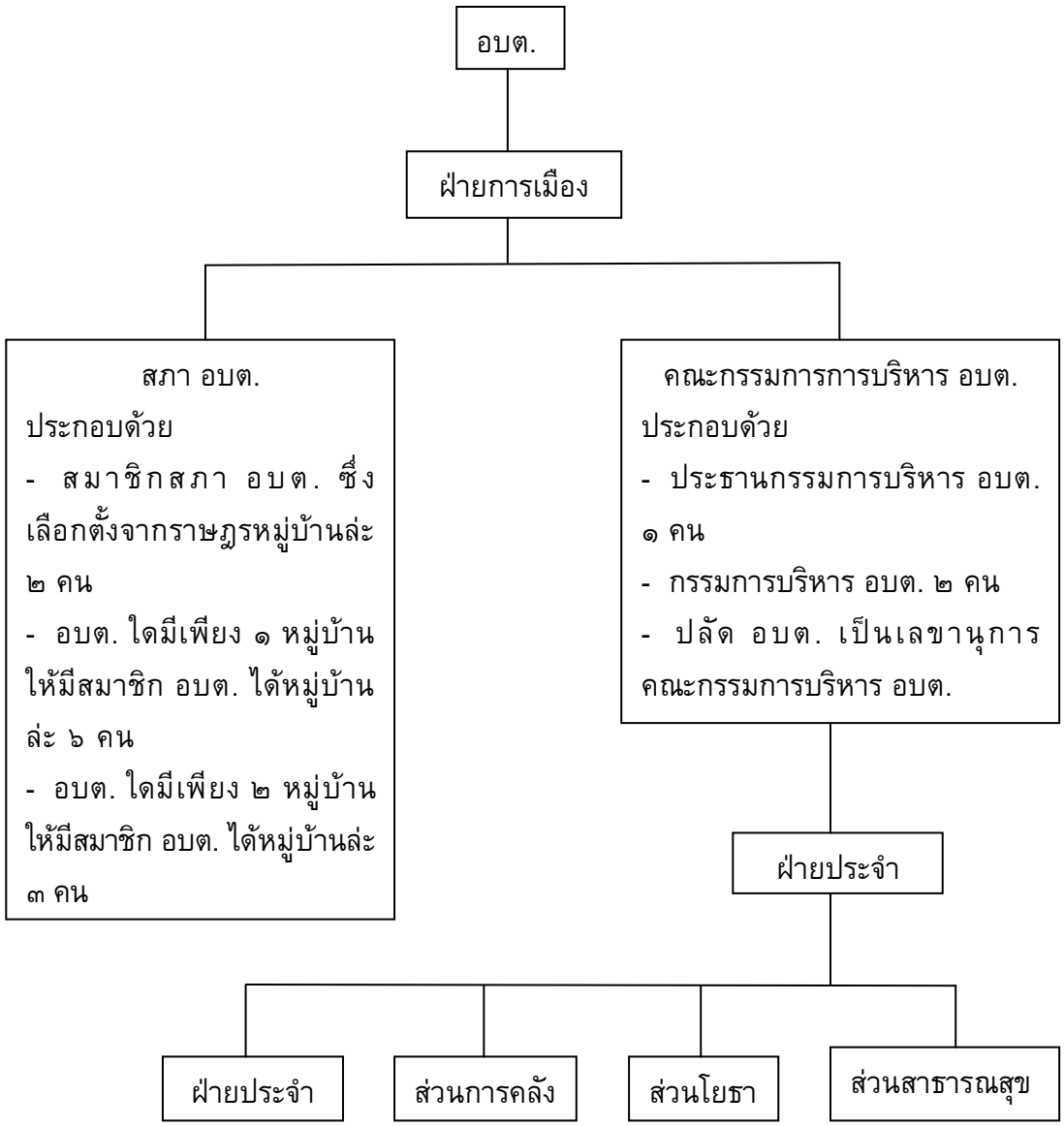

---

[๗๙] พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร, **แนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัฒน์**, (กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, ๒๕๕๒), หน้า ๓๖.

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

แสดงโครงสร้างการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

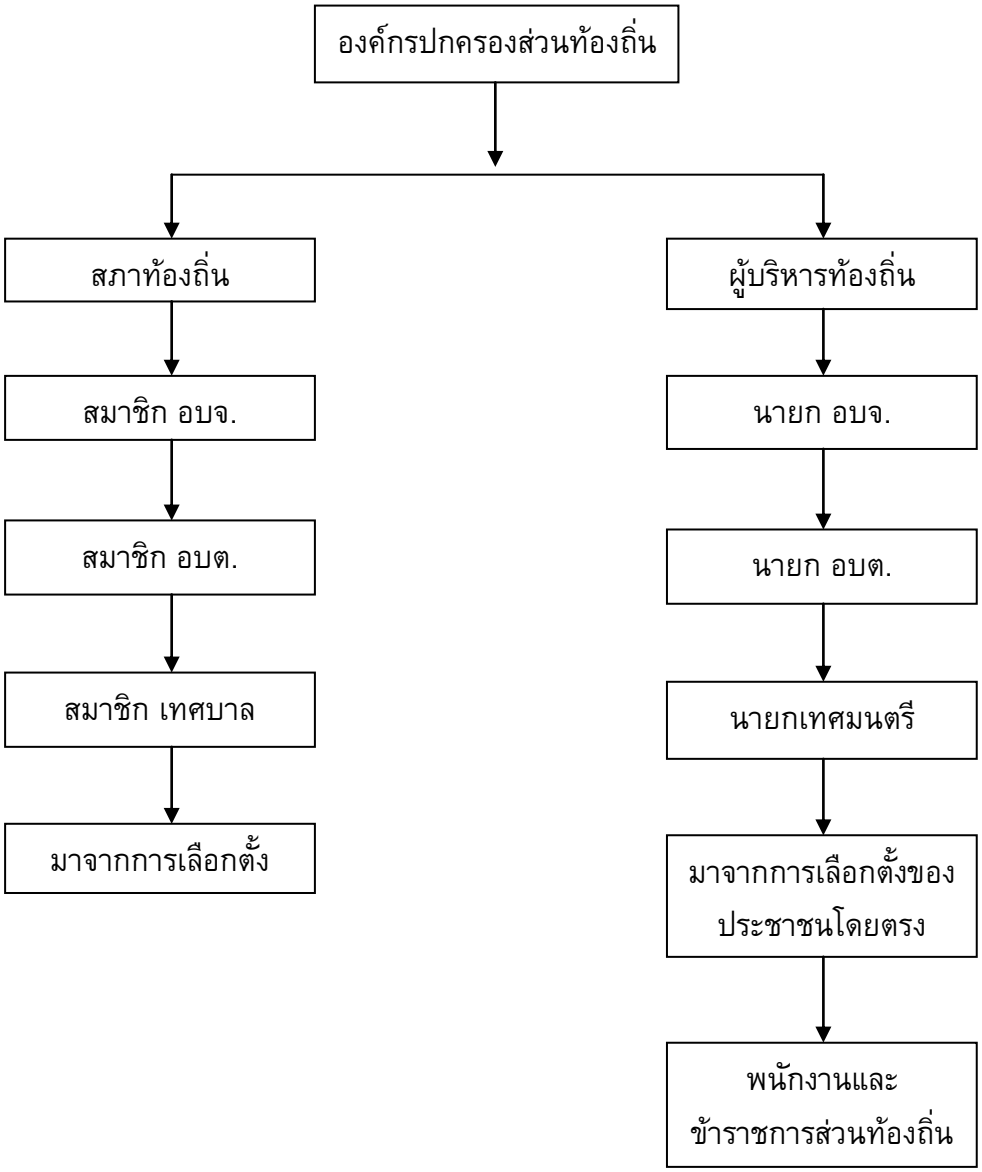

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงที่มาของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา การปกครองท้องถิ่นไทย : พัฒนาการและปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐

๒.๔.๒ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดในระดับรากฐานของประเทศ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนเลือกตั้งผู้แทนแต่ล่ะหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

๒.๔.๒.๑ ลักษณะโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๒[๙๐] มีดังนี้

๑) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ซึ่งมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ล่ะหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ ๒ คน ถ้ามีเพียง ๑ หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสมาชิกได้ ๖ คน และถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีเพียง ๒ หมู่บ้าน ให้สภามีสมาชิกได้หมู่บ้านละ ๓ คน

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ คือ ๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขอยงองค์การบริหารส่วนตำบล ๒) พิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๒) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานกรรมการบริหาร ๑ คน และกรรมการบริหารจำนวน ๒ คน โดยเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ ๑)บริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริการกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ๒)จัดทำแผนพัฒนาตำบล และงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาการบริหารส่วนตำบลพิจารณา

---

[๙๐] วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์, **การเมืองการปกครองไทย, ภาควิชาการปกครอง**,คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓). หน้า ๔๖๗-๔๖๙.

ให้ความเห็นชอบ ๓)รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช่จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีล่ะ ๒ ครั้ง ๔)ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่ใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คนหนึ่งซึ่งไม่ใช้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้ามี ๖ ประการ ดังนี้ ๑)กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ ๒)สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ๓)แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๔)วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ๕)รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ๖)ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมาย

นายก อบต. ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖[๙๑]

๑. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ จะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้น ๔ ปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

๒. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ.ศ. ๒๕๔๕ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

๒.๑ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี บริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

๒.๒ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

---

[๙๑] กำลังแผ่นดิน, “นายก อบต. ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖”, **๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓**, http://www.tambol.com/tambol/data18.asp.

๒.๓ ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือเลขานุการ หรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึง ๕ ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๔ รองนายก อบต. นายก อบต. สามารถแต่งตั้งรองนายก อบต. จากผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกสภา อบต. ได้ไม่เกิน ๒ คน สามารถแต่งตั้งผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกสภา อบต.หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเลขานุการนายก อบต. ได้ ๑ คน

๓. อำนาจหน้าที่นายก อบจ.

๓.๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ นายก อบต. ต้องแถลงนโยบายต่อสภา อบต. โดยไม่มีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภา อบต. ทุกคน

๓.๒ ทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอ ขอให้เปิดประชุมสภา อบต. วิสามัญได้ เมื่อเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของ อบต.

๓.๓ สภา อบต. ไม่สามารถลงมติให้นายก อบต. พ้นจากตำแหน่งได้

๓.๔ ในที่ประชุมสภา อบต. สมาชิกสภา อบต. มีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายก อบต. และมีสิทธิเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้นายก อบต. แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร อบต. โดยไม่มีการลงมติโดยการขอเปิดอภิปรายทั่วไปจะทำได้ครั้งเดียวในสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง

๓.๕ นายก อบต. รองนายก อบต. หรือผู้ซึ่งนายก อบต.มอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภา อบต. และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

กรณีที่ไม่มีประธานสภาและรองประธานสภา อบต.หรือสภา อบต. ถูกยุบตามมาตรา ๒๒ วรรคหก

๑. หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนนายก อบต. จะดำเนินการก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ และเมื่อได้มีการเลือกประธานสภา อบต.แล้ว ให้นายก อบต. แถลงนโยบายต่อสภา อบต. โดยไม่มีการลงมติ

๒. สภา อบต. เป็นฝ่ายพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ อบต. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และอื่นๆ ซึ่งนายก อบต. เป็นผู้เสนอ และควบคุมการปฏิบัติงานของนายก อบต. ให้เห็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนา อบต. ข้อบัญญัติ

๓. การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภา อบต. ต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่าง เมื่อพ้นกำหนดให้ถือว่าสภาให้ความเห็นชอบที่นายก อบต. เสนอ

กรณีสภา อบต. ไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๑. ให้นายอำเภอตั้งคณะกรรมการ ๗ คน เพื่อหาข้อยุติภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการ แล้วรายงานต่อนายอำเภอ หากไม่เสร็จให้ประธานกรรมการผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว รายงานต่อนายอำเภอ

๒. ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบัญญัติให้นายก อบต. โดยเร็ว แล้วให้เสนอร่างต่อสภา อบต. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่าง หากนายก อบต. ไม่ดำเนินการ นายอำเภอจะรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสั่งให้นายก อบต. พ้นจากตำแหน่ง ส่วนสภา อบต.ต้องพิจารณาร่างให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างจากนายก อบต. หากไม่เสร็จหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตกไป และให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วไปก่อน และให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภา อบต.

๒.๕ องค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๔ แห่ง โดยทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Sampling) ได้จำนวน ๕ แห่ง[๗๒] ได้แก่ ๑) อบต.บางเลน ๒) อบต.ตาเถร ๓) อบต.บางตะเคียน ๔) อบต.บ้านกุ่ม และ ๕) อบต.ต้นตาล

๒.๕.๑ ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ประวัติความเป็นมา : ตำบลบางเลน เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอสองพี่น้อง เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน ในสมัยก่อนมีการประกอบอาชีพและการสัญจรไปมาทางน้ำ ใช้เรือเป็นพาหนะหลัก เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก ที่ราบลุ่มก็จะเป็นขี้เลน ทำให้เรือซึ่งเป็นพาหนะหลักติดเลน ก็เลยเรียกว่า "บางเลน" มาจนทุกวันนี้ ในปัจจุบันมีหมู่บ้านทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ ๑ บ้านในคลอง หมู่ ๒ บ้านใหม่ หมู่ ๓ บ้านไผ่ช้างแล่น หมู่ ๔ บ้านลาดพลี หมู่ ๕ บ้านบางสาม หมู่ ๖ บ้านลาดมะขาม หมู่ ๗ บ้านไผ่ช่องลม

สภาพทั่วไปของตำบล : พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีน้ำขังทั่วตลอดปี มีเนื้อที่ประมาณ ๔๐ ตร.กม. หรือประมาณ ๖๔,๐๐๐ ไร่

อาณาเขตตำบล :

ทิศเหนือ ติดกับ อบต.บางตะเคียน, อบต.ต้นตาล อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

---

[๗๒] ดูเพิ่มเติมได้ที่บทที่ ๑ : ตารางที่ ๑.๑ แสดงจำนวนกลุ่มประชากรที่ศึกษา ๕ เขตพื้นที่

ทิศใต้ ติดกับ อบต.ห้วยม่วง อ.กำแพงแสน, อบต.บางหลวง อ.บางเลน จ.นครปฐม
ทิศตะวันออก ติดกับ อบต.บางตะเคียน, อบต.บางตาเถร อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก ติดกับ อบต.เนินพระปรางค์, อบต.ดอนมะนาว อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรในเขต อบต. ๖,๘๗๘ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๑,๖๕๖ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริม เลี้ยงปลา รับจ้าง

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

๑. ที่ทำการ อบต.บางเลน
๒. วัดใหม่พิบูลย์ผล
๓. วัดทองประดิษฐ์
๔. วัดท่าเจดีย์
๕. โรงเรียนบ้านใหม่พิบูลย์ผล
๖. โรงเรียนวัดทองประดิษฐ์[๘๓]

วิสัยทัศน์ - พันธกิจ

บางเลน เมืองน่าอยู่เพียบพร้อมด้วยระบบโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจรุ่งเรือง การศึกษาก้าวหน้า สู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา พัฒนาสุขภาพขั้นพื้นฐาน สืบสานประเพณี เน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการประชาชนด้วยความประทับใจ เสมอภาค รวดเร็วและโปร่งใส

ภารกิจหลักหรือพันธกิจการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

-ปรับปรุงและพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภค ด้านแหล่งน้ำให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

-ส่งเสริมและสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจเพิ่มรายได้ให้แก่ ประชาชน

-ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคนและเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง

-ปรับปรุงและพัฒนาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

-จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาที่ยังยืน

-ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการเมือง

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. เพื่อส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารและการปกครอง

---

[๘๓] ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี, http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๐๒, เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

๒. เพื่อการพัฒนาด้านการคลังเศรษฐกิจของชุมชนให้ประชาชนและกลุ่มอาชีพต่างๆ พัฒนาอาชีพ สร้างรายได้เพิ่มขึ้น

๓. ปรับปรุงและพัฒนาการด้านการจราจร การขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การผังเมือง เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

๔. ส่งเสริมพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน สังคม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและป้องกันยาเสพติด

๕. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา สาธารณสุข การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

หลักและแนวคิดในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น

๑. ด้านเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง

๒. ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๓. ด้านครอบครัว เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ

๔. ด้านการส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส

๕. ด้านความปลอดภัยของประชาชน

๖. ด้านการคมนาคม

๗. ด้านสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาตามนโยบายริเริ่มขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยพิจารณาจากข้อมูลร้องขอหรือความต้องการของประชาชน

๑. ก่อสร้าง ปรับปรุง และบูรณสาธารณสุขการพื้นฐาน ได้แก่ ถนน สะพาน ให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ เพื่อความสะดวก ในการอยู่อาศัย การท่องเที่ยว และเพื่อส่งเสริมการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการเกษตรให้สามารถขนผลผลิตออกสู่ตลาดได้รวดเร็ว

๒. ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน และขยายเขตประปาหมู่บ้าน

๓. จัดทำระบบระบายน้ำให้ไหลสะดวก

๔. ขยายเขตไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะให้ทั่วถึงในเขต อบต.

๕. ส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ

๖. สนับสนุนและส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๗. สนับสนุนและส่งเสริมทางด้านการสาธารณสุข

๘. พัฒนาคูคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติให้กักเก็บน้ำให้ใช้ได้ทุกฤดูกาล

๙. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น ขุดสระกักเก็บน้ำและการกักเก็บน้ำด้วยวิธีอื่นๆ เพื่อใช้ในการเกษตร

๑๐. สนับสนุนและส่งเสริมทางด้านการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ

๑๑. ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

๑๒. ก่อสร้างสถานที่สำหรับให้ประชาชนและเยาวชนได้ออกกำลังกาย สนับสนุนการเล่นกีฬานันทนาการเพื่อสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่นรวมทั้งผู้สูงอายุ ทุพลภาพ ผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเด็กวัยเรียนและเยาวชน

๑๓. จัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๑๔. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจระบบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งในทุกระดับ

๑๕. ส่งเสริมการบริหารงานโดยใช้ระบบสารสนเทศ

๑๖. เสริมสร้างจริยธรรมในการให้บริการ โดยเฉพาะเรื่องความโปร่งใสและการบริการที่ดี

๑๗. สนับสนุนส่งเสริมการรณรงค์การป้องกันการแก้ไขปัญหายาเสพติด ดำเนินงานสร้างความเข้มแข็งชุมชน หมู่บ้าน ในการต่อต้านยาเสพติดและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาให้ห่างไกลยาเสพติด

๑๘. สนับสนุนและส่งเสริมนโยบายตามโครงการน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม การให้บริการประชาชนหลังปฏิรูประบบราชการ การแก้ไขปัญหาความยากจนและการป้องกันการทุจจริตคอรัปชั่น

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านการบริหารและการปกครอง

แนวทางที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน

แนวทางที่ ๒ การพัฒนาระบบให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

แนวทางที่ ๓ เผยแพร่และอบรมให้ประชาชนได้ความรู้ในเรื่องของกฎหมายและอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านการคลังและเศรษฐกิจของชุมชน

แนวทางที่ ๑ การพัฒนาระบบการจัดเก็บรายได้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวทางที่ ๒ การพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกลุ่มกันผลิตผลและอาชีพเสริมให้มี คุณภาพและลดต้นทุนการผลิต

แนวทางที่ ๓ ส่งเสริมและอบรมเผยแพร่อาชีพและวิชาการให้กับประชาชน

แนวทางที่ ๔ พัฒนาระบบเทคโนโลยีเกี่ยวกับการคลังของ อบต. ให้ทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านการจราจร การขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การผังเมืองเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ ๑ การก่อสร้างถนนให้เพียงพอ

แนวทางที่ ๒ จัดหาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค, ไฟฟ้าสาธารณะ, โทรศัพท์สาธารณะ, สะพานให้เพียงพอ

แนวทางที่ ๓ จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานและให้บริหารประชาชน

แนวทางที่ ๔ ส่งเสริม อบรม จัดตั้ง กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่

แนวทางที่ ๕ ส่งเสริมให้มีการนำของเหลือใช้นำกลับมาใช้ใหม่ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล

แนวทางที่ ๖ ควบคุมและบังใช้กฎหมาย พรบ. ควบคุมอาคารและการผังเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน สังคม และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและป้องกันปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๑ ส่งเสริมฝึกอบรมแก่บุคลกร และประชาชนทั่วไป

แนวทางที่ ๒ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

แนวทางที่ ๓ จัดหาวัสดุและครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในเรื่องการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินประชาชน

แนวทางที่ ๔ จัดตั้งฝึกอบรม อปพร. หรือตำรวจชุมชนในพื้นที่สนับสนุนกิจการเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยต่าง ๆ

แนวทางที่ ๕ สร้างชุมชนให้มีการตรวจสอบควบคุมและดูแลเรื่องยาเสพติดเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา การสาธารณสุข การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

แนวทางที่ ๑ จัดหาวัสดุและอุปกรณ์การศึกษาให้เพียงพอ

แนวทางที่ ๒ จัดสร้างศูนย์บริการการเรียนรู้ของตำบลให้แก่เด็กเยาวชนและประชาชน

แนวทางที่ ๓ ส่งเสริมให้เยาวชนประชาชนเข้ามาใช้บริการอินเตอร์เน็ตตำบล

แนวทางที่ ๔ จัดสร้างและจัดหาสถานที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬาตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ

แนวทางที่ ๕ ส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของท้องถิ่น

แนวทางที่ ๖ ส่งเสริมให้เด็กประชาชนทั่วไปได้มีกิจกรรมในด้านต่าง ๆ กับทางวัดในพื้นที่

แนวทางที่ ๗ จัดสร้างสวนสาธารณะสำหรับประชาชน

แนวทางที่ ๘ ส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสุข[๘๔]

๒.๕.๒ ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี[๘๕]

ส่วนราชการ

๑. สำนักงานปลัด

๒. ส่วนการคลัง

๓. ส่วนโยธา

๔. ส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

๕. ส่านสาธารณสุข๖ส่วนส่งเสริมการเกษตร

๗. ส่วนสวัสดิการสังคม

โรงเรียน อบต. ๑ แห่ง (ระดับชั้นอนุบาล- ป. ๔) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๖ แห่ง โรงเรียนในเขตพื้นที่ ๙ โรงเรียน

วิสัยทัศน์

*** ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์ศิลปประเพณี มีสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึง รวมความเป็นหนึ่งในท้องถิ่น***

๒.๕.๓ ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลบางตะเคียน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ประวัติความเป็นมา : เป็นชุมชนริมแม่น้ำสุพรรณบุรี (ท่าจีน) มีต้นไม้ยืนต้นขึ้นอยู่จำนวนมาก ต้นไม้นั้นคือต้นตะเคียน และเป็นพื้นที่น้ำท่วมทุกๆ ปี เสมอมาจึงเรียกชุมชนนี้ว่า บางตะเคียน เมื่อเริ่มมีการจัดตั้งตำบล ให้เรียกขานในการปกครองลักษณะท้องที่ว่า ตำบลบางตะเคียน

---

[๘๔] ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี, http://www.banglen.go.th/strategy_plan.php?content_id=๒๐, เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

[๘๕] ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี, http://www.bantatane.ob.tc/, เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

สภาพทั่วไปของตำบล : เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีคลองซอยเพื่อการเกษตรมากและในทุกๆ ปี จะมีน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรสูง มีถนนสายบางสาม-บางแม่หม้าย (ทางหลวง ๓๓๕) เป็นถนนสายหลัก

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบางเลน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลต้นตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๔๙๕ คน ชาย ๒,๑๙๖ คน หญิง ๒,๒๙๙ คน (ข้อมูล จปฐ.ปี ๒๕๔๗)

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำนา, ทำสวน/ทำไร่ อาชีพเสริม ปลูกผักลอยน้ำ (ผักบุ้ง)

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

๑) วัดบางสาม

๒) วัดบางซอ

๓) วัดสำเภาทอง

๔) ศูนย์ซ่อมแซมเรือและกำจัดผักตบชวา

๕) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ (โพธิ์พระยา)

เส้นทางการคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล : ถนนทางหลวง หมายเลข ๓๓๕๑

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค : จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. ๑,๑๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของพื้นที่[๘๖]

๒.๕.๔ ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี[๘๗]

ที่ตั้ง องค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม ตั้งอยู่ในเขต ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปัจจุบันมีพื้นที่ ประมาณ ๒๓ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสองพี่น้อง ประมาณ ๒๔ กิโลเมตร

---

[๘๖] ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี, http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๐๔, เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

[๘๗] ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี, http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๐๔, เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

อาณาเขตที่ตั้งสำนักงาน

อาณาเขตทางทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
อาณาเขตทางทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบางตะเคียน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
อาณาเขตทางทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลบ้านช้าง ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
อาณาเขตทางทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลต้นตาล และตำบลบางพลับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง พื้นที่ทั้งหมดของตำบลบ้านกุ่มเป็นที่นา สลับกับลำคลองมีคลองซอยเพื่อการเกษตรมากและในทุกๆ ปี จะมีน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรสูง มีถนนสายบาง สาม-บางแม่หม้าย (ทางหลวงหมายเลข ๓๓๕๑) เป็นถนนสายหลัก

ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนหมู่บ้าน ตำบลบ้านกุ่ม มีหมู่บ้านทั้งหมด ๖ หมู่ ประกอบด้วย

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง		จำนวนประชากรรวม
			ชาย	หญิง			
๑	บ้านบางสะแก บ้านบางคันชั่ง	๑๙๐	๔๒๐	๔๒๖	๒๙๙	๓๒๖	๘๔๖
๒	บ้านกุ่ม	๑๖๙	๓๒๒	๓๔๙	๒๓๒	๒๗๐	๖๗๑
๓	บ้านโพธิ์ บ้านในคลอง	๑๓๑	๒๕๙	๒๖๙	๒๑๒	๒๒๘	๕๒๘
๔	บ้านโพธิ์เหนือ บ้านช้าง	๑๐๕	๒๐๑	๒๒๔	๑๖๔	๑๕๙	๔๒๕
๕	บ้านสว่างอารมณ์ บ้านปลายลำ	๑๑๓	๒๙๓	๓๐๗	๒๑๕	๒๒๘	๖๐๐
๖	บ้านรางทอง บ้านไผ่ขอม	๑๕๙	๓๒๕	๓๔๗	๒๓๖	๒๕๔	๖๗๒
	รวมทั้งสิ้น	๘๖๗	๑,๘๓๐	๑,๙๒๒	๑,๓๕๘	๑,๔๖๕	๓,๗๕๒

สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร ด้านเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่ เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงไก่พื้นบ้าน เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ฯลฯ อาชีพเสริม ปลูกผักบุ้ง และผักกระเฉด หาปลา

หน่วยธุรกิจในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล

- ปั๊มน้ำมัน ๑ แห่ง
- ร้านเสริมสวย ๑ แห่ง
- อู่ซ่อมรถจักรยานยนต์ ๓ แห่ง
- ตลาดนัด ๕ แห่ง

สภาพสังคม

การศึกษา

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน จำนวน ๓ แห่ง ประกอบด้วย
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนโรงเรียนวัดบากสะแก
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนโรงเรียนวัดรางบัวทอง (โครงการถ่ายโอน)
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ (โครงการถ่ายโอน)
- โรงเรียนประถมศึกษา ๓ แห่ง ประกอบด้วย
- โรงเรียนวัดบางสะแก (ขยายโอกาส)
- โรงเรียนวัดรางบัวทอง
- โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
- โรงเรียนมัธยมศึกษา ๑ แห่ง ประกอบด้วย
- โรงเรียนวัดบางสะแก
- โรงเรียนอาชีวศึกษา – แห่ง
- โรงเรียน/สถาบันชั้นสูง – แห่ง
- ศูนย์การเรียนชุมชนตำบล ๑ แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน / ห้องสมุดประชาชน ๑ แห่ง

สถานบันทางศาสนา

วัดและสำนักสงฆ์ ๔ แห่ง

- วัดบางสะแก
- วัดรางบัวทอง
- วัดบางโพธิ์
- วัดสว่าง อารมณ์

สาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน ๑ แห่ง ประกอบด้วย
- สถานีอนามัยตำบลบ้านกุ่ม
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ ๑๐๐%

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๑ ศูนย์ และอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน จำนวน ๖๘ นาย

การบริการพื้นฐาน

การคมนาคม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่มมีถนนลาดยางหมายเลข ๓๓๕๑ สายบางสาม-สุพรรณบุรี ผ่านหมู่ที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กจำนวน ๖ เส้น ที่เหลือทั้งหมด เป็นถนนลูกรัง

การไฟฟ้า เขตขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำ ๑ สาย
- ลำน้ำ ลำคลอง ๑๑ คลอง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- บ่อโยก ๑ แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน ๔ แห่ง

๒.๕.๕ ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลต้นตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ประวัติความเป็นมา : ตำบลต้นตาล เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอสองพี่น้อง ตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเป็นส่วนใหญ่ และมีพื้นที่ที่เป็นที่ดอน ชาวบ้านจะเรียกกันว่า "ดอนตาล" เพราะมีต้นตาลขึ้นเยอะมาก ส่วนที่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ ก็มีราษฎรมาจับจองทำมาหากิน ส่วนใหญ่ก็มีอาชีพทำนา และเรียกกันว่า "ต้นตาล" ชาวบ้านก็เลยเรียกตำบลต้นตาลเป็นต้นมา

สภาพทั่วไปของตำบล : พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมทุกปี ราษฎรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพทำนาและประกอบอาชีพเกษตรกรรมอื่น ๆ ชาวนาจะทำนาปรังประมาณไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี จะไม่ทำนาปีเพราะน้ำท่วมทุกปี

อาณาเขตตำบล :

ทิศเหนือ ติดกับ อบต.บางพลับ, อบต.บ้านกุ่ม อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

ทิศใต้ ติดกับ อบต.บางเลน อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ อบต.บางตะเคียน, อบต.บ้านกุ่ม อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ เทศบาลต.สองพี่น้อง อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

จำนวนประชากรของตำบล : จำนวนประชากรในเขต อบต. ๓,๖๐๓ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๙๒๒ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

๑) วัดสองพี่น้อง

๒) ที่ทำการ อบต.ต้นตาล

๓) สถานีอนามัยตำบลต้นตาล

๔) วัดโคกงูเห่า

๕) โรงเรียนบ้านโคกงูเห่า

๖) โรงเรียนแม่พระประจักษ์

เส้นทางการคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล : จากจังหวัดสุพรรณบุรี ใช้เส้นทางสุพรรณบุรี-บางลี่ ระยะทางประมาณ ๓๐ กม. ถึงสะพานสองพี่น้องให้ลงสะพานเลี้ยวซ้ายข้างเทศบาลตำบลสองพี่น้อง ระยะทางประมาณ ๒ กม. เข้าสู่ตำบลต้นตาล

สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภค จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. ๘๘๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของพื้นที่[๙๙]

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักทศพิธราชธรรม

หลักทศพิธราชธรรมเห็นหลักธรรมที่เหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้ในงานด้านการบริหาร โดยเฉพาะผู้ที่เป็นตำแหน่งผู้บริหารอยู่แล้ว ทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จตรงตามพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พร้อมกับทำให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน เกิดความรัก ความผูกพันในหน่วยงานที่ตนทำงาน และพร้อมอุทิศตนเพื่องานของตนอย่างเต็มใจ

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ

---

[๙๙] ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลต้นตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี, http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๑๐, เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

การนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารการจัดการที่ดี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในการบริหารปกครองเพื่อสังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความเจริญอย่างต่อเนื่อง และการบริหารเป็นไปตามประเพณีวัฒนธรรมไทย

๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง” ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการของ อบต. เป็นไปตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนดไวย้ กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการของ อบต. ศีรษะทอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการ และด้านการอำนวยความสะดวก เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการแต่ละด้าน สรุปได้ว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ การบริการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน การบริการจัดเก็บภาษีป้าย การบริการจัดการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร การบริการขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และการบริการข้อมูลข่าวสาร[๘๙]

ไชยา ประหยัดทรัพย์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต. ของชุมชนปาเกอญอ ตำบลห้วยปูลิง” ผลการวิจัยพบว่า อบต. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น การขจัดการทุจริตและการหลีกเลี่ยงกฎหมายต่าง ๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีบทลงโทษและกระทำการลงโทษอย่างจริงจัง การสร้างนักวิชาการที่ทำการศึกษาวิจัย อบต. สามารถชี้แนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องจุดต่าง ๆ ของการปกครองรูปแบบ อบต. ออกมาให้สังคมได้เรียนรู้เพื่อการแก้ไขที่ถูกต้องได้ การเร่งให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐที่ไม่ทันสมัย การสร้างจิตสำนึกของข้าราชการให้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของประชาชน การคืนอำนาจให้ประชาชนตามนโยบายกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการทำงานของ อบต. ของประชาชน การมีทีมพัฒนาการปกครองรูปแบบ อบต. ทีมงานที่มาจากภาครัฐ ภาคเอกชน และ

---

[๘๙] สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง, “การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง”, **รายงานการวิจัย,** (สถาบันวิจัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๙), บทคัดย่อ.

ภาคประชาชน และการมีหรือให้เกิดแบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี[๙๐]

สุรเดช เดชคุ้มวงศ์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน (ระยะที่ ๑)” ผลการวิจัยพบว่า ในระบบการเมืองภาคประชาชนยังมีการสืบทอดวัฒนธรรมอำนาจแบบเดิม พบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่น รวมทั้งยังไม่สามารถพัฒนาแผนงานโครงการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน และตอบสอนงความต้องการของชุมชน ในระยะเปลี่ยนผ่านทำให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ถึงปัญหาของการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ภาคประชาคมหรือ การเมืองภาคประชาชนเริ่มมีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาผู้นำเข้าสู่ระบบการเมืองท้องถิ่น คือ อบต. และยังเป็นพื้นที่สาธารณะที่ใช้ปรึกษาหารือในการนำนโยบายและแผนงาน โครงการของ อบต. และชุมชน[๙๑]

ศุภดิษฎ์ หล้ากอง และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาสะวาย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า การสร้างโอกาสให้ชุมชน และ อบต. ได้มีส่วนร่วมกันในการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชน การวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล และการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ด้วยอาศัยเทคนิคและกระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการที่เสริมสร้างให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้จริง และการเรียนรู้ดังกล่าวนั้นก็เป็นการเพิ่มศักยภาพของชุมชน ทำให้ชุมชนมีขีดความสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต. ได้อย่างแท้จริง[๙๒]

โกมล สนั่นก้อง และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมอาชีพเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลสันทรายและแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง อบต.และชุมชนมีศักยภาพมากทั้งในด้านพื้นที่ที่เหมาะสมและประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพ

---

[๙๐] ไชยา ประหยัดทรัพย์, “แนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต. ของชุมชนปาเกอญอ ตำบลห้วยปูลิง”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๕), บทคัดย่อ.

[๙๑] สุรเดช เดชคุ้มวงศ์ และคณะ, “การพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน (ระยะที่ ๑)”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๖), บทคัดย่อ.

[๙๒] ศุภศิษฎ์ หล้ากอง และคณะ, “การเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาสะวาย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๓), บทคัดย่อ.

การเกษตร มีกลุ่มชุมชนที่หลากหลายผู้นำมีศักยภาพ มีทุนชุมชน และสมาชิก อบต. ข้าราชการท้องถิ่นบางคนให้การสนับสนุน ความพร้อมของบุคลากรและงบประมาณของ อบต.[๙๓]

สมปรารถน์ หมั่นจิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสังคมและสุขภาพระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และชุมชน ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า ได้มีการจัดระบบบริหารจัดการสวัสดิการด้านสังคม โดยให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในตำบลยางฮอม โดยมีคณะกรรมการประสานกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือตามกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลาในการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนต่าง ๆ จำนวน ๖ กองทุน สำหรับการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ มุ่งเน้นการสร้างสุขภาพ ให้บริการเชิงรุกในหมู่บ้าน เปิดบริการศูนย์บริการสุขภาพชุมชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สร้างแกนำสุขภาพในชุมชนเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างเจ้าหน้าที่และคนในชุมชน ส่งเสริมการบูรณาการภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสมุนไพร และหมอพื้นบ้านเข้ากับงานสาธารณสุข พบว่าการดำเนินงานด้านการสร้างสุขภาพในระยะเวลา ๑ ปี ของการวิจัยนั้นไม่สามารถสรุปผลได้อย่างชัดเจน เนื่องจากเป็นงานที่ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคน ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความตระหนักถึงการสร้างสุขภาพ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพอย่างถาวร จนเป็นนิสัย[๙๔]

สมพร คุณารูป และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การถ่ายโอนภารกิจผังเมืองสู่ท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” ผลการวิจัยเฉพาะอย่างยิ่งการวางผัง พัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการฝึกอบรมได้ดำเนินการทั้ง ๒ รูปแบบ คือ การอบรมข้อมูลความรู้ทางด้านวิชาการ และการฝึกปฏิบัติการวางผังในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง โดยเจ้าหน้าที่ของกรมการผังเมืองเดิม คอยเป็นพี่เลี้ยงออกนิเทศงานติดตามประเมินผล แต่ผลการฝึกอบรมดังกล่าว ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ตามเจตนารมณ์ คือ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจที่เพียยพอที่จะสามารถดำเนินการวางผังได้เอง[๙๕]

---

[๙๓] โกมล สนนั่นก้อง และคณะ, “รูปแบบการส่งเสริมอาชีพเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลสันทรายและแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๓), บทคัดย่อ.

[๙๔] สมปรารถน์ หมั่นจิต และคณะ, “รูปแบบากรบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสังคมและสุขภาพระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และชุมชน ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๗), บทคัดย่อ.

[๙๕] สมพร คุณารูป และคณะ, “การถ่ายโอนภารกิจผังเมืองสู่ท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๗), บทคัดย่อ.

ทวีศิลป์ อินทะจักร และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าปลากับชุมชนท่าเรือ จังหวัดอุตรดิตถ์” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยเกื้อหนุนต่อความสำเร็จ การได้รับการสนับสนุนขององค์กรภายในพื้นที่ ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์จังหวัด อำเภอท่าปลา และอีกหลายองค์การ เป็นส่วนสำคัญที่สามารถทำให้เกิดการขัดเคลื่อนงานได้อย่างคล่องตัวโดยการสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคลากรในการความรู้ทักษะการประสานเชื่อมโยงหน่วยงานภายนอกเข้าหนุนเสริมกิจกรรม ความร่วมมือของชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้ทรงผู้ปัญญา ทั้งในบ้านท่าเรือและชาวบ้านห้วยต้า ฯลฯ เงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การจัดการท่องเที่ยวบ้านท่าเรือซึ่งเป็นการจัดการท่องเที่ยวทางน้ำช่วงฤดูกาลเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการดำเนินการของการท่องเที่ยว ดังนั้น การกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวต้องเหมาะสมกับช่วงฤดูกาลคำนึงถึงความปลอดภัยและความสะดวกในการดำเนินทางท่องเที่ยวเป็นสำคัญ[๙๖]

เรวัตร์ คำปวน และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการให้กับเด็กและเยาวชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกับองค์กรชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการจัดสวัสดิการในชุมชนสำหรับเด็กและเยาวชน คือ ให้การรักษาพยาบาลเด็กที่ติดเชื้อจากมารดา และยังมีชีวิตอยู่ โดยการส่งตรวจรักษาโรงพยาบาล หรือสถานีบริการ สำหรับเด็กหรือเยาวชน ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดสิ่งที่สามารถดำเนินการได้ คือ การส่งสถานบำบัดยาเสพติด ให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน สนับสนุนโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรบเด็ก เช่น นันทนาการ อุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์การกีฬา เป็นต้น สนับสนุนให้มีสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายสำหรับเด็กและเยาวชน[๙๗]

ดรุณี ศุภวรรณ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พัฒนา อบต. คำพองให้เป็นต้นแบบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบมีส่วนร่วม” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา อบต.

---

[๙๖] ทวีศิลป์ อินทะจักร และคณะ, “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าปลากับชุมชนท่าเรือ จังหวัดอุตรดิตถ์”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๘), บทคัดย่อ.

[๙๗] เรวัตน์ คำปวน และคณะ, “การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการให้กับเด็กและเยาวชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกับองค์กรชุมชน ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๗), บทคัดย่อ.

ต้นแบบในการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน คือ การสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน เน้นการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ร่วมกัน การจัดทำข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์[๙๘]

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เพราะกิจการทุกอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลล้วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ฉะนั้น การบริหารงานแต่ละอย่างจึงจำเป็นต้องมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการงานสิ่งนั้น และที่สำคัญคือ หลักคุณธรรม จริยธรรม ที่ทุกคนจำเป็นต้องมีสำหรับการทำงาน เพื่อมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) มี ๒ ปัจจัย คือ **๑.ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ **๒.ปัจจัยทางสังคม** ได้แก่ ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ ๑) ทาน ๒) ศีล ๓) บริจาค ๔) ความซื่อตรง ๕) ความอ่อนโยน ๖) ความเพียร ๗) ความไม่โกรธ ๘) ความไม่เบียดเบียน ๙) ความอดทน และ ๑๐) ความยุติธรรม ดังแผนภาพที่ ๒.๓

---

[๙๘] ดรุณี ศุภวรรณ และคณะ, “พัฒนา อบต. คำพองให้เป็นต้นแบบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๘), บทคัดย่อ.

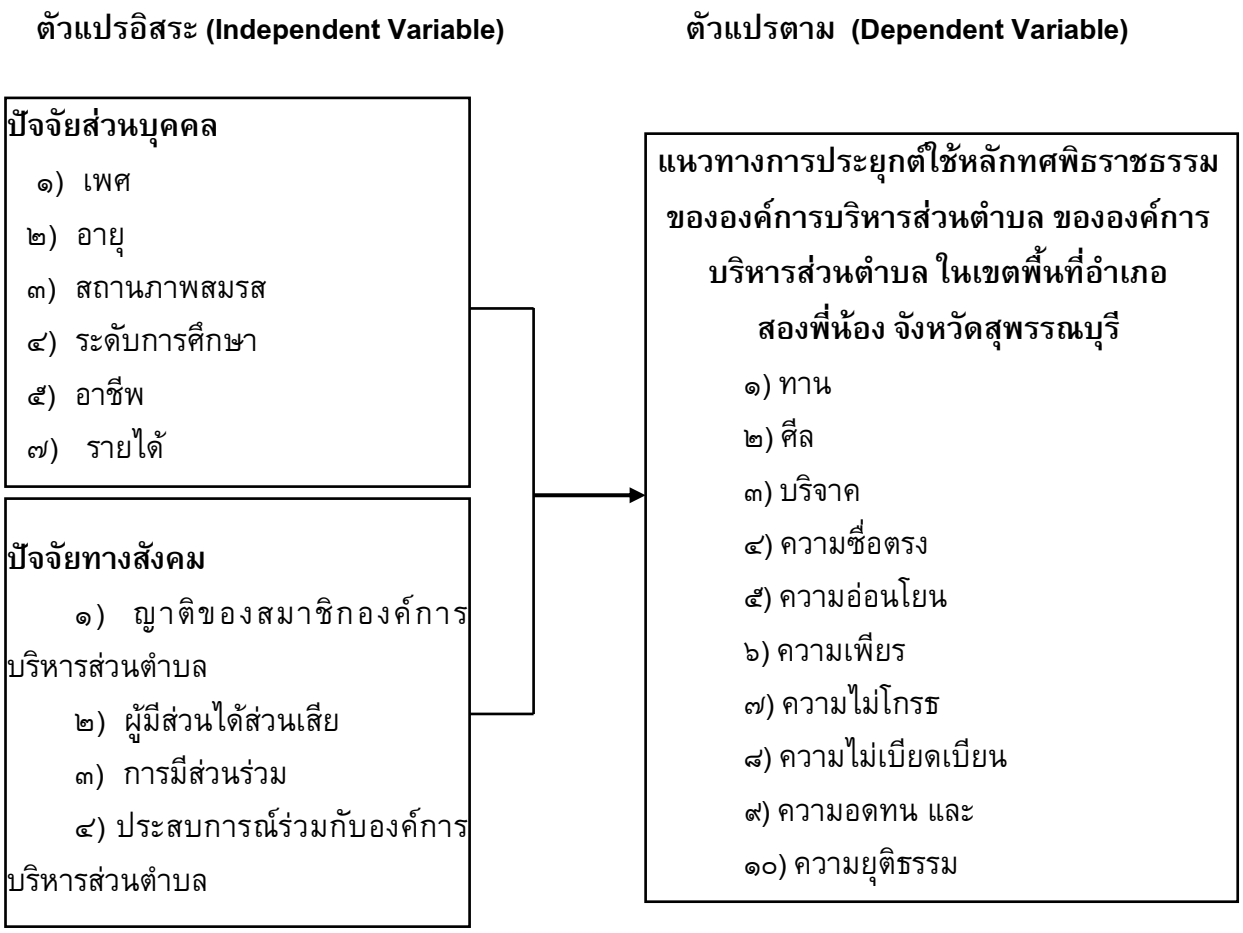

แผนภาพที่ ๒.๓ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการศึกษาโดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๔ แห่งของอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนประชาชนทั้งสิ้น ๑๑๐,๖๐๗ คน[๑] ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้สำหรับแจกแบบสอบถาม และกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน จำนวน ๕ ท่านซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์

---

[๑] ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน, กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๓)

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๔ แห่งของอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนประชาชนทั้งสิ้น ๑๑๐,๖๐๗ คน ซึ่งมีวิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ๒ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรก เป็นการคัดเลือกเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Sampling) ได้ ๕ แห่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๓๕,๑๕๘ คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling)[๒] เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการหาได้จากสูตรของ Tato Yamane[๓] ไปสุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ๕ แห่งที่เป็นตัวแทน

จากสูตร

$$n = \frac{N}{๑+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่า $n = \frac{๓๕,๑๕๘}{๑+ (๓๕,๑๕๘ \times .๐๕^2)}$

$= ๓๙๕$

และผู้ทำวิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มตามเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอสองพี่น้อง จำนวน ๕ แห่ง โดยเฉลี่ยอัตราส่วนตามจำนวนประชากรของแต่ละตำบลทั้ง ๕ แห่งสามารถคำนวณจำนวนของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังแสดงตามตารางที่ ๓.๑ ต่อไปนี้

---

[๒] ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแยกกลุ่มเป็นเขตการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ๕ แห่งในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

[๓] บุญธรรม กิจปรีบริสุทธิ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, ๒๕๔๐), หน้า ๗๑.

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยงาน	กลุ่มประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)
	ชาย	หญิง	รวม	
๑. อบต.บางเลน	๓,๔๐๗	๓,๖๗๖	๗,๐๘๓	๗๙
๒. อบต.ตาเถร	๗,๖๐๙	๗,๗๙๗	๑๕,๔๐๖	๑๗๔
๓. อบต.บางตะเคียน	๒,๘๐๕	๒,๘๖๑	๕,๖๖๖	๖๔
๔. อบต.บ้านกุ่ม	๑,๗๔๗	๑,๘๒๗	๓,๕๗๔	๔๐
๕. อบต.ต้นตาล	๑,๖๕๒	๑,๗๗๗	๓,๔๒๙	๓๘
รวม	**๑๗,๒๒๐**	**๑๗,๙๓๘**	**๓๕,๑๕๘**	**๓๙๕**

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น ๓๙๕ กลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสังเกตการณ์ (Observation) โดยมีขั้นตอน ลักษณะ และการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาหลักการและทฤษฎี ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๒) กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

๔) สร้างเครื่องมือ

๕) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗) ปรับปรุงแก้ไข

๘) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

๑) ลักษณะของเครื่องมือสำหรับการแจกแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการใช้หลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารจัดการ เขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มี ๒ ปัจจัย คือ **๑. ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ **๒. ปัจจัยทางสังคม** ได้แก่ ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ ๑) ทาน ๒) ศีล ๓) บริจาค ๔) ความซื่อตรง ๕) ความอ่อนโยน ๖) ความเพียร ๗) ความไม่โกรธ ๘) ความไม่เบียดเบียน ๙) ความอดทน และ ๑๐) ความยุติธรรม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕ หมายถึง ระดับการปฏิบัติการ**มากที่สุด**
๔ หมายถึง ระดับการปฏิบัติการ**มาก**
๓ หมายถึง ระดับการปฏิบัติการ**ปานกลาง**
๒ หมายถึง ระดับการปฏิบัติการ**น้อย**
๑ หมายถึง ระดับการปฏิบัติการ**น้อยที่สุด**

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์[๕] ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายความว่า ระดับการปฏิบัติการ**มากที่สุด**
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายความว่า ระดับการปฏิบัติการ**มาก**
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายความว่า ระดับการปฏิบัติการ**ปานกลาง**
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายความว่า ระดับการปฏิบัติการ**น้อย**
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายความว่า ระดับการปฏิบัติการ**น้อยที่สุด**

---

[๕] ประกอบ กรรณสูตร, **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

ตอนที่ ๓ แนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

๒) ลักษณะของเครื่องมือสำหรับการสัมภาษณ์

ในการวิจัยนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสัมภาษณ์กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ นายก อบต. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน จำนวน ๕ ท่าน

๓) ลักษณะของเครื่องมือสำหรับการสังเกตการณ์

ในการวิจัยนี้ใช้แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participative Observation) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ของพฤติกรรมการแสดงออกของนายก อบต. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนที่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมของ อบต. พร้อมกับความรู้สึกที่ได้ร่วมกิจกรรมนั้น ๆ และแบบสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participative Observation) เพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับบริบทโดยทั่วไป สภาพแวดล้อม และสภาพการทำงานของสถานที่ที่ศึกษาวิจัย

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruenu : IOC)[๕] ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ถึง ๑.๐

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐

---

[๕] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔๓ - ๒๔๔.

รูปเพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)[๖] ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ ๐.๙๘๔๑

๔) นำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสังเกตการณ์ (Observation) ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้จำแนกไว้

๒) ติดต่อขอหนังสือจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหาร หรือ หัวหน้าหน่วยงานกลุ่มเป้าหมายและเวียนหนังสือขออนุเคราะห์ ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเข้าเก็บข้อมูล

๓) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยกำหนดวันที่จะไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

๔) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ผลข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลัก โดยการดำเนินการขั้นแรก คือ นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ จำนวน ๓๙๕ ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book) หลังจากนั้นได้มีการตรวจสอบแบบสำรวจเพื่อความถูกต้องอีก ๑ ครั้ง แล้วจึงดำเนินการถ่ายรหัสทั้งหลายลงในแบบฟอร์มถ่ายข้อมูล (Transfer Sheet) บรรจุข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ

---

[๖] Cronbach, Lee J. **Essentials of psychological testing,** 4th ed., (New York: Harper & Row), 1971.

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามโดยการใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เสนอข้อมูล ดังนี้

๑) สถานภาพส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านสังคม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

๓) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรหาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔) ข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทางจากคำถามปลายเปิด และข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต นำมาจัดกลุ่มคำตอบวิเคราะห์รายข้อ วิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง“การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน๓๙๕ฉบับและทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมทั้งร่วมสังเกตการณ์ในพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการณ์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ และวิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๕ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑.๑ ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนบุคคลถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามเพศอายุระดับการศึกษาอาชีพรายได้ต่อเดือนและสถานภาพสมรสซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

(n=๓๙๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๕๗	๓๙.๗๐
หญิง	๒๓๘	๖๐.๓๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**
๒. อายุ		
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๔	๑.๐๐
๒๐-๓๐ ปี	๒๐๒	๕๑.๑๐
๓๑-๔๐ ปี	๑๓๖	๓๔.๔๐
๔๑ปีขึ้นไป	๕๓	๑๓.๔๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**
๓. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๐๕	๒๖.๖๐
ปริญญาตรี	๒๔๕	๖๒.๐๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๔๕	๑๑.๔๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**
๔. อาชีพ		
ค้าขาย	๒๘	๗.๑๐
รับจ้างทั่วไป	๗๖	๑๙.๒๐
ข้าราชการ	๒๓๔	๕๙.๒๐
อื่นๆ	๕๗	๑๔.๔๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**
๕. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๖	๔.๑๐
๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๒๓๗	๖๐.๐๐
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๔๒	๓๕.๙๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๓๙๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๖. สถานภาพสมรส		
โสด	๑๖๖	๔๒.๐๐
สมรส	๒๐๑	๕๐.๙๐
หม้าย/หย่า	๑๖	๔.๑๐
แยกกันอยู่	๑๒	๓.๐๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**

จากตารางที่๔.๑พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน๒๓๘คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๐อายุ ๒๐-๓๐ ปี จำนวน๒๐๒คนคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๐ระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน ๒๔๕ คนคิดเป็นร้อยละ๖๒.๐๐อาชีพข้าราชการจำนวน๒๓๔คน คิดเป็นร้อยละ๕๙.๒๐รายได้ต่อเดือน๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ๖๐.๐๐ สถานภาพ สมรสจำนวน ๒๐๑คน คิดเป็นร้อยละ๕๐.๙๐

๔.๑.๒ ปัจจัยทางสังคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านปัจจัยทางสังคมถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามการเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่๔.๒

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านปัจจัยทางสังคม

(n=๓๙๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล		
เป็น	๖๙	๑๗.๕๐
ไม่เป็น	๓๒๖	๘๒.๕๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**
๒. เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
เป็น	๑๖	๔.๑๐
ไม่เป็น	๓๗๙	๙๕.๙๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**
๓. การมีส่วนร่วม		
มี	๒๑๑	๕๓.๔๐
ไม่มี	๑๘๔	๔๖.๖๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**
๔. ประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล		
มี	๑๗๑	๔๓.๓๐
ไม่มี	๒๒๔	๕๖.๗๐
รวม	**๓๙๕**	**๑๐๐.๐๐**

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล มีจำนวน ๓๒๖คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕๐ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน ๓๗๙คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๙๐มีส่วนร่วม จำนวน ๒๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๐และไม่มีประสบการณ์ร่วมกับองค์กรค์บริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๒๔คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๐

๔.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๒.๑ ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี**โดยภาพรวม**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ด้านทาน การให้	๓.๙๕	๐.๕๗	มาก
๒. ด้านศีล ความประพฤติดีงาม	๔.๐๐	๐.๖๐	มาก
๓. ด้านปริจาคะ การบริจาค	๔.๐๘	๐.๖๒	มาก
๔. ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง	๔.๑๕	๐.๖๓	มาก
๕. ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน	๔.๒๒	๐.๖๐	มาก
๖. ด้านตปะ การระงับจิตใจไม่หลงหมกมุ่นลาภยศ	๔.๑๗	๑.๐๐	มาก
๗. ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ	๔.๐๐	๐.๖๕	มาก
๘. ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน	๔.๑๑	๐.๖๓	มาก
๙. ด้านขันติ ความอดทน	๔.๐๕	๐.๕๙	มาก
๑๐. ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาความยุติธรรม	๔.๑๖	๐.๖๓	มาก
ผลรวมทุกด้าน	**๔.๐๙**	**๐.๕๑**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๔.๒.๒ ผลการวิเคราะห์แต่ละด้าน

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละด้านโดยศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม๑๐ ด้านได้แก่ ๑) ทาน ๒) ศีล ๓) บริจาค ๔) ความซื่อตรง ๕) ความอ่อนโยน ๖) ความเพียร ๗) ความไม่โกรธ ๘) ความไม่เบียดเบียน ๙) ความอดทน และ ๑๐) ความยุติธรรมดังนี้

๑) แนวทางการใช้ด้านทาน การให้

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามด้านทาน การให้ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านทาน การให้** (n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านทาน การให้	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ท่านมีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น ทรัพย์สิน การใช้แรงงาน ความรู้ ความคิดเห็นแก่ประชาชนในชุมชนด้วยความเต็มใจ	๓.๙๓	๐.๖๙	มาก
๒. ท่านยินดีสละเวลาปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ชุมชนอย่างเต็มใจ	๔.๐๐	๐.๗๙	มาก
๓. มีเหตุผลในการใช้จ่าย	๓.๗๘	๐.๘๘	มาก
๔. เต็มใจให้คำปรึกษา แก่ประชาชนในชุมชน	๔.๑๔	๐.๗๕	มาก
๕. ท่านมีส่วนร่วมเข้าประชุมในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	๓.๘๙	๐.๘๖	มาก
รวม	**๓.๙๕**	**๐.๕๗**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๓.๙๕)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๒) แนวทางการใช้ด้านศีล ความประพฤติดีงาม

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านศีล ความประพฤติดีงาม ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๕

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านศีล ความประพฤติดีงาม**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านศีล ความประพฤติดีงาม	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. รู้จักสำรวมกาย วาจา ใจ อยู่ตลอดเวลา ไม่ให้เกิดการทุจริตหรือก้าวร้าว ข่มขู่ ผู้อื่น	๔.๐๓	๐.๗๔	มาก
๒. มีมารยาทอันดีงาม เป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป	๓.๙๘	๐.๘๖	มาก
๓. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น	๔.๐๓	๐.๗๘	มาก
๔. ยึดมั่นและศรัทธาในหลักคุณธรรมแห่งศาสนาของตนและไม่ดูถูกเหยียดหยาม ศรัทธา ความเชื่อถือของผู้นับถือศาสนาอื่น	๔.๑๔	๐.๗๗	มาก
๕. หมั่นทบทวนการรักษาศีลของตนในแต่ละวัน	๓.๘๐	๐.๘๐	มาก
รวม	**๔.๐๐**	**๐.๖๐**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านศีลโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๐๐)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๓) แนวทางการใช้ด้านปริจาคะ การบริจาค

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านปริจาคะ การบริจาค ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๖

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านปริจาคะ การบริจาค**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านปริจาคะ การบริจาค	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ร่วมมือต่อองค์การ หน่วยงานการกุศลหรือสาธารณประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ	๓.๘๘	๐.๘๓	มาก
๒. เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน	๔.๐๔	๐.๗๒	มาก
๓. รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่เพื่อนร่วมงานที่ควรจะได้รับ	๔.๐๗	๐.๗๖	มาก
๔. ไม่ขโมยเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน	๔.๓๒	๐.๘๖	มาก
รวม	**๔.๐๘**	**๐.๖๒**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านปริจาคะโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๓๒)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๔) แนวทางการใช้ด้านอาชชวะ คาวมซื่อตรง

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ยึดหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติงานโดยไม่พะวงกับชื่อเสียง ลาภยศ หรือตำแหน่ง	๔.๑๘	๐.๖๗	มาก
๒. รักษาความสัตย์ และต้องปฏิบัติตามคำพูด คำสัญญาโดยไม่กลับกลอก	๔.๒๔	๐.๗๖	มาก
๓. วิเคราะห์ใคร่ครวญ ก่อนกระทำการใดๆ แล้วจึงตัดสินใจดำเนินการในเรื่องนั้นๆ อย่างรอบคอบละเอียด ถี่ถ้วน	๔.๑๕	๐.๘๑	มาก
๔. ระมัดระวัง สำรวมคำพูดต่อหน้าผู้อื่นหรือต่อที่ประชุม ไม่เพ้อเจ้อไร้สาระ	๔.๐๑	๐.๘๓	มาก
รวม	**๔.๑๕**	**๐.๖๓**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านอาชชวะโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๐๑)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕) แนวทางการใช้ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๘

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ต้องรู้จักให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยผู้อื่นด้วยความจริงใจ	๔.๑๖	๐.๗๓	มาก
๒. ไม่ใช้อำนาจที่มีอยู่โดยไม่จำเป็น	๔.๒๓	๐.๗๖	มาก
๓. รู้จักให้ความเคารพผู้ที่มีตำแหน่งเหนือกว่า ผู้ที่อาวุโสกว่าและรู้จักให้เกียรติผู้ที่อ่อนอาวุโสกว่าหรือมีตำแหน่งต่ำกว่าตนตามสมควร	๔.๓๐	๐.๗๔	มาก
๔. ควรนอบน้อมถ่อมตนและฝึกให้เป็นบุคลิกภาพประจำอยู่เสมอ	๔.๒๒	๐.๗๐	มาก
รวม	**๔.๒๒**	**๐.๖๐**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านมัททวะโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๒๒)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๖) แนวทางการใช้ด้านตปะ การระงับจิตใจไม่หลงหมกมุ่นลาภ ยศ

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านตปะ การระงับจิตใจไม่หลงหมกมุ่นลาภ ยศ ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านตปะ การระงับจิตใจไม่หลงหมกมุ่นลาภ ยศ**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านตปะ การระงับจิตใจไม่หลงหมกมุ่นลาภยศ	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ควรหมั่นพิจารณาว่าตนเองยังมีข้อบกพร่องอะไรบ้างและใช้ความเพียรพยายามปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ	๔.๐๘	๐.๗๒	มาก
๒. ก่อนจะลงมือทำสิ่งใดๆ จะต้องพิจารณารอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งดีที่ควรทำหรือไม่ควรทำ	๔.๑๗	๐.๗๕	มาก
๓. ควรมีความอดทนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อลดความขัดแย้งในชุมชน	๔.๐๒	๐.๘๑	มาก
๔. ไม่หลงตามสิ่งยั่วยุหรือกระแสนิยมที่ผิดๆ	๔.๕๖	๔.๐๖	มากที่สุด
๕. ไม่ประมาทในการตัดสินใจในการทำงาน	๔.๐๓	๐.๗๙	มาก
รวม	**๔.๑๗**	**๑.๐๐**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านตปะโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๑๗)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๗) แนวทางการใช้ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ไม่แสดงอาการโกรธ เกลียด หรืออาฆาตพยาบาทต่อผู้อื่นแม้จะไม่พอใจเพียงใดก็ตาม	๓.๙๕	๐.๘๔	มาก
๒. ไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้ง	๔.๐๐	๐.๘๑	มาก
๓. เผชิญต่อการยั่วยุหรือท้าทายด้วยสติสัมปชัญญะ	๔.๐๕	๐.๘๓	มาก
๔. ฝึกบุคลิกภาพของตนให้มีความสุขุมคัมภีรภาพจนเป็นเอกลักษณ์ประจำตน	๔.๐๒	๐.๗๒	มาก
๕. รู้จักให้อภัยผู้ที่ล่วงเกินทางกาย วาจาด้วยการปล่อยวาง	๓.๙๗	๐.๗๗	มาก
รวม	**๔.๐๐**	**๐.๖๕**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านอักโกธะโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๐๐)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๘) แนวทางการใช้ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ระมัดระวังในการกระทำใดๆ ไม่ให้กระทบกระเทือน และทำให้ผู้อื่นต้องเสียประโยชน์	๔.๐๖	๐.๖๙	มาก
๒. ไม่เอารัดเอาเปรียบ รังแก กลั่นแกล้งเพื่อนร่วมงานผู้ใต้บังคับบัญชา	๔.๐๙	๐.๗๖	มาก
๓. หากตนเองจะได้รับผลประโยชน์แต่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ผู้บริหารต้องไม่ปฏิบัติ	๔.๑๒	๐.๘๕	มาก
๔. ไม่ใช้อำนาจสั่งการลูกน้องนอกเหนือภาระหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน	๔.๑๗	๐.๘๔	มาก
รวม	**๔.๑๑**	**๐.๖๓**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านอวิหิงสาโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๑๑)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๙) แนวทางการใช้ด้านขันติ ความอดทน

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านขันติ ความอดทน ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านขันติ ความอดทน**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านขันติ ความอดทน	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. มีความอดทนต่อความยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา	๔.๐๕	๐.๗๓	มาก
๒. ไม่หวั่นไหว ท้อแท้ เมื่อถูกกล่าวร้ายป้ายสี ว่ากล่าวตำหนิติเตียนโดยปราศจากมูลความจริง	๔.๑๒	๐.๗๑	มาก
๓. แม้เผชิญกับความผิดหวังอย่างใหญ่หลวงก็ยังคงตั้งมั่นอยู่ในความสุจริตไม่หวั่นไหว	๔.๐๑	๐.๗๗	มาก
๔. ระมัดระวังความรู้สึกไม่หวั่นไหวเมื่อได้รับลาภ ยศ เกียรติ การสรรเสริญ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ เสียเกียรติ หรือการนินทาว่าร้าย	๔.๐๐	๐.๗๖	มาก
รวม	**๔.๐๕**	**๐.๕๙**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านขันติโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๐๕)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๑๐) แนวทางการใช้ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาความยุติธรรม

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านถึงแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาความยุติธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาความยุติธรรม**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี: ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาความยุติธรรม	**ระดับการปฏิบัติ**		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ไม่ทำสิ่งที่ขัดต่อวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมชุมชน	๔.๑๓	๐.๗๐	มาก
๒. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักการที่ถูกต้องเป็นสำคัญ	๔.๑๗	๐.๗๒	มาก
๓. แยกความเป็นส่วนตัวออกจากภาระงานที่ทำเพื่อไม่ให้มีความโลภเข้าครอบงำ	๔.๑๕	๐.๗๘	มาก
๔. ควบคุมพฤติกรรมของตนให้อยู่ในกรอบวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม และจรรยาบรรณที่ดี	๔.๑๙	๐.๗๒	มาก
รวม	**๔.๑๖**	**๐.๖๓**	**มาก**

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่าประชาชนทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านอวิโรธนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = ๔.๑๖)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามเพศ**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๑๕๗ คน)		หญิง (๒๓๘ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๔.๐๑	๐.๔๙	๓.๙๑	๐.๖๒	๑.๕๘	๐.๑๑
๒. ด้านศีล	๔.๐๔	๐.๕๔	๓.๙๗	๐.๖๔	๑.๑๕	๐.๒๔
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๑๑	๐.๕๔	๔.๐๕	๐.๖๖	๐.๙๑	๐.๓๖
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๑๘	๐.๕๗	๔.๑๓	๐.๖๖	๐.๗๙	๐.๔๓
๕. ด้านมัททวะ	๔.๒๒	๐.๕๒	๔.๒๓	๐.๖๕	-๐.๒๑	๐.๘๒
๖. ด้านตปะ	๔.๑๑	๐.๕๐	๔.๒๑	๑.๒๒	-๑.๐๐	๐.๓๑
๗. ด้านอักโกธะ	๔.๐๗	๐.๕๗	๓.๙๕	๐.๖๙	๑.๘๒	๐.๐๖
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๑๘	๐.๕๙	๔.๐๗	๐.๖๖	๑.๖๘	๐.๐๙
๙. ด้านขันติ	๔.๐๖	๐.๕๐	๔.๐๔	๐.๖๕	๐.๔๒	๐.๖๗
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๒๔	๐.๕๓	๔.๑๑	๐.๖๙	๑.๙๐	๐.๐๖
โดยรวม	**๔.๑๒**	**๐.๔๐**	**๔.๐๗**	**๐.๕๘**	**๑.๐๑**	**๐.๓๑**

จากตารางที่ ๔.๑๔พบว่าประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามอายุ**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	อายุ								F	Sig.
	ต่ำกว่า ๒๐ ปี (๔ คน)		๒๐ - ๓๐ปี (๒๐๒ คน)		๓๑ - ๔๐ ปี (๑๒๖ คน)		๔๑ ปีขึ้นไป (๕๓ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๓.๔๐	๐.๐๐	๓.๘๘	๐.๔๙	๓.๙๗	๐.๖๗	๔.๑๙	๐.๕๔	๕.๕๕	๐.๐๐*
๒. ด้านศีล	๓.๘๐	๐.๐๐	๔.๐๙	๐.๔๘	๓.๗๙	๐.๗๔	๔.๒๐	๐.๕๒	๙.๕๐	๐.๐๐*
๓. ด้านปริจาคะ	๓.๕๐	๐.๐๐	๔.๑๗	๐.๕๔	๓.๙๑	๐.๗๐	๔.๑๘	๐.๕๘	๖.๘๐	๐.๐๐*
๔. ด้านอาชชวะ	๓.๗๕	๐.๐๐	๔.๒๑	๐.๔๗	๔.๐๑	๐.๘๐	๔.๒๗	๐.๖๓	๔.๐๐	๐.๐๐*
๕. ด้านมัททวะ	๓.๕๐	๐.๐๐	๔.๒๓	๐.๔๘	๔.๑๕	๐.๗๒	๔.๔๒	๐.๖๒	๔.๕๙	๐.๐๐*
๖. ด้านตปะ	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๐๙	๐.๕๒	๔.๑๙	๑.๕๕	๔.๔๔	๐.๔๖	๑.๗๒	๐.๑๖
๗. ด้านอักโกธะ	๔.๘๐	๐.๐๐	๔.๐๘	๐.๔๘	๓.๘๒	๐.๗๘	๔.๑๑	๐.๗๓	๗.๒๗	๐.๐๐*
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๑๕	๐.๕๐	๓.๙๙	๐.๘๓	๔.๒๗	๐.๔๖	๓.๐๓	๐.๐๒**
๙. ด้านขันติ	๓.๗๕	๐.๐๐	๔.๑๒	๐.๕๐	๓.๙๓	๐.๗๒	๔.๐๙	๐.๕๖	๓.๐๘	๐.๐๒**
๑๐.ด้านอวิโรธนะ	๔.๐๐	๐.๐๐	๔.๑๖	๐.๕๑	๔.๑๑	๐.๗๘	๔.๓๑	.๐๖๓	๑.๓๖	๐.๒๕
รวม	**๓.๘๕**	**๐.๐๐**	**๔.๑๒**	**๐.๓๗**	**๓.๙๙**	**๐.๖๙**	**๔.๒๕**	**.๐๔๓**	**๓.๙๗**	**๐.๐๐***

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง

จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ๐.๐๑ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในด้านตปะ กับ ด้านอวิโรธะ พบว่าไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามอายุ โดยรวม และเป็นรายด้านด้วยวิธีผลต่างนัยน้อยที่สุด (LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๖- ๔.๒๔

ตารางที่ ๔.๑๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม**

อายุ		**โดยภาพรวม**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๘๕	$\overline{X}$ ๔.๑๒	$\overline{X}$ ๓.๙๙	$\overline{X}$ ๔.๒๕
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๘๕		-๐.๒๗	-๐.๑๔	-๐.๔๐
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๑๒			๐.๑๓*	-๐.๑๓
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๙๙				-๐.๒๖*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๒๕				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่าประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ปี ประชาชนที่มีอายุ

๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านทาน**

อายุ		**ด้านทาน**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๔๐	$\overline{X}$ ๓.๘๘	$\overline{X}$ ๓.๙๗	$\overline{X}$ ๔.๑๙
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๔๐		-๐.๔๘	-๐.๕๗*	-๐.๗๙*
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๘๘			-๐.๐๙	-๐.๓๑*
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๙๗				-๐.๒๒*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๑๙				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า๒๐ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ปี ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ประชาชนที่มีอายุ ๓๐-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านศีล**

อายุ		**ด้านศีล**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๘๐	$\overline{X}$ ๔.๐๙	$\overline{X}$ ๓.๗๙	$\overline{X}$ ๔.๒๐
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๘๐		-๐.๒๙	-๐.๐๑	-๐.๔๐
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๐๙			๐.๓๐*	-๐.๑๑
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๗๙				-๐.๔๑*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๒๐				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่าประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ปี ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๙ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านปริจาคะ**

อายุ		**ด้านปริจาคะ**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๕๐	$\overline{X}$ ๔.๑๗	$\overline{X}$ ๓.๙๑	$\overline{X}$ ๔.๑๘
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๕๐		-๐.๖๗*	-๐.๔๑	-๐.๖๘*
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๑๗			๐.๒๖*	-๐.๐๑
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๙๑				-๐.๒๗*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๑๘				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า๒๐ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ปี ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป และประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านอาชชวะ**

อายุ		**ด้านอาชชวะ**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๗๕	$\overline{X}$ ๔.๒๑	$\overline{X}$ ๔.๐๑	$\overline{X}$ ๔.๒๗
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๗๕		-๐.๔๖	-๐.๒๖	-๐.๕๒
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๒๑			๐.๒๐*	-๐.๐๖
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๐๑				-๐.๒๕*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๒๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ปี ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ น้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๑ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านมัททวะ**

อายุ		**ด้านมัททวะ**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๕๐	$\overline{X}$ ๔.๒๓	$\overline{X}$ ๔.๑๕	$\overline{X}$ ๔.๔๒
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๕๐		-๐.๗๓*	-๐.๖๕*	-๐.๙๒*
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๒๓			๐.๐๘	-๐.๑๙*
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๑๕				๐.๒๗*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๔๒				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า๒๐ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ปี ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปีประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป และประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านอักโกธะ**

อายุ		**ด้านอักโกธะ**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๔.๘๐	$\overline{X}$ ๔.๐๘	$\overline{X}$ ๓.๘๒	$\overline{X}$ ๔.๑๑
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๘๐		๐.๗๒*	๐.๙๘*	๐.๖๙*
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๐๘			๐.๒๖*	-๐.๐๓
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๘๒				-๐.๒๙*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๑๑				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐-๓๐ปี ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้าน อักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่ น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไปประชาชนที่มีอายุ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี และประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านอวิหิงสา**

อายุ		**ด้านอวิหิงสา**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๔.๐๐	$\overline{X}$ ๔.๑๕	$\overline{X}$ ๓.๙๙	$\overline{X}$ ๔.๒๗
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๐๐		-๐.๑๕	๐.๐๑	-๐.๒๗
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๑๕			๐.๑๖*	-๐.๑๒
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๙๙				-๐.๒๘*
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๒๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่าประชาชนที่มีอายุ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ปี และประชาชนที่มีอายุ๓๑-๔๐ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสาน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอายุ ด้านขันติ**

อายุ		**ด้านขันติ**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	๒๐-๓๐ปี	๓๑-๔๐ปี	๔๑ปีขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๗๕	$\overline{X}$ ๔.๑๒	$\overline{X}$ ๓.๙๓	$\overline{X}$ ๔.๐๙
ต่ำกว่า ๒๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๗๕		-๐.๓๗	-๐.๑๘	-๐.๑๔
๒๐-๓๐ปี	$\overline{X}$ ๔.๑๒			๐.๑๘*	๐.๐๒
๓๑-๔๐ปี	$\overline{X}$ ๓.๙๓				-๐.๑๖
๔๑ปีขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๐๙				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่าประชาชนที่มีอายุ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามระดับการศึกษา**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	ระดับการศึกษา						F	Sig.
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (๑๐๕ คน)		ปริญญาตรี (๒๔๕ คน)		สูงกว่าปริญญาตรี (๔๕ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๓.๙๒	๐.๕๖	๓.๙๒	๐.๕๘	๔.๑๙	๐.๕๔	๔.๕๗	๐.๐๑*
๒. ด้านศีล	๓.๙๗	๐.๖๕	๓.๙๗	๐.๖๐	๔.๑๘	๐.๔๕	๒.๔๑	๐.๐๙
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๐๘	๐.๕๖	๔.๐๙	๐.๖๒	๓.๙๙	๐.๗๓	๐.๔๖	๐.๖๓
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๑๕	๐.๖๐	๔.๑๖	๐.๖๑	๔.๐๗	๐.๗๗	๐.๓๖	๐.๖๙
๕. ด้านมัททวะ	๔.๑๕	๐.๕๘	๔.๒๕	๐.๖๐	๔.๒๖	๐.๖๓	๑.๐๒	๐.๓๖
๖. ด้านตปะ	๓.๙๘	๐.๖๑	๔.๒๔	๑.๑๘	๔.๒๗	๐.๔๗	๒.๖๑	๐.๐๗
๗. ด้านอักโกธะ	๔.๐๕	๐.๖๕	๓.๙๕	๐.๖๕	๔.๑๖	๐.๖๓	๒.๔๐	๐.๐๙
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๐๓	๐.๖๙	๔.๑๖	๐.๖๒	๔.๐๕	๐.๕๒	๑.๗๙	๐.๑๖
๙. ด้านขันติ	๔.๐๖	๐.๕๓	๔.๐๘	๐.๖๓	๓.๘๗	๐.๕๑	๒.๔๐	๐.๐๙
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๑๘	๐.๖๔	๔.๑๗	๐.๖๒	๔.๐๖	๐.๖๙	๐.๖๙	๐.๔๙
รวม	๔.๐๖	๐.๔๗	๔.๑๐	๐.๕๔	๔.๑๑	๐.๔๙	๐.๒๗	๐.๗๕

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่าประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านทาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านทาน และเป็นรายด้านด้วยวิธีผลต่างนัยน้อยที่สุด (LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๖

ตารางที่ ๔.๒๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านทาน**

ระดับการศึกษา		**ด้านทาน**		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		$\overline{X}$ ๓.๙๒	$\overline{X}$ ๓.๙๒	$\overline{X}$ ๔.๑๙
ต่ำกว่า ปริญญาตรี	$\overline{X}$ ๓.๙๒		๐.๐๐	-๐.๒๗*
ปริญญาตรี	$\overline{X}$ ๓.๙๒			-๐.๒๗*
สูงกว่าปริญญาตรี	$\overline{X}$ ๔.๑๙			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำว่ากว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน น้อยกว่า ประชาชนที่มีระดับกรศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน น้อยกว่า ประชาชนที่มีระดับกรศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมติฐานที่ ๔ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่๔.๒๗ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามอาชีพ**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	อาชีพ								F	Sig.
	ค้าขาย (๒๘ คน)		รับจ้างทั่วไป (๗๖ คน)		ข้าราชการ (๒๓๔คน)		อื่น ๆ (๕๗ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๓.๗๑	๑.๑๘	๓.๘๘	๐.๕๓	๔.๐๒	๐.๔๘	๓.๘๗	๐.๕๒	๓.๒๗	๐.๐๒**
๒. ด้านศีล	๓.๖๖	๑.๑๗	๓.๘๙	๐.๖๘	๔.๐๑	๐.๔๙	๔.๒๔	๐.๔๐	๖.๙๐	๐.๐๐*
๓. ด้านปริจาคะ	๓.๖๔	๑.๒๓	๓.๙๓	๐.๕๒	๔.๑๒	๐.๕๒	๔.๓๓	๐.๕๑	๙.๙๙	๐.๐๐*
๔. ด้านอาชชวะ	๓.๖๔	๑.๒๒	๔.๐๓	๐.๕๙	๔.๑๙	๐.๕๐	๔.๓๗	๐.๕๗	๑๐.๓๔	๐.๐๐*
๕. ด้านมัททวะ	๓.๗๑	๑.๒๖	๓.๙๕	๐.๕๕	๔.๓๒	๐.๔๓	๔.๔๖	๐.๕๐	๑๘.๙๔	๐.๐๐*
๖. ด้านตปะ	๓.๔๓	๑.๑๔	๓.๙๒	๐.๖๖	๔.๓๓	๑.๑๑	๔.๒๔	๐.๔๓	๙.๓๗	๐.๐๐*
๗. ด้านอักโกธะ	๓.๓๔	๑.๑๔	๔.๐๗	๐.๕๒	๓.๙๘	๐.๕๙	๔.๒๘	๐.๔๘	๑๔.๘๔	๐.๐๐*
๘. ด้านอวิหิงสา	๓.๔๓	๑.๒๔	๔.๐๗	๐.๖๙	๔.๑๕	๐.๔๕	๔.๓๗	๐.๕๓	๑๕.๗๘	๐.๐๐*
๙. ด้านขันติ	๓.๓๒	๑.๐๖	๔.๑๘	๐.๔๖	๔.๐๔	๐.๔๗	๔.๒๖	๐.๖๔	๒๐.๑๘	๐.๐๐*
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๓.๓๒	๑.๒๐	๔.๒๕	๐.๕๑	๔.๑๙	๐.๕๐	๔.๓๒	๐.๕๘	๒๐.๗๓	๐.๐๐*
รวม	๓.๕๒	๑.๑๕	๔.๐๒	๐.๔๑	๔.๑๓	๐.๓๘	๔.๒๗	๐.๔๓	๑๖.๔๓	๐.๐๐*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีในทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการศึกษา แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามอาชีพ โดยรวม และเป็นรายด้านด้วยวิธีผลต่างนัยน้อยที่สุด (LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๘- ๔.๓๘

ตารางที่ ๔.๒๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม**

อาชีพ		**โดยภาพรวม**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๕๒	$\overline{X}$ ๔.๐๒	$\overline{X}$ ๔.๑๓	$\overline{X}$ ๔.๒๗
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๕๒		-๐.๕๐*	-๐.๖๑*	-๐.๗๕*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๔.๐๒			-๐.๑๒	-๐.๒๖*
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๑๓				-๐.๑๔
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๒๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ อื่น ๆ และประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง

จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๙ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านทาน**

อาชีพ		**ด้านทาน**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๗๑	$\overline{X}$ ๓.๘๘	$\overline{X}$ ๔.๐๒	$\overline{X}$ ๓.๘๗
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๗๑		-๐.๑๗	-๐.๓๐*	-๐.๑๖
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๓.๘๘			-๐.๑๓	๐.๐๑
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๐๒				๐.๑๔
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๓.๘๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านศีล**

อาชีพ		**ด้านศีล**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๖๖	$\overline{X}$ ๓.๘๙	$\overline{X}$ ๔.๐๑	$\overline{X}$ ๔.๒๔
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๖๖		-๐.๒๔	-๐.๓๕*	-๐.๒๘*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๓.๘๙			-๐.๑๒	-๐.๓๔*
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๐๑				-๐.๒๒*
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๒๔				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ อื่นๆ ประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ อื่นๆ และประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๑ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านปริจาคะ**

อาชีพ		**ด้านปริจาคะ**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๖๔	$\overline{X}$ ๓.๙๒	$\overline{X}$ ๔.๑๒	$\overline{X}$ ๔.๓๓
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๖๔		-๐.๒๙*	-๐.๒๘*	-๐.๖๙*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๓.๙๒			-๐.๑๘*	-๐.๓๙
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๑๒				-๐.๒๑*
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๓๓				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ และประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านอาชชวะ**

อาชีพ		**ด้านอาชชวะ**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๖๔	$\overline{X}$ ๔.๐๓	$\overline{X}$ ๔.๑๙	$\overline{X}$ ๔.๓๗
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๖๔		-๐.๓๘*	-๐.๕๕*	-๐.๗๓*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๔.๐๓			-๐.๑๗*	-๐.๓๔*
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๑๙				๐.๑๘
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๓๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการประชาชนที่มีอาชีพ ค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ ประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการและประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านมัททวะ**

อาชีพ		**ด้านมัททวะ**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๗๑	$\overline{X}$ ๓.๙๕	$\overline{X}$ ๔.๓๒	$\overline{X}$ ๔.๔๖
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๗๑		-๐.๒๓	-๐.๖๑*	-๐.๗๔*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๓.๙๕			-๐.๓๗*	-๐.๕๑*
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๓๒				-๐.๑๔
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๔๖				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีข้าราชการ และประชาชนที่มีรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านตปะ**

อาชีพ		**ด้านตปะ**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๔๓	$\overline{X}$ ๓.๙๒	$\overline{X}$ ๔.๓๓	$\overline{X}$ ๔.๒๔
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๔๓		-๐.๔๙*	-๐.๘๐*	-๐.๙๑*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๓.๙๒			-๐.๔๑*	-๐.๓๒
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๓๓				๐.๐๑
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๒๔				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ และประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๕ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านอักโกธะ**

อาชีพ		**ด้านอักโกธะ**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๓๔	$\overline{X}$ ๔.๐๗	$\overline{X}$ ๓.๙๘	$\overline{X}$ ๔.๒๘
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๓๔		-๐.๗๓*	-๐.๖๔*	-๐.๙๔*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๔.๐๗			๐.๐๙	-๐.๒๑
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๓.๙๘				-๐.๓๐*
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๒๘				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ และประชาชนที่มีอาชีพ ข้าราชการมีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ๓๑-๔๐ ปี และประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านอวิหิงสา**

อาชีพ		**ด้านอวิหิงสา**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๔๓	$\overline{X}$ ๔.๐๗	$\overline{X}$ ๔.๑๕	$\overline{X}$ ๔.๓๗
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๔๓		-๐.๖๔*	-๐.๗๒*	-๐.๙๔*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๔.๐๗			-๐.๐๘	-๐.๓๐*
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๑๕				-๐.๒๒*
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๓๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ และประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านขันติ**

อาชีพ		**ด้านขันติ**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๓๒	$\overline{X}$ ๔.๑๘	$\overline{X}$ ๔.๐๔	$\overline{X}$ ๔.๒๖
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๓๒		-๐.๘๖*	-๐.๗๒*	-๐.๙๔*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๔.๑๘			๐.๑๕*	-๐.๐๘
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๐๔				-๐.๒๒*
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๒๖				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ มากกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ และประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามอาชีพ ด้านอวิโรธนะ**

อาชีพ		**ด้านอวิโรธนะ**			
		ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป	ข้าราชการ	อื่น ๆ
		$\overline{X}$ ๓.๓๒	$\overline{X}$ ๔.๒๕	$\overline{X}$ ๔.๑๙	$\overline{X}$ ๔.๓๒
ค้าขาย	$\overline{X}$ ๓.๓๒		-๐.๙๓*	-๐.๘๗*	-๐.๙๙*
รับจ้างทั่วไป	$\overline{X}$ ๔.๒๕			๐.๐๖	-๐.๐๗
ข้าราชการ	$\overline{X}$ ๔.๑๙				-๐.๑๒
อื่น ๆ	$\overline{X}$ ๔.๓๒				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่าประชาชนที่มีค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ และประชาชนที่มีค้าขาย มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามรายได้ต่อเดือน**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	รายได้ต่อเดือน						F	Sig.
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท (๑๖ คน)		๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท (๒๓๗ คน)		๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป (๑๔๒ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๓.๘๐	๐.๖๓	๓.๘๙	๐.๖๒	๔.๐๖	๐.๔๖	๔.๗๗	๐.๐๐*
๒. ด้านศีล	๔.๓๐	๐.๓๑	๔.๐๑	๐.๖๕	๓.๙๔	๐.๕๓	๒.๗๐	๐.๐๖
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๑๙	๐.๔๒	๔.๐๗	๐.๖๗	๔.๐๗	๐.๕๕	๐.๒๖	๐.๗๗
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๓๑	๐.๔๙	๔.๑๑	๐.๖๗	๔.๒๐	๐.๕๕	๑.๕๕	๐.๒๑
๕. ด้านมัททวะ	๔.๓๘	๐.๕๖	๔.๑๔	๐.๖๕	๔.๓๔	๐.๔๙	๕.๔๘	๐.๐๐*
๖. ด้านตปะ	๔.๕๕	๐.๓๙	๓.๙๘	๐.๖๗	๔.๔๕	๑.๓๗	๑๑.๓๗	๐.๐๐*
๗. ด้านอักโกธะ	๔.๔๕	๐.๓๐	๓.๙๙	๐.๖๔	๓.๙๖	๐.๖๗	๔.๑๙	๐.๐๑*
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๒๕	๐.๓๑	๔.๐๕	๐.๗๐	๔.๒๐	๐.๕๑	๒.๘๒	๐.๐๖
๙. ด้านขันติ	๔.๓๑	๐.๓๘	๔.๐๕	๐.๖๕	๔.๐๒	๐.๕๐	๑.๗๑	๐.๑๘
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๕๐	๐.๓๖	๔.๑๒	๐.๖๘	๔.๑๙	๐.๕๖	๓.๐๑	๐.๐๕**
รวม	๔.๓๐	๐.๓๑	๔.๐๔	๐.๕๗	๔.๑๔	๐.๔๒	๓.๒๐	๐.๐๔**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่าประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอ

สองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีในด้านทาน ด้านมัททวะ ด้านตปะ ด้านอักโกธะและด้านอวิโรธนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านที่นอกจากนี้ ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามอาชีพ โดยรวม และเป็นรายด้านด้วยวิธีผลต่างนัยน้อยที่สุด (LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔๐- ๔.๔๕

ตารางที่ ๔.๔๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม**

รายได้		**โดยภาพรวม**		
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๔.๓๐	$\overline{X}$ ๔.๐๔	$\overline{X}$ ๔.๑๔
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๓๐		๐.๒๖*	๐.๑๖
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๐๔			-๐.๑๐
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๑๔			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๔๑ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามรายได้ ด้านทาน**

รายได้		**ด้านทาน**		
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๓.๘๐	$\overline{X}$ ๓.๘๙	$\overline{X}$ ๔.๐๖
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๓.๘๐		-๐.๐๙	-๐.๒๖
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๓.๘๙			-๐.๑๘*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๐๖			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมน้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๔๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามรายได้ ด้านมัททวะ**

รายได้		**ด้านมัททวะ**		
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๔.๓๘	$\overline{X}$ ๔.๑๔	$\overline{X}$ ๔.๓๔
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๓๘		๐.๒๓	๐.๐๓
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๑๔			-๐.๒๐*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๓๔			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่าประชาชนที่มี รายได้ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๔๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามรายได้ ด้านตปะ**

รายได้		**ด้านตปะ**		
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๔.๕๕	$\overline{X}$ ๓.๙๘	$\overline{X}$ ๔.๔๕
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๕๕		๐.๕๗*	๐.๑๐
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๓.๙๘			-๐.๔๗*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๔๕			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านตปะ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านตปะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๔๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามรายได้ ด้านอักโกธะ**

รายได้		**ด้านอักโกธะ**		
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๔.๔๕	$\overline{X}$ ๓.๙๙	$\overline{X}$ ๓.๙๖
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๔๕		๐.๔๖*	๐.๔๙*
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๓.๙๙			๐.๐๔
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	$\overline{X}$ ๓.๙๖			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๔๕ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามรายได้ ด้านอวิโรธนะ**

รายได้		**ด้านอวิโรธนะ**		
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		$\overline{X}$ ๔.๕๐	$\overline{X}$ ๔.๑๒	$\overline{X}$ ๔.๑๙
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๕๐		๐.๓๘*	๐.๓๑
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	$\overline{X}$ ๔.๑๒			-๐.๐๘
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	$\overline{X}$ ๔.๑๙			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๕ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๔๖ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามสถานภาพสมรส**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	สถานภาพสมรส								F	Sig.
	โสด (๑๖๖คน)		สมรส (๒๐๑ คน)		หม้าย/หย่า (๑๖ คน)		แยกกันอยู่ (๑๒ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๓.๙๕	๐.๕๓	๔.๐๓	๐.๔๖	๓.๐๐	๑.๒๓	๓.๘๗	๐.๕๒	๑๗.๘๗	๐.๐๐*
๒. ด้านศีล	๔.๑๗	๐.๔๒	๓.๙๓	๐.๕๖	๓.๒๕	๑.๓๔	๓.๗๓	๐.๘๗	๑๕.๕๘	๐.๐๐*
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๑๓	๐.๕๘	๔.๑๐	๐.๕๐	๓.๑๙	๑.๓๘	๔.๒๕	๐.๓๖	๑๒.๗๖	๐.๐๐*
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๒๕	๐.๕๕	๔.๑๕	๐.๕๑	๓.๒๕	๑.๓๕	๓.๘๓	๐.๙๘	๑๔.๗๓	๐.๐๐*
๕. ด้านมัททวะ	๔.๒๗	๐.๕๒	๔.๒๕	๐.๕๒	๓.๓๘	๑.๔๖	๔.๓๓	๐.๒๔	๑๒.๐๑	๐.๐๐*
๖. ด้านตปะ	๔.๑๗	๐.๔๗	๔.๒๘	๑.๒๒	๓.๑๐	๑.๓๕	๓.๘๐	๑.๐๓	๗.๘๔	๐.๐๐*
๗. ด้านอักโกธะ	๔.๑๔	๐.๔๘	๓.๙๔	๐.๖๒	๓.๐๕	๑.๓๖	๔.๒๐	๐.๖๑	๑๖.๕๒	๐.๐๐*
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๑๖	๐.๔๖	๔.๑๘	๐.๕๗	๓.๑๓	๑.๓๒	๓.๖๗	๑.๐๕	๑๗.๘๒	๐.๐๐*
๙. ด้านขันติ	๔.๑๐	๐.๕๐	๔.๐๖	๐.๕๒	๓.๓๘	๑.๕๒	๔.๐๐	๐.๔๒	๗.๖๔	๐.๐๐*
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๒๐	๐.๕๒	๔.๑๗	๐.๕๘	๓.๕๐	๑.๕๔	๔.๓๓	๐.๔๔	๖.๕๐	๐.๐๐*
รวม	๔.๑๕	๐.๓๗	๔.๑๑	๐.๔๒	๓.๒๒	๑.๓๗	๔.๐๐	.๕๙	๑๘.๑๕	๐.๐๐*

จากตารางที่ ๔.๔๖ พบว่าประชาชน ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีในทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล

เขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามอาชีพ โดยรวม และเป็นรายด้านด้วยวิธีผลต่างนัยน้อยที่สุด (LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔๗- ๔.๕๗

ตารางที่ ๔.๔๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม**

สถานภาพ		**โดยภาพรวม**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๑๕	$\overline{X}$ ๔.๑๑	$\overline{X}$ ๓.๒๒	$\overline{X}$ ๔.๐๐
โสด	$\overline{X}$ ๔.๑๕		๐.๐๔	๐.๙๓*	๐.๑๕
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๑๑			๐.๘๙*	๐.๑๑
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๒๒				-๐.๗๘*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๔.๐๐				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๔๗ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้ายหย่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๔๘ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านทาน**

สถานภาพ		**ด้านทาน**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๓.๙๕	$\overline{X}$ ๔.๐๓	$\overline{X}$ ๓.๐๐	$\overline{X}$ ๓.๘๗
โสด	$\overline{X}$ ๓.๙๕		-๐.๐๙	๐.๙๕*	๐.๐๘
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๐๓			๑.๐๓*	๐.๑๖
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๐๐				-๐.๘๗*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๓.๘๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๔๘ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสดมีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้ายหย่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าและประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ แยกกันอยู่ แยกกันอยู่ไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๔๙ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านศีล**

สถานภาพ		**ด้านศีล**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๑๗	$\overline{X}$ ๓.๙๓	$\overline{X}$ ๓.๒๕	$\overline{X}$ ๓.๗๓
โสด	$\overline{X}$ ๔.๑๗		๐.๒๔*	๐.๙๒*	๐.๔๓*
สมรส	$\overline{X}$ ๓.๙๓			๐.๖๘*	๐.๒๐
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๒๕				-๐.๔๘*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๓.๗๓				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๔๙ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๐ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านปริจาคะ**

สถานภาพ		**ด้านปริจาคะ**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๑๓	$\overline{X}$ ๔.๑๐	$\overline{X}$ ๓.๑๙	$\overline{X}$ ๔.๒๕
โสด	$\overline{X}$ ๔.๑๓		๐.๐๓	๐.๙๔*	-๐.๑๒
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๑๐			๐.๙๑*	-๐.๑๕
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๑๙				-๑.๐๖*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๔.๒๕				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๐ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ แยกกันอยู่ ไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๑ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านอาชชวะ**

สถานภาพ		**ด้านอาชชวะ**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๒๕	$\overline{X}$ ๔.๑๕	$\overline{X}$ ๓.๒๕	$\overline{X}$ ๓.๘๓
โสด	$\overline{X}$ ๔.๒๕		๐.๑๐	๑.๐๐*	๐.๔๒*
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๑๕			๐.๙๐*	๐.๓๒
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๒๕				-๐.๕๘*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๓.๘๓				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๑ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๒ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านตปะ**

สถานภาพ		**ด้านตปะ**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๑๗	$\overline{X}$ ๔.๒๘	$\overline{X}$ ๓.๑๐	$\overline{X}$ ๓.๘๐
โสด	$\overline{X}$ ๔.๑๗		-๐.๑๑	๑.๐๗*	๐.๓๗
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๒๘			๑.๑๘*	๐.๔๘
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๑๐				-๐.๗๐
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๓.๘๐				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๒ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านตปะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ มากกว่าประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๓ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านมัททวะ**

สถานภาพ		**ด้านมัททวะ**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๒๗	$\overline{X}$ ๔.๒๕	$\overline{X}$ ๓.๓๘	$\overline{X}$ ๔.๓๓
โสด	$\overline{X}$ ๔.๒๗		๐.๐๓	๐.๙๐*	-๐.๐๖
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๒๕			๐.๘๗*	-๐.๐๙
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๓๘				-๐.๙๖*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๔.๓๓				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๓ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ แยกกันอยู่ ไป และประชาชนที่มีสถานภาพ แยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๔ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านอักโกธะ**

สถานภาพ		**ด้านอักโกธะ**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๑๔	$\overline{X}$ ๓.๙๔	$\overline{X}$ ๓.๐๕	$\overline{X}$ ๔.๒๐
โสด	$\overline{X}$ ๔.๑๔		๐.๒๐*	๑.๐๙*	-๐.๐๖
สมรส	$\overline{X}$ ๓.๙๔			๐.๘๙*	-๐.๒๖
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๐๕				-๑.๑๕*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๔.๒๐				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๔ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ แยกกันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๕ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านอวิหิงสา**

สถานภาพ		**ด้านอวิหิงสา**			
		โสด	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๑๖	$\overline{X}$ ๔.๑๘	$\overline{X}$ ๓.๑๓	$\overline{X}$ ๓.๖๗
โสด	$\overline{X}$ ๔.๑๖		-๐.๐๒	๑.๐๓*	๐.๔๙*
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๑๘			๑.๐๖*	๐.๕๑*
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๑๓				-๐.๕๔*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๓.๖๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๕ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ แยกกันอยู่ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ แยกกันอยู่ และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๖ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านขันติ**

สถานภาพ		**ด้านขันติ**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๑๐	$\overline{X}$ ๔.๐๖	$\overline{X}$ ๓.๓๘	$\overline{X}$ ๔.๐๐
โสด	$\overline{X}$ ๔.๑๐		๐.๐๔	๐.๗๓*	๐.๑๐
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๐๖			๐.๖๘*	๐.๐๖
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๓๘				-๐.๖๓*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๔.๐๐				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๖ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๕๗ ผลการเปรียบเทียบรายระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) **จำแนกตามสถานภาพ ด้านอวิโรธนะ**

สถานภาพ		**ด้านอวิโรธนะ**			
		ต่ำกว่า ๒๐ปี	สมรส	หม้าย/หย่า	แยกกันอยู่
		$\overline{X}$ ๔.๒๐	$\overline{X}$ ๔.๑๗	$\overline{X}$ ๓.๕๐	$\overline{X}$ ๔.๓๓
โสด	$\overline{X}$ ๔.๒๐		๐.๐๓	๐.๗๐*	-๐.๑๓
สมรส	$\overline{X}$ ๔.๑๗			๐.๖๗*	-๐.๑๖
หม้าย/หย่า	$\overline{X}$ ๓.๕๐				-๐.๘๓*
แยกกันอยู่	$\overline{X}$ ๔.๓๓				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๕๗ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะ มากกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า และประชาชนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะ น้อยกว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมติฐานที่ ๗ ประชาชนที่มีญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๕๘ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามการเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล				t	Sig.
	เป็น (๖๙ คน)		ไม่เป็น (๓๒๖ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๔.๑๒	๐.๔๐	๓.๙๑	๐.๖๐	๒.๘๑	๐.๐๐*
๒. ด้านศีล	๔.๐๗	๐.๔๘	๓.๙๘	๐.๖๒	๑.๑๐	๐.๒๖
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๒๕	๐.๔๒	๔.๐๔	๐.๖๔	๓.๓๖	๐.๐๐*
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๒๖	๐.๓๘	๔.๑๒	๐.๖๖	๑.๖๔	๐.๑๐
๕. ด้านมัททวะ	๔.๒๙	๐.๕๐	๔.๒๑	๐.๖๒	๑.๐๔	๐.๒๙
๖. ด้านตปะ	๔.๖๐	๑.๙๐	๔.๐๘	๐.๖๔	๒.๒๒	๐.๐๒**
๗. ด้านอักโกธะ	๔.๐๔	๐.๔๖	๓.๙๙	๐.๖๘	๐.๕๔	๐.๕๘
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๑๗	๐.๕๕	๔.๑๐	๐.๖๕	๐.๘๘	๐.๓๗
๙. ด้านขันติ	๔.๐๖	๐.๔๙	๔.๐๕	๐.๖๑	๐.๑๕	๐.๘๘
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๑๒	๐.๕๓	๔.๑๗	๐.๖๕	-๐.๖๔	๐.๕๒
โดยรวม	๔.๒๐	๐.๔๒	๔.๐๗	๐.๕๓	๑.๙๔	๐.๐๖

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๕๘ พบว่าประชาชน ที่มีญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน ด้านปริจาคะ ด้านตปะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นๆนอกนี้ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๘ประชาชนที่มีผู้ส่วนได้ส่วนเสียต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๕๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย				t	Sig.
	เป็น (๑๑๖ คน)		ไม่เป็น (๓๗๙ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๔.๑๕	๐.๓๓	๓.๙๔	๐.๕๘	๑.๔๒	๐.๑๕
๒. ด้านศีล	๔.๒๕	๐.๔๒	๓.๙๙	๐.๖๑	๑.๗๑	๐.๐๘
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๑๓	๐.๒๘	๔.๐๘	๐.๖๓	๐.๓๑	๐.๗๕
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๒๕	๐.๔๘	๔.๑๔	๐.๖๓	๐.๖๖	๐.๕๐
๕. ด้านมัททวะ	๔.๑๙	๐.๗๓	๔.๒๓	๐.๖๐	-๐.๒๕	๐.๘๐
๖. ด้านตปะ	๓.๙๕	๐.๖๗	๔.๑๘	๑.๐๑	-๐.๙๐	๐.๓๖
๗. ด้านอักโกธะ	๓.๘๐	๐.๕๒	๔.๐๑	๐.๖๕	-๑.๒๔	๐.๒๑
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๑๓	๐.๖๙	๔.๑๑	๐.๖๓	๐.๐๘	๐.๙๓
๙. ด้านขันติ	๔.๑๓	๐.๕๙	๔.๐๔	๐.๕๙	๐.๕๒	๐.๖๐
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๑๙	.๐๗๖	๔.๑๖	๐.๖๓	๐.๑๗	๐.๘๖
โดยรวม	๔.๑๑	๐.๓๗	๔.๐๙	๐.๕๒	๐.๒๐	๐.๘๓

จากตารางที่ ๔.๕๙ พบว่าประชาชนที่มีผู้ส่วนได้ส่วนเสียต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีผู้ส่วนได้ส่วนเสียต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๙ ประชาชนที่มีส่วนร่วมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖๐ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามการมีส่วนร่วม** (n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	การมีส่วนร่วม				t	Sig.
	มี (๒๑๑ คน)		ไม่มี (๑๘๔ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๔.๐๓	๐.๔๗	๓.๘๕	๐.๖๖	๓.๐๕	๐.๐๐*
๒. ด้านศีล	๓.๙๘	๐.๕๖	๔.๐๑	๐.๖๕	-๐.๕๒	๐.๖๐
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๑๒	๐.๕๓	๔.๐๓	๐.๗๐	๑.๓๓	๐.๑๘
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๒๓	๐.๕๙	๔.๐๕	๐.๖๖	๒.๙๒	๐.๐๐*
๕. ด้านมัททวะ	๔.๓๒	๐.๕๒	๔.๑๒	๐.๖๗	๓.๒๖	๐.๐๐*
๖. ด้านตปะ	๔.๒๖	๑.๒๒	๔.๐๘	๐.๖๖	๑.๗๖	๐.๐๗
๗. ด้านอักโกธะ	๓.๙๕	๐.๖๔	๔.๐๕	๐.๖๕	-๑.๕๑	๐.๑๓
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๑๔	๐.๖๓	๔.๐๘	๐.๖๓	๐.๘๘	๐.๓๗
๙. ด้านขันติ	๔.๑๐	๐.๕๔	๓.๙๙	๐.๖๕	๑.๘๓	๐.๐๖
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๒๕	๐.๕๖	๔.๐๖	.๐๗๐	๒.๙๗	๐.๐๐*
โดยรวม	๔.๑๔	๐.๔๗	๔.๐๓	๐.๕๕	๒.๐๑	๐.๐๔*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๖๐ พบว่าประชาชน ที่มีส่วนร่วมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีส่วนร่วมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน ด้านอาชชวะ ด้านมัททวะ ด้านอวิโรธนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ส่วนด้านที่เหลือนอกนี้ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๑๐ ประชาชนที่มีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖๑ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **จำแนกตามการมีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบล**

(n=๓๙๕)

แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรม	การมีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบล				t	Sig.
	มี (๑๗๑ คน)		ไม่มี (๒๒๔ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านทาน	๔.๐๐	๐.๔๕	๓.๙๑	๐.๖๕	๑.๗๐	๐.๐๘
๒. ด้านศีล	๓.๙๖	๐.๔๘	๔.๐๓	๐.๖๘	-๑.๑๓	๐.๒๕
๓. ด้านปริจาคะ	๔.๐๖	๐.๕๑	๔.๐๙	๐.๖๙	-๐.๔๓	๐.๖๖
๔. ด้านอาชชวะ	๔.๒๓	๐.๕๕	๔.๐๘	๐.๖๘	๒.๒๗	๐.๐๒**
๕. ด้านมัททวะ	๔.๒๗	๐.๕๒	๔.๑๙	๐.๖๕	๑.๒๓	๐.๒๑
๖. ด้านตปะ	๔.๒๙	๑.๓๐	๔.๐๘	๐.๖๘	๒.๐๗	๐.๐๓**
๗. ด้านอักโกธะ	๓.๙๒	๐.๖๒	๔.๐๖	๐.๖๖	-๒.๑๖	๐.๐๓**
๘. ด้านอวิหิงสา	๔.๑๕	๐.๕๙	๔.๐๘	๐.๖๖	๐.๙๗	๐.๓๓
๙. ด้านขันติ	๔.๑๑	๐.๕๓	๔.๐๐	๐.๖๓	๑.๖๖	๐.๐๙
๑๐. ด้านอวิโรธนะ	๔.๒๖	๐.๕๖	๔.๐๘	๐.๖๘	๒.๗๓	๐.๐๐*
โดยรวม	๔.๑๒	๐.๔๕	๔.๐๖	๐.๕๖	๑.๑๙	๐.๒๓

จากตารางที่ ๔.๖๑ พบว่าประชาชนที่มีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีด้านอาชชวะ ด้านตปะ ด้านอักโกธะและด้านอวิโรธนะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ส่วนปัจจัยด้านนอกนี้ไม่แตกต่างกัน

๔.๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานตามความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังสรุปที่แสดงในตารางที่ ๔.๖๒

ตารางที่ ๔.๖๒ แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน	t	F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๑ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	๑.๐๑	-	๐.๓๑	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	-	๓.๙๗	๐.๐๐*	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๓ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	-	๐.๒๗	๐.๗๕	ปฏิเสธสมมติฐาน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๖๒ (ต่อ)

ผลการทดสอบสมมติฐาน	t	F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	-	๑๖.๔๓	๐.๐๐*	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๕ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	-	๓.๒๐	๐.๐๔**	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	-	๑๘.๑๕	๐.๐๐*	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๗ประชาชนที่มีญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	๑.๙๔	-	๐.๐๖	ปฏิเสธสมมติฐาน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๖๒ (ต่อ)

ผลการทดสอบสมมติฐาน	t	F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๘ประชาชนที่มีผู้ส่วนได้ส่วนเสียต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	๐.๒๐	-	๐.๘๓	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๙ประชาชนที่มีส่วนร่วมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	๒.๐๑	-	๐.๐๔**	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๑๐ประชาชนที่มีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	๑.๑๙	-	๐.๒๓	ปฏิเสธสมมติฐาน

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๕ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอตามประเด็นดังต่อไปนี้

๔.๕.๑ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านทาน การให้**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน การให้ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนำเสนอการให้นั้นควรให้ในสิ่งที่ควรให้ เป็นการเผื่อแผ่ให้ปันและการสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา การคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน อาชีพ ตลอดจนการช่วยเหลือเลี้ยงดูตัวเองให้ได้ ควรให้ด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่ให้เพราะอยากได้หน้า ได้ชื่อเสียง หรือเพราะเห็นผลตอบแทน การสละเวลาปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ชุมชนและคนรอบข้าง ให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๔.๕.๒ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านศีล ความประพฤติดีงาม**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล ความประพฤติดีงาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนำเสนอประเด็นนี้คือ ผู้นำควรประพฤติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพนักงานส่วนตำบลที่ทำงานจะต้องอยู่ในศีล และจะต้องประพฤติดีงามในการทำงานต่อเพื่อนร่วมงานจึงจะทำให้องค์การดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรประพฤติดีงามทั้งกาย วาจา ใจ ตามบทบัญญัติแห่งสังคมและศาสนา ปฏิบัติตนเพื่อที่จะควบคุมจิตใจและกายให้อยู่ในความดีงาม รู้จักธำรงตนอยู่ในกรอบแห่งศีล แห่งธรรม ระบบระเบียบของสังคม รู้จักประพฤติปฏิบัติความดี ไม่ใช่เอาดีเข้าตัว เอาชั่วให้คนอื่น

๔.๕.๓ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านปริจาคะ การบริจาค**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ การบริจาค พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้นำเสนอว่าควรนำสิ่งที่ดีให้กับประชาชน โดยเฉพาะการบริหารส่วนตำบล การบริจาคก็เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นการบริจาคทางทรัพย์ หรือทางกาย วาจา ใจ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ การเสียสละเพื่อส่วนรวมในการรับภาระปฏิบัติดำเนินงานของประชาชน หมู่คณะด้วยการเสียสละอย่างแท้จริง และมีใจกว้างขวางมีการให้เพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ การบริจาคไม่จำเป็นต้องใช้ทรัพย์สินเงินทองมากมายเพียงแค่มีจิตใจพร้อมที่จะมอบให้ตามกำลังที่เรามีอยู่ทำ

ให้ตัวเองไม่เดือนร้อน รู้จักนำสิ่งของที่มีประโยชน์หรือแม้กระทั่งความรู้เอามาบริจาคเพื่อพัฒนาสังคม

๔.๕.๔ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านด้านอาชชวะ ความซื่อตรง**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลผู้ที่ทำงานจะต้องมีความซื่อตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น มีความภักดีต่อประเทศชาติ และตั้งอยู่ในสุจริตธรรม ทำงานอย่างตรงไปตรงมา และควรยึดหลักความซื่อตรงเป็นบรรทัดฐานสำหรับการทำงาน

๔.๕.๕ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน พบว่า การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าหน้าที่พนักงานจำเป็นต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงานประชาชน หรือแม้กระทั่งคณะผู้บริหารจะต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน มีอัธยาศัยอันงามละมุนละไม รับฟังคำแนะนำตักเตือน เคารพให้เกียรติ เมื่อคนเรามีความโอนโยนก็อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นที่น่าประทับใจต่อคนรอบข้าง ผู้ใหญ่ก็ให้ความเอ็นดู รักใคร่

๔.๕.๖ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ พบว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในการทำงานร่วมกันพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องทำงานให้เต็มที่อยากหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ มีธรรมะในตนเพื่อขจัดความชั่วไม่ให้กำเริบ เป็นอำนาจ

ปราบปรามจิตใจของผู้ปกครองผู้นำท้องถิ่นให้อยู่ในกรอบ ทำงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุด ให้มีการคำนึงว่าเราเป็นคนปกติธรรมดา เพื่อที่จะไม่ให้คนหมั่นไส้ในตัวเรา ควรใช้เหตุและผลในการปฏิบัติงาน หน้าที่เป็นที่ตั้ง

๔.๕.๗ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ พบว่าการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในการทำงานร่วมกันจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่โกรธกับสิ่งยั่วยุกับสิ่งรอบข้าง ควรมีความเมตตา รัก และปรารถนาดีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน โดยสม่ำเสมอด้วยใจบริสุทธิ์ ไม่เห็นแก่ตัวมุ่งให้เขาเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน เป็นสิ่งที่ดีสำหรับมนุษย์ ทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน สันติภาพก็เกิดขึ้น

๔.๕.๘ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน พบว่าการทำงานร่วมกันทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องทำตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันอย่างบริสุทธิ์ใจ ควรมีความกรุณาช่วยเหลือให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข ไม่ควรหาประโยชน์มาเข้าตัวเองแต่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่รังแกผู้ที่ด้อยกว่าเรา

๔.๕.๙ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านขันติ ความอดทน**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ ความอดทน พบว่า การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าพนักงานทุกคนต้องมีความอดทนและอดกลั้นต่อสิ่งต่าง ๆ มีสติควบคุมจิตใจให้คงอยู่ปกติไม่

อ่อนไหวเมื่อเผชิญกับความยุ่งยาก ควรมีใจที่เข้มแข็งต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกอย่างให้ได้ สันติภาพก็จะบังเกิดขึ้น

๔.๕.๑๐ ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม พบว่า ไม่คิดทุจริตคดโกง ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งโดยไม่ถูกต้องและไม่มีเหตุผล และการอยู่ร่วมกันกับชุมชนเป็นสังคมของมนุษย์ต้องยึกหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ดำรงความยุติธรรม มีความสงบเสงี่ยม มีสติควบคุมรักษามารยาททางกาย วาจาให้เป็นสุจริตและไม่ผิดระเบียบประเพณี ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมให้มีความดีงาม

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” มีวัตถุประสงค์ ๑)เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ๒)เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม ๓)เพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยดำเนินการวิจัยตามวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำนวน ๓๙๕ คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด ๓๕,๑๕๘ คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ สถานภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๒๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๐ อายุ ๒๐-๓๐ ปี จำนวน ๒๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๐ ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๒๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๐ อาชีพ ข้าราชการ จำนวน ๒๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ

๕๙.๒๐ รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ สถานภาพ สมรส จำนวน ๒๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙๐ ไม่เป็นญาติของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕๐ ไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน ๓๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๙๐ เป็นผู้มีส่วนร่วมในสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๐ และเป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ร่วมกับองค์บริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๐

๕.๑.๒ ความคิดเห็นของประชากรต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ประชาชน มีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๙) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๒.๑ ด้านทาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านทานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๒ ด้านศีล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านศีลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๐) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๓ ด้านปริจาคะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านปริจาคะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๘) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๔ ด้านอาชชวะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาชชวะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๕ ด้านมัททวะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านมัททวะโดยรวม อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๒๒) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๖ ด้านตปะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านตปะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๗) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๗ ด้านอักโกธะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอักโกธะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๐) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๘ ด้านอวิหิงสา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอวิหิงสาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๑) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๙ ด้านขันติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านขันติโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๒.๑๐ ด้านอวิโรธนะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอวิโรธนะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๖) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังตารางที่ ๕.๑

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน		✓
สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	✓	
สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน		✓
สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	✓	

ตารางที่ ๕.๑ (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	✓	
สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน		✓
สมมติฐานที่ ๗ ประชาชนที่มีญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน		✓
สมมติฐานที่ ๘ ประชาชนที่มีผู้ส่วนได้ส่วนเสียต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน		✓

ตารางที่ ๕.๑ (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๙ ประชาชนที่มีส่วนร่วมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน	✓	
สมมติฐานที่ ๑๐ ประชาชนที่มีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน		✓

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๓.๑ **สมมติฐานที่ ๑** ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๒ สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ๐.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในด้านตปะ กับ ด้านอวิโรธะ พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๓ สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่า ด้านทาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๔ สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๕ สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านทาน ด้านมัททวะ ด้านตปะ ด้านอักโกธะและด้านอวิโรธนะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านที่นอกจากนี้ ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๓.๖ สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๗ สมมติฐานที่ ๗ ประชาชนที่มีญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และรายด้านพบว่า ด้านทาน ด้านปริจาคะ ด้านตปะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นๆนอกนี้ไม่แตกต่าง

๕.๑.๓.๘ สมมติฐานที่ ๘ ประชาชนที่มีผู้ส่วนได้ส่วนเสียต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓.๙ สมมติฐานที่ ๙ ประชาชนที่มีส่วนร่วมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และรายด้านพบว่า ด้านทาน ด้านอาชชวะ

ด้านมัททวะ ด้านอวิโรธนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ส่วนด้านที่เหลือนอกจากนี้ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๓.๑๐ สมมติฐานที่ ๑๐ ประชาชนที่มีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านพบว่า ด้านอาชชวะ ด้านตปะ ด้านอักโกธะและด้านอวิโรธนะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ส่วนปัจจัยด้านนอกนี้ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๒ ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

ผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้านทาน การให้

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทาน การให้ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนำเสนอการให้นั้นควรให้ในสิ่งที่ควรให้ เป็นการเผื่อแผ่ให้ปันและการสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา การคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน อาชีพ ตลอดจนการช่วยเหลือเลี้ยงดูตัวเองให้ได้ ควรให้ด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่ให้เพราะอยากได้หน้า ได้ชื่อเสียง หรือเพราะเห็นผลตอบแทน การสละเวลาปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ชุมชนและคนรอบข้าง ให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๒) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้านศีล ความประพฤติดีงาม

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีล ความประพฤติดีงาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนำเสนอประเด็นนี้คือ ผู้นำควรประพฤติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพนักงานส่วนตำบลที่ทำงานจะต้องอยู่ในศีล และจะต้องประพฤติดีงามในการ

ทำงานต่อเพื่อนร่วมงานจึงจะทำให้องค์การดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรประพฤติดีงามทั้งกาย วาจา ใจ ตามบทบัญญัติแห่งสังคมและศาสนา ปฏิบัติตนเพื่อที่จะควบคุมจิตใจและกายให้อยู่ในความดีงาม รู้จักธำรงตนอยู่ในกรอบแห่งศีล แห่งธรรม ระบบระเบียบของสังคม รู้จักประพฤติปฏิบัติความดี ไม่ใช่เอาดีเข้าตัว เอาชั่วให้คนอื่น

๓) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านปริจาคะ การบริจาค**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะ การบริจาค พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้นำเสนอว่าควรนำสิ่งที่ดีให้กับประชาชน โดยเฉพาะการบริหารส่วนตำบล การบริจาคก็เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นการบริจาคทางทรัพย์ หรือทางกาย วาจา ใจ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ การเสียสละเพื่อส่วนรวมในการรับภาระปฏิบัติดำเนินงานของประชาชน หมู่คณะด้วยการเสียสละอย่างแท้จริง และมีใจกว้างขวางมีการให้เพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ การบริจาคไม่จำเป็นต้องใช้ทรัพย์สินเงินทองมากมายเพียงแค่มีจิตใจพร้อมที่จะมอบให้ตามกำลังที่เรามีอยู่ทำให้ตัวเองไม่เดือนร้อน รู้จักนำสิ่งของที่มีประโยชน์หรือแม้กระทั่งความรู้เอามาบริจาคเพื่อพัฒนาสังคม

๔) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลผู้ที่ทำงานจะต้องมีความซื่อตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น มีความภักดีต่อประเทศชาติ และตั้งอยู่ในสุจริตธรรม ทำงานอย่างตรงไปตรงมา และควรยึดหลักความซื่อตรงเป็นบรรทัดฐานสำหรับการทำงาน

๕) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน พบว่า การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าหน้าที่พนักงานจำเป็นต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงานประชาชน หรือแม้กระทั่งคณะผู้บริหารจะต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน มีอัธยาศัยอันงามละมุนละไม รับฟังคำแนะนำตักเตือน เคารพให้เกียรติ เมื่อคนเรามีความโอนโยนก็อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นที่น่าประทับใจต่อคนรอบข้าง ผู้ใหญ่ก็ให้ความเอ็นดู รักใคร่

๖) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ พบว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในการทำงานร่วมกันพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องทำงานให้เต็มที่อยากหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ มีธรรมะในตนเพื่อขจัดความชั่วไม่ให้กำเริบ เป็นอำนาจปราบปรามจิตใจของผู้ปกครองผู้นำท้องถิ่นให้อยู่ในกรอบ ทำงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุด ให้มีการคำนึงว่าเราเป็นคนปกติธรรมดา เพื่อที่จะไม่ให้คนหมั่นไส้ในตัวเรา ควรใช้เหตุและผลในการปฏิบัติงาน หน้าที่เป็นที่ตั้ง

๗) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ พบว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในการทำงานร่วมกันจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่โกรธกับสิ่งยั่วยุกับสิ่งรอบข้างควรมีความเมตตา รัก และปรารถนาดีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน โดยสม่ำเสมอด้วยใจบริสุทธิ์ ไม่เห็นแก่ตัวมุ่งให้เขาเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน เป็นสิ่งที่ดีสำหรับมนุษย์ ทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน สันติภาพก็เกิดขึ้น

๘) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน พบว่า การทำงานร่วมกันทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องทำตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันอย่างบริสุทธิ์ใจ ควรมีความกรุณาช่วยเหลือให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข ไม่ควรหาประโยชน์มาเข้าตัวเองแต่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่รังแกผู้ที่ด้อยกว่าเรา

๙) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านขันติ ความอดทน**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติ ความอดทน พบว่า การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าพนักงานทุกคนต้องมีความอดทนและอดกลั้นต่อสิ่งต่าง ๆ มีสติควบคุมจิตใจให้คงอยู่ปกติไม่อ่อนไหวเมื่อเผชิญกับความยุ่งยาก ควรมีใจที่เข้มแข็งต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกอย่างให้ได้ สันติภาพก็จะบังเกิดขึ้น

๑๐) ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม**

จากผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม พบว่า ไม่คิดทุจริตคดโกง ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งโดยไม่ถูกต้องและไม่มีเหตุผล และการอยู่ร่วมกันกับชุมชนเป็นสังคมของมนุษย์ต้องยึกหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ดำรงความยุติธรรม มีความสงบเสงี่ยม มีสติควบคุมรักษามารยาททางกาย วาจาให้เป็นสุจริตและไม่ผิดระเบียบประเพณี ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมให้มีความดีงาม

๕.๒ อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญ ต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของประชากรต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

จากผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชน เห็นด้วยกับการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมย่อมทำให้สังคมดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สยุมพร ปุญญาคม** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดี (Good governance) กับหลักพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยในปัจจุบันประสบปัญหาสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ปัญหาที่ทำให้เกิดสภาวะครั้งนี้เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนเนื่องจากมีปัจจัยและเงื่อนไขภายนอกและภายในหลายประการที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จนในที่สุดประเทศไทยจำเป็นต้องหาทางออกโดยการเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินจาก International Monetary Found (IMF) เพื่อนำเงินมากู้วิกฤติทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ เงื่อนไขอย่างหนึ่งที่ประเทศไทยจะต้องมี Good governance และสามารถสรุปคำนี้ออกมาเป็น (๑) ความซื่อสัตย์สุจริต (๒) ความโปร่งใส (๓) ความพร้อมที่จะชี้แจงหรือได้รับการตรวจสอบจากบุคคลหรือสถาบันอื่น (๔) การมีส่วนร่วมของสาธารณชน (๕) การพยากรณ์ได้ (๖) การปกครองแบบประชาธิปไตย (๗) การปกครองโดยกฎหมาย (๘) สิทธิมนุษยชน (๙) ความเสมอภาค (๑๐) สังคมประชา (๑๑) เศรษฐกิจพอเพียง (๑๒) ประสิทธิภาพ (๑๓) ประสิทธิผล (๑๔) ประหยัด (๑๕) คุณธรรมและจริยธรรม และนำหลักทางพุทธศาสนาที่เป็นหลักธรรมคำสอน นำมาใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารการจัดการที่ดี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในการปกครองเพื่อสังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข[๑] และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **นำศักดิ์ หนูคง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต ๑” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การใช้หลักทศพิธราชธรรมใน

---

[๑] สยุมพร ปุญญาคม, “การบริหารจัดการที่ดี (good governance) กับลักษณะพระพุทธศาสนา”, **รายงานการวิจัย**, สาขารัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการไม่อาฆาตพยาบาทและเบียดเบียนผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสุภาพอ่อนน้อม และด้านการรักษากฎหมาย ระเบียบและวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๒. การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันโดยรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ สรุปได้ว่า ๒.๑) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมพบว่า แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกัน ๗ ด้าน คือ ด้านการเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์และความเที่ยงตรง ด้านความสุภาพอ่อนน้อม ด้านความพากเพียรในการทำงาน ด้านการระงับและการควบคุมอารมณ์ ด้านการมีความอดทนอดกลั้น ด้านการธำรงรักษาความยุติธรรม ไม่แตกต่างกัน ๓ ด้าน คือ ด้านการให้ ด้านการรักษากฎหมาย ระเบียบและวินัย ด้านการไม่อาฆาตพยาบาทและเบียดเบียนผู้อื่น ๒.๒) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ ที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมพบว่า มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารงานแตกต่างกัน โดยที่มีคู่ที่แตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และพบว่า การใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง สูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาเล็ก ทุกด้าน[๒] จะพบได้ว่าหน่วยงานที่มีการให้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานทำให้หน่วยงานนั้นมีความเป็นระเบียบและวินัยที่ดีมากยิ่งขึ้น

---

[๒] นำศักดิ์ หนูคง, “การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต ๑”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๕๐), บทคัดย่อ.

๕.๒.๒ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในแต่ละด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๒.๑ ด้านทาน จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชน ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานช่วยเหลือกันโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่หมู่คณะ ทั้งนี้เพราะว่า ทาน หมายถึง การให้เพื่อสงเคราะห์บูชา เพื่อให้ผู้รับมีความสุขจากสิ่งที่ได้รับ เอาใจใส่อำนวยบริการ จัดสรรความสงเคราะห์ อนุเคราะห์ให้ได้รับประโยชน์สุข ความสะดวกปลอดภัยตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เดือดร้อนและประสบทุกข์[๓]

๕.๒.๒.๒ ด้านศีล จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านศีลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนต้องการให้ผู้บริหารองค์กรใช้ทศพิธราชธรรมใน ๓ ลักษณะคือ

๑. กฎระเบียบที่สร้างต้องให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคนไม่เลือกปฏิบัติ
๒. ให้ทุกคนได้ปฏิบัติภายใต้กฎระเบียบอย่างเสมอหน้ากัน ร่วมทั้งผู้บริหารด้วย
๓. ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม
ผู้บริหารนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อศีลมีอยู่ ๔ ประการคือ
๑. ต้องตั้งใจมั่นที่จะปฏิบัติภารหน้าที่ของตนในฐานะผู้บริหาร
๒. ต้องปฏิบัติจริง เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามที่ตั้งใจ
๓. ต้องระวังไม่ให้การปฏิบัติงานผิดพลาด
๔. ตั้งใจให้มั่นไม่คิดทำความผิด เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง[๔]

๕.๒.๒.๓ ด้านปริจาคะ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริจาคะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารต้องเสียสละในรูปของทรัพย์สินเงินทอง กำลังกาย กำลังสติปัญญา เพื่อ

---

[๓] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๒๐-๒๑

[๔] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๙.

ความเจริญก้าวหน้าของสังคมส่วนรวม บางครั้งเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อความสำเร็จของงานในหน้าที่ตำแหน่ง[๕]

ผู้บริหารนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้วยทศพิธราชธรรมข้อบริจาค มีดังนี้

๑. เสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจจริงจนประสบความสำเร็จไม่ย่อท้อ

๒. เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ เรียนรู้งานให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสารประโยชน์อันแท้จริง

๓. เสียสละผลประโยชน์อันพึงได้มาทำงานให้สำเร็จลุล่วงก่อน

๔. เสียสละละวางสิ่งไม่ดีงามที่มีในตน พยายามควบคุมตนให้ได้ เป็นคนหนักแน่นมีสติอยู่เสมอ[๖] และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมปรารถน์ หมั่นจิต** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสังคมและสุขภาพระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และชุมชน ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า ได้มีการจัดระบบบริหารจัดการสวัสดิการด้านสังคม โดยให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในตำบลยางฮอม โดยมีคณะกรรมการประสานกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือตามกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลาในการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนต่าง ๆ จำนวน ๖ กองทุน สำหรับการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ มุ่งเน้นการสร้างสุขภาพ ให้บริการเชิงรุกในหมู่บ้าน เปิดบริการศูนย์บริการสุขภาพชุมชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สร้างแกนำสุขภาพในชุมชนเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างเจ้าหน้าที่และคนในชุมชน ส่งเสริมการบูรณาการภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสมุนไพร และหมอพื้นบ้านเข้ากับงานสาธารณสุข พบว่าการดำเนินงานด้านการสร้างสุขภาพในระยะเวลา ๑ ปี ของการวิจัยนั้นไม่สามารถสรุปผลได้อย่างชัดเจน เนื่องจากเป็นงานที่ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคน ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความตระหนักถึงการสร้างสุขภาพ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพอย่างถาวร จนเป็นนิสัย[๗]

๕.๒.๒.๔ ด้านอาชชวะ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอาชชวะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง

---

[๕] อ้างแล้ว,เหม ทองชัย, **นำโดยธรรม**, หน้า ๔๔-๔๕.

[๖] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๐.

[๗] สมปรารถน์ หมั่นจิต และคณะ, “รูปแบบากรบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสังคมและสุขภาพระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และชุมชน ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๗), บทคัดย่อ.

ทั้งนี้เนื่องจาก คนที่จะได้ชื่อว่าซื่อตรง จะต้องมุ่งมั่นเอาความสัตย์ คือ มีความจริงและสุจริตทั้งกาย วาจา และใจ[๘] พุทธทาสภิกขุได้กล่าวถึงความตรงไว้ ๓ ลักษณะคือ

๑. ตรงต่อตนเอง หมายถึง การตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นมนุษย์ โดยไม่หลอกลวงตนเอง ไม่ประทุษร้ายตน มุ่งกระทำตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

๒. ตรงต่อผู้อื่น หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เอื้อต่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข ทำหน้าที่ของตนให้ครบสมบูรณ์

๓. ตรงต่อความตรง หมายถึง ตรงต่อความเป็นธรรม ตรงต่อความจริงตามธรรมชาติ และปฏิบัติหน้าที่ให้ตรงตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้[๙]

สรุปผู้บริหาร เป็นคนที่มีความซื่อตรงไม่แอบแฝง มีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น จึงสร้างความยอมรับและศรัทธาจากผู้ร่วมงาน

๕.๒.๒.๕ ด้านมัททวะ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านมัททวะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารที่ดีควรบ่มเพาะบารมีให้เกิดกับตนโดยการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ การไม่หลงตัวเอง ไม่ดื้อดึง ไม่หยิ่งยะโส สุภาพอ่อนโยน ไม่ถือเนื้อถือตัว เข้าไหนเข้าได้ โอนอ่อนยอมตามเหตุผลอันควร ไม่เถรตรง ไม่มีอาการกระด้างดูหมิ่นผู้อื่นด้วยอำนาจ เพราะยศ ตำแหน่ง ทรัพย์ และวงศ์ตระกูล เป็นต้น[๑๐]

๕.๒.๒.๖ ด้านตปะ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านตปะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารองค์กรทั้งทั้งผู้บริหารและภาคประชาชนต้องมีการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้อยู่ในสัจความดี การอดทนอดกลั้นและอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของส่วนรวม[๑๑] และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุรเดช เดชคุ้มวงศ์**

---

[๘] อ้างแล้ว,สมปรารถน์ หมั่นจิต และคณะ, “รูปแบบากรบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสังคมและสุขภาพระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และชุมชน ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย”, หน้า ๒๖-๒๗.

[๙] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๑-๗๒.

[๑๐] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๘-๔๙.

[๑๑] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๓-๗๔.

และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน (ระยะที่ ๑)” ผลการวิจัยพบว่า ในระบบากรเมืองภาคประชาชนยังมีการสืบทอดวัฒนธรรมอำนาจแบบเดิม พบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่น รวมทั้งยังไม่สามารถพัฒนาแผนงานโครงการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน และตอบสอนงความต้องการของชุมชน ในระยะเปลี่ยนผ่านทำให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ถึงปัญหาของการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ภาคประชาคมหรือ การเมืองภาคประชาชนเริ่มมีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาผู้นำเข้าสู่ระบบการเมืองท้องถิ่น คือ อบต. และยังเป็นพื้นที่สาธารณะที่ใช้ปรึกษาหารือในการนำนโยบายและแผนงาน โครงการของ อบต. และชุมชน[๑๒]

๕.๒.๒.๗ ด้านอักโกธะ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอักโกธะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ในหนังสืออภิธรรมได้กล่าวถึงเหตุแห่งการโกรธไว้ ๕ ประการคือ

๑. คนมีอัธยาศัยเป็นคนมักโกรธ คือ เป็นคนใจร้อนรู้สึกเดือดดาลอยู่ทุกเวลา ชอบแต่เอาใจตัวเอง ไม่รู้จักฝึกการรอได้ทนได้ ชอบแสดงอำนาจให้คนอื่นเกรงกลัวอยู่ตลอดเวลา

วิธีการแก้ ต้องฝึกความอดทนอดกลั้นให้นาน ไม่เอาแต่ใจตนเอง และให้นึกถึงโทษของการโกรธที่ผ่านมาดำรงสติให้มั่น ไม่หวั่นไหวกับสิ่งยั่วยุให้โกรธ

๒. คนมีความคิดไม่สุขุมรอบคอบ เกิดจากคนมีนิสัยหุนหันพลันแล่น ขาดความยั้งคิด มักใช้ความโกรธแก้ปัญหาแทนการใช้ปัญญาและเหตุผล พอเกิดความโกรธก็แสดงออกมาทันที ทั้งทางกาย วาจา กว่าจะคิดได้ก็เกิดความเสียหายแล้ว

วิธีแก้ไขพฤติกรรมความโกรธ ใช้วิธีการข่มใจ และนึกถึงความเสียหาย

๓. คนที่ได้ศึกษาน้อยจะมีความอดทนอดกลั้นน้อยกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาสูง อันเนื่องมาจากผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงถูกฝึกการอบรมมามากกว่าจึงอดกลั้นได้ดีกว่า

๔. คนที่ประสบกับอารมณ์ไม่พอใจของการอยู่ร่วมในสังคม วิธีแก้ คือ ต้องทำตนเป็นคนใจกว้าง มองให้เห็นส่วนที่ดีและไม่ดี มองเหตุผลที่ผู้กระทำก่อ หัดมองผู้อื่นในแง่ดี

๕. คนที่อาฆาตวัตถุในใจ เกิดจากมูลเหตุที่มีอยู่ในใจ ๑๐ ประการ

๕.๑ เพราะผูกใจเจ็บ ว่าเขาได้สร้างความเสียหายแก่เรา

๕.๒ เพราะเข้าใจว่าเขากำลังสร้างความเสียหายให้แก่เรา

---

[๑๒] สุรเดช เดชคุ้มวงศ์ และคณะ, “การพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน (ระยะที่ ๑)”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๖), บทคัดย่อ.

๕.๓ เพราะกังวลว่าเขากำลังสร้างความเสียหายให้แก่เรา

๕.๔ เพราะผูกใจเจ็บว่าเขาได้สร้างความเสียหายให้แก่คนที่รักรักชอบพอ

๕.๕ เพราะเข้าใจว่าเขากำลังสร้างความเสียหายให้แก่คนที่รักรักชอบพอ

๕.๖ เพราะกังวลว่าเขาจะสร้างความเสียหายให้แก่คนที่รักรักชอบพอ

๕.๗ เพราะผูกใจเจ็บว่าเขาได้สร้างประโยชน์ให้แก่คนที่เราไม่รักไม่ชอบพอ

๕.๘ เพราะเข้าใจว่าเขากำลังสร้างประโยชน์ให้แก่คนที่เราไม่รักไม่ชอบพอ

๕.๙ เพราะกังวลใจว่าเขาสร้างประโยชน์ให้แก่คนที่เราไม่รักไม่ชอบพอ

๕.๑๐ เพราะโกรธในเรื่องที่ไม่เป็นเรื่องไม่ควรจะโกรธก็โกรธ

การระงับความโกรธมี ๙ วิธี

๑. ให้แผ่เมตตา โดยแผ่ให้แก่คนที่เป็นต้นเหตุที่ทำให้โกรธเป็นเบื้องต้น

๒. ให้พิจารณาให้เห็นโทษของความโกรธ

๓. ให้นึกถึงคำสอนที่ไม่ให้โกรธใคร

๔. ให้นึกถึงความดีของคนที่เป็นสาเหตุแห่งความโกรธของเรา

๕. ให้เตือนใจตนเองไม่ให้โกรธ

๖. ให้คิดว่าใครก่อกรรมใดไว้ กรรมนั้นย่อมตกเป็นของคนนั้น

๗. ให้นึกถึงความผูกพันในอดีตชาติ

๘. ให้พิจารณาแยกเหตุ ว่าทุกส่วนย่อมมีการเปลี่ยนแปลง มีการเกิด แก่ เจ็บ ตายในที่สุด

๙. ให้การสงเคราะห์เกื้อกูลเผื่อแผ่ แก่คนที่ทำให้เราโกรธ[๑๓]

๕.๒.๒.๘ ด้านอวิหิงสา จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิหิงสาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ ผู้บริหารที่มีธรรมอวิหิงสา คือ ไม่มีพฤติกรรมรุกรานใคร ไม่ข่มเหงรังแกใคร ไม่ล่วงล้ำสิทธิอันพึงมีพึงได้ของใคร ไม่เบียดบังให้ใครเดือดร้อนมีน้ำใจเปี่ยมด้วยพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่พยาบาทกีดกันใครไม่ให้ได้ลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุข ไม่พยายามกำกัดคนอื่นเพื่อแย่งชิงตำแหน่ง[๑๔] มีการบริหารจัดการดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สยุมพร ปุญญาคม** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดี (Good governance) กับหลักพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยในปัจจุบันประสบปัญหาสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ปัญหาที่ทำให้เกิดสภาวะครั้งนี้เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนเนื่องจากมีปัจจัยและเงื่อนไข

---

[๑๓] อ้างแล้ว,สุรเดช เดชคุ้มวงศ์ และคณะ, “การพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน (ระยะที่ ๑)”, หน้า ๕๒-๕๗.

[๑๔] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๕.

ภายนอกและภายในหลายประการที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จนในที่สุดประเทศไทยจำเป็นต้องหาทางออกโดยการเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินจาก International Monetary Found (IMF) เพื่อนำเงินมากู้วิกฤติทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ เงื่อนไขอย่างหนึ่งที่ประเทศไทยจะต้องมี Good governance และสามารถสรุปคำนี้ออกมาเป็น (๑) ความซื่อสัตย์สุจริต (๒) ความโปร่งใส (๓) ความพร้อมที่จะชี้แจงหรือได้รับการตรวจสอบจากบุคคลหรือสถาบันอื่น (๔) การมีส่วนร่วมของสาธารณชน (๕) การพยากรณ์ได้ (๖) การปกครองแบบประชาธิปไตย (๗) การปกครองโดยกฎหมาย (๘) สิทธิมนุษยชน (๙) ความเสมอภาค (๑๐) สังคมประชา (๑๑) เศรษฐกิจพอเพียง (๑๒) ประสิทธิภาพ (๑๓) ประสิทธิผล (๑๔) ประหยัด (๑๕) คุณธรรมและจริยธรรม และนำหลักทางพุทธศาสนาที่เป็นหลักธรรมคำสอน นำมาใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารการจัดการที่ดีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในการปกครองเพื่อสังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข [๑๕]

๕.๒.๒.๙ ด้านขันติ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านขันติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ธรรมะที่ทำจะเป็นรากฐานรองรับให้ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอดทน คือ อิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นธรรมแห่งความสำเร็จดังนี้

๑. ฉันทะ ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรักและศรัทธา จะเป็นแรงผลักดันสามารถอดทนปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง

๒. วิริยะ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียรไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ

๓. จิตตะ ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยธรรม ดูแลเอาในใส่ให้สมบูรณ์ไม่ขาดตกบกพร่อง

๔. วิมังสา ผู้บริหารต้องพิจารณาใคร่ครวญ การทำหน้าที่ให้เป็นไปตามเหตุและผล มีการแสวงหาความรู้และแนวทางในการพัฒนางานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ เป็นไปตามขั้นตอน[๑๖]

๕.๒.๒.๑๐ ด้านอวิโรธนะ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านอวิโรธนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พีรพัฒน์ สุขสวัสดิ์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทศพิธราชธรรมกับ

---

[๑๕] สยุมพร ปุญญาคม, “การบริหารจัดการที่ดี (good governance) กับลักษณะพระพุทธศาสนา”, **รายงานการวิจัย**, สาขารัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

[๑๖] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๕.

ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓" ผลการวิจัยพบว่า ๑. ผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓ มีการนำทศพิธราชธรรมมาใช้อยู่ในระดับ "ค่อนข้างสูง" ๒. ผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓ ที่มีอายุแตกต่างกันมีการนำทศพิธราชธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานและมีประสิทธิผลในการบริหารงาน ๓. ผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓ ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกันมีระดับการใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารงานและมีประสิทธิผลในการบริหารงานแตกต่างกัน ๔. ผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓ ที่บริหารงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีระดับการใช้ทศพิธราชธรรมและมีประสิทธิผลในการบริหารงานแตกต่างกัน ๕. ระดับการใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานในทางบวกในระดับมาก ๖. ระดับการใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓ มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานในสถานศึกษาจำนวน ๕ ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านอวิโรธนะ ด้านปริจาคะ ด้านตปะ ด้านขันติ และด้านมัททวะ[๑๗]

๕.๒.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชากรต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ ส่วนประชากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมกับ

---

[๑๗] พีรพัฒน์ สุขสวัสดิ์, "ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทศพิธราชธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓", **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ๒๕๔๙), บทคัดย่อ.

องค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

๕.๒.๓.๑ เพศ ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ**การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี** ไม่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความเป็นชาย และหญิงมีความรู้สึกนึกคิด มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา รอดกันภัย[๑๘] ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการพัฒนาบุคลากรของพนักงานเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบุคลากรของเทศบาลเมืองจันทบุรี โดยจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน

๕.๒.๓.๒ อายุ ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีอายุน้อยหรือมีอายุมาก จะเป็นวัยไหนก็ตาม ช่วงอายุมีผลต่อระดับความคิดเห็น

๕.๒.๓.๓ ระดับการศึกษา ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประชากรแม้จะมีการศึกษาน้อยหรือมากก็ตาม ความหลากหลายของสาขาวิชา ความรู้เหล่านั้นไม่ส่งผลต่อระดับความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวิทย์ ประเสริฐสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานองค์การบริการบริหารส่วนตำบลที่มีความแตกต่างของอายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งมีระดับการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน[๑๙]

๕.๒.๓.๔ อาชีพ ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่

---

[๑๘] รัตนา รอดกันภัย, “ความต้องการพัฒนาบุคลากรของพนักงานเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, พ.ศ.๒๕๕๐), หน้า ๔๖.

[๑๙] ชัยวิทย์ ประเสริฐสุข, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์”,**รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัย : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๖), บทคัดย่อ.

แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประชากรที่มีอาชีพต่างกัน มีผลต่อระดับความคิดเห็นในการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

๕.๒.๓.๕ รายได้ต่อเดือน ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า รายได้มาก รายได้น้อยมีผลต่อการใช้จ่ายในดำรงชีวิตของประชากร จึงส่งผลต่อความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์การเรียนชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัญชยพร อุทัยพันธุ์[๒๐] ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ในสถานประกอบการ จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า นักบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีช่วงการทำงานที่ต่างกัน และมีช่วงรายได้ที่ต่างกันได้ดำเนินการบทบาทการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในสถานประกอบการ จังหวัดขอนแก่น ด้านการเป็นตัวการในการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

๕.๒.๓.๖ สถานภาพ ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีสถานภาพที่ต่างกันก็ทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภดล จริยะกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสูงกว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสภาพโสดและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสูงกว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้าง[๒๑]

---

[๒๐] สัญชยพร อุทัยพันธุ์, “บทบาทของนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ในสถานประกอบการจังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, สาขาบริหารธุรกิจ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, ๒๕๔๖), บทคัดย่อ.

[๒๑] นภดล จริยะกุล,“ การมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา” **รายงานการวิจัย**, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

๕.๒.๓.๗ การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

๕.๒.๓.๘ การเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนได้รับการบริการที่พึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง” ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการของ อบต. เป็นไปตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนดไว้ กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการของ อบต. ศีรษะทองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการ และด้านการอำนวยความสะดวก เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการแต่ละด้าน สรุปได้ว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ การบริการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน การบริการจัดเก็บภาษีป้าย การบริการจัดการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร การบริการขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และการบริการข้อมูลข่าวสาร[๒๒]

๕.๒.๓.๙ การมีส่วนร่วม ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน เพราะการมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายเพื่อพัฒนาสังคมที่เป็นอยู่ร่วมกับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภดิษฎ์ หล้ากอง และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาสะวาย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า การสร้างโอกาสให้ชุมชน และ อบต. ได้มีส่วนร่วมกันในการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชน การวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล และการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ด้วยอาศัยเทคนิคและกระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการที่เสริมสร้างให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้จริง และการเรียนรู้ดังกล่าวนั้นก็เป็นการเพิ่ม

---

[๒๒] สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง, “การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง”, **รายงานการวิจัย,** (สถาบันวิจัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๙), บทคัดย่อ.

ศักยภาพของชุมชน ทำให้ชุมชนมีขีดความสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต. ได้อย่างแท้จริง[๒๓]

๕.๒.๓.๑๐ การมีประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรียา เอี่ยมวิบูลย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความคิดเห็นต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานในภาพรวมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตำแหน่งของคณะทำงานสนับสนุนการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีวินัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่นๆ คือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลความเชื่อในหลักประชาธิปไตยและความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล[๒๔]

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ควรกำหนดนโยบายโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชน โดยการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมเป็นแนวทาง วิธีทางในการกำหนดโนบายสาธารณะ

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับพนักงาน เจ้าหน้าที่

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดผู้บริหารบุคคลต้นแบบที่มีการประยุกต์หลักธรรมสำหรับการบริหารงานแล้วประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

---

[๒๓] ศุภศิษฏ์ หล้ากอง และคณะ, “การเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาสะวาย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน”, **รายงานการวิจัย,** (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว., ๒๕๔๓), บทคัดย่อ.

[๒๔] วรียา เอี่ยมวิบูลย์, “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล” , **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมคุณธรรมสำหรับการทำงานให้ประสบผลสำเร็จแก่บุคลากร

๒) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่งโดยการประยุกต์หลักธรรมเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงาน

๓) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่แสดงถึงการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันได้รับอิทธิพลจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างจิตสำนึกความมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

๑) ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาวิจัยการใช้หลักทศพิธราชธรรมในองค์การของรัฐกับภาคเอกชน เพื่อนำปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ไปพัฒนาปรับปรุง ประสิทธิภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในทุกๆ องค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) ควรศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างระบบคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารและพนักงานในหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชน

๓) ควรทำการศึกษารูปแบบการเปรียบเทียบการพัฒนาบุคลากรตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กับการพัฒนาตามหลักทฤษฎีตะวันตก

๔) ควรทำการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมระบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติตน ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับหน่วยงานของทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย**. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

John J. Clark . อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม. **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๔๖.

กมล รอดคล้าย. **คู่มือการบริหารศูนย์ฯ ในวัด**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๗.

ชุป กาญจนปกร. **รัฐประศาสนศาสตร์**. ในหนังสือสังคมศาสตร์ สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จัดพิมพ์. พระนคร : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, ๒๕๐๙.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. **การปกครองท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ชูศักดิ์ เที่ยงตรง. **การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.

ติน ปรัชญพฤทธิ์. **การบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา แนวทางและปัญหา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

ถวิล เกื้อกูลวงศ์. **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๐.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. **พระมหากษัตริย์ไทยในระบอบประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๙.

ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โฟร์เพซ, ๒๕๔๔.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. **ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น**. เอกสารการศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕.

ประภาศรี สีหอำไพ. **ปริทัศน์วัฒนธรรมในภาษาและวรรณคดีไทย**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, ๒๕๒๓.

ประหยัด หงส์ทองคำ. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖.

พระมหาไพฑูรย์ วรรณบุตร. **การบริหารคณะสงฆ์ไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๐.

พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ. **เฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก**. กรุงเทพมหานคร : บันทึกสยาม, ๒๕๓๙.

พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร. **แนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, ๒๕๕๒.

ภิญโญ สาธร. **การบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๐.

วิญญู อังคณารักษ์. **แนวความคิดในการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น**. เอกสารประกอบการบรรยายฉบับพิมพ์โรเนียว, ๒๕๑๙.

วิโรจน์ สารรัตนะ. **การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๓๔.

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์. **การเมืองการปกครองไทย. ภาควิชาการปกครอง**. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. **ทฤษฎีองค์การ** : ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร , ๒๕๔๕.

ศิริอร ขันธหัตถ์. **องค์กรและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๔๕.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. **การบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๙.

สมพงษ์ เกษมสิน. **การบริหาร.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖.

สมยศ นาวีการ. **การบริหารระดับหัวหน้างานและผู้จัดการแผนก.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๔.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐.**

สุนันทา เลาหนันท์. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๔๕.

เสนาะ ติเยาว์. **หลักการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

เหม ทองชัย. **นำโดยธรรม**. นครศรีธรรมราช : ไทม์พริ้นติ้ง, ๒๕๔๘.

อรุณ รักธรรมและคณะ. **พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒๕. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐.

อวยชัย ชบา. **เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒๔. สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๙.

อิสระ สุวรรณบล. **ปทานุกรมการบริหาร.** พระนคร : โรงพิมพ์ของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔.

เอนก สิทธิประศาสน์. **การบริหารการพัฒนาประเทศ**. กรุงเทพมหานคร : เทศาภิบาล ๘, ๒๕๓๐.

(๒) งานวิจัย :

โกมล สนนั่นก้อง และคณะ, **"รูปแบบการส่งเสริมอาชีพเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลสันทรายและแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.) , ๒๕๔๓.

ไชยา ประหยัดทรัพย์, **"แนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต. ของชุมชนปาเกอญอ ตำบลห้วยปูลิง"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.), ๒๕๔๕.

ดรุณี ศุภวรรณ และคณะ, **"พัฒนา อบต. คำพองให้เป็นต้นแบบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.), ๒๕๔๘.

ทวีศิลป์ อินทะจักร และคณะ, **"รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าปลากับชุมชนท่าเรือ จังหวัดอุตรดิตถ์"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.), ๒๕๔๘.

เรวัตน์ คำปวน และคณะ, **"การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการให้กับเด็กและเยาวชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกับองค์กรชุมชน ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.) , ๒๕๔๗.

ศุภศิษฎ์ หล้ากอง และคณะ, **"การเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล**

หนองปลาสะวาย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน", รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.), ๒๕๔๓.

สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผนงานร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง. **"ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล"**. รายงานการวิจัย.(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง), ๒๕๔๐.

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง, **"การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะทอง"**, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม), ๒๕๔๙.

สมปรารถน์ หมั่นจิต และคณะ, **"รูปแบบากรบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสังคมและสุขภาพระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และชุมชน ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.), ๒๕๔๗.

สมพร คุณารูป และคณะ, **"การถ่ายโอนภารกิจผังเมืองสู่ท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.), ๒๕๔๗.

สุรเดช เดชคุ้มวงศ์ และคณะ, **"การพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน (ระยะที่ ๑)"**, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สกว.) , ๒๕๔๖.

(๓) อินเตอร์เน็ต :

กำลังแผ่นดิน. "นายก อบต. ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖". **๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓**, http://www.tambol.com/tambol/data18.asp.

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลต้นตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๑๐. เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๐๔. เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี. http://www.bantatane.ob.tc/. เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี. http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๐๒. เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี. http://www.banglen.go.th/strategy_plan.php?content_id=๒๐. เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรรณบุรี. http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๗๒๐๗๐๔. เข้าถึงเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔.

๒. ภาษาอังกฤษ :

(I) Books

Dale. **Management**: **Theory and practice.** New York: Mc Grow - Hill, 1965.

Druck, Peter F. **Management: Tasks responsibility practice.** New York: Harper Row, 1974.

Gulick L. and Urwick J. **Papers on the Science of Administration**. New York: Institute of Public Administration, 1973.

Hardwick, C.T. and landuyt. B.F. **Administrative strategy and Dicision marking.** Ohio : Southern western publishing Co., 1966.

Henri Fayol. **Industrial and General Administration**. New York : Mc-Grew Hill, 1930.

Herbert A. Simon. **Administrative Behavior.** New York: The Macmillan Company. 1947.

Herbert A. Simon. Donald W. Smithburg and Viotor A. Thompson. **Public Administration.** 14th ed. New York: Alfred A. Knope, Inc., 1971.

Robbins. Stephen P. and Coulter, M. **Management.** 7th ed. New Jersey: prentice Hall International. Lnc, 2002.

William Ouichi. **Organization and Management**. Eaglewood Cliffs : Prentice Hill, 1971.

สรุปโครงการวิจัย

สัญญาเลขที่	๐๖๐/๒๕๕๔
ชื่อโครงการ	การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
หัวหน้าโครงการ	ผศ.อนุภูมิ โซวเกษม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โทรศัพท์ ๐๘๙-๗๗๔-๔๑๔๓

ความเป็นมาและความสำคัญ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งหลังสุดของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการปกครองขึ้นพื้นฐานสู่ประชาชนของรัฐบาลในสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้สภาตำบลมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณล่วงมาแล้ว ๓ ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (หรือตามกระทรวงมหาดไทยจะประกาศกำหนดเกณฑ์รายได้ที่เปลี่ยนแปลงไปอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘) และมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ถึงปัจจุบันแล้ว ๓ ครั้ง รวม ๖,๓๙๗ แห่งทั่วประเทศ

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท สมาชิกโดยตำแหน่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกเลือกหมู่บ้านละ ๒ มีวารการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกทั้งหมดจะเลือกสมาชิกด้วยกัน ทำหน้าที่เป็นประธาน ๑ คน รองประธาน ๑ คน และเลขานุการสภาอีก ๑ คน ซึ่งนายอำเภอประกาศแต่งตั้งตามมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี บุคคลเหล่านี้จะต้องเป็นคณะกรรมการผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเวลาเดียวกัน

จากโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การเป็นจำนวนมากทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ในองค์การหลายแบบมีปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาการทุจริตต่อหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบเอาใจใส่ดูแลประชาชน และไม่มีความโปร่งใส ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ทำให้เกิดการก้าวก่ายการทำงานกันและกัน การจัดแผนพัฒนาตำบล การใช้จ่ายงบประมาณผิดประเภท การขาด

ประชุมและการไม่สามารถควบคุมการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารได้ เป็นต้น ซึ่งการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สิ่งจำเป็นหรือปัจจัยที่สำคัญยิ่งสำหรับการบริหารคือ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารดังกล่าวอันประกอบด้วย **ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของประชาชน และ**ปัจจัยทางสังคม**ของประชาชน ได้แก่ การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้เสีย การเข้าไปมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีส่วนร่วมทางการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอันเป็นตัวบ่งชี้ว่า การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาหรือประสบผลสำเร็จมากประการใด และในทางพระพุทธศาสนาได้มีหลักธรรมสำหรับผู้นำหรือผู้บริหารที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การเป็นผู้นำหรือผู้บริหารงานประสบความสำเร็จทั้งการ “นำ” และการ “บริหาร” ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย คือ “หลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ” ได้แก่ ๑) **ทาน** (ทานำ) คือ การให้ทาน การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมนอกจากเสียสละทรัพย์สิ่งของแล้ว ยังหมายถึงการให้น้ำใจแก่ผู้อื่นด้วย ๒) **ศีล** (สีลำ) คือ ความประพฤติที่ดีงาม ทั้ง กาย วาจา และใจ ให้ปราศจากโทษ ทั้งในการปกครอง อันได้แก่ กฎหมายและนิติราชประเพณี และในทางศาสนา ๓) **บริจาค** (ปริจาคำ) คือ การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวม ๔) **ความซื่อตรง** (อาชฺชวำ) คือ ความซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครอง ดำรงอยู่ในสัตย์สุจริต ๕) **ความอ่อนโยน** (มทฺทวำ) คือ การมีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพในเหตุผลที่ควร มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสและอ่อนโยนต่อบุคคลที่ เสมอกันและต่ำกว่า ๖) **ความเพียร** (ตปำ) หรือความเพียร มีความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากความเกียจคร้าน ๗) **ความไม่โกรธ** (อกฺโกธำ) หรือความไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ ไม่มุ่งร้ายผู้อื่นแม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ทำตามเหตุผล ๘) **ความไม่เบียดเบียน** (อวิหึสา) การไม่เบียดเบียน หรือบีบคั้น ไม่ก่อทุกข์หรือเบียดเบียนผู้อื่น ๙) **ความอดทน** (ขนฺติ) การมีความอดทนต่อสิ่งทั้งปวง รักษาอาการ กาย วาจา ใจให้เรียบร้อย ๑๐) **ความยุติธรรม** (อวิโรธนำ) ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เที่ยงธรรมเป็นหลัก ไม่เอนเอียงหวั่นไหวด้วยคำพูด อารมณ์ หรือลาภสักการะใด ๆ

ฉะนั้น จากสภาพปัญหาและปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการบริหารองค์การต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

๑) เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม และ

๓) เพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อศึกษากระบวนการศึกษาอบรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนที่ดำเนินชีวิตขัดต่อหลักพุทธธรรม

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า

๑. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = ๔.๐๙) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนทั้งหมดมีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนมีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการมีส่วนร่วมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านทาน การให้** ควรให้ในสิ่งที่ควรให้ เป็นการเผื่อแผ่ให้ปันและการสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา **ด้านศีล ความประพฤติดีงาม** ผู้นำควรประพฤติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และพนักงานส่วนตำบลที่ทำงานจะต้องอยู่ในศีล และต้องประพฤติดีงามในการทำงานต่อเพื่อนร่วมงานจึงจะทำให้องค์การดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ด้านปริจาคะ การบริจาค** การเสียสละเพื่อส่วนรวมในการรับภาระปฏิบัติดำเนินงานของประชาชน หมู่คณะด้วยการเสียสละอย่างแท้จริง และมีใจกว้างขวางเพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ **ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง** มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น มีความภักดีต่อประเทศชาติ และตั้งอยู่ในสุจริตธรรม **ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน** มีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน ผู้บริหารจะต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน **ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นใน**

ลาภ ยศ สรรเสริญ ต้องทำงานให้เต็มที่ มีธรรมะในตนเพื่อขจัดความชั่วไม่ให้กำเริบ เป็นอำนาจปราบปรามจิตใจของผู้ปกครองผู้นำท้องถิ่นให้อยู่ในกรอบ ทำงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุด **ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ** การทำงานร่วมกันจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่โกรธกับสิ่งยั่วยุกับสิ่งรอบข้าง ควรมีความเมตตา รัก และปรารถนาดีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน โดยสม่ำเสมอด้วยใจบริสุทธิ์ **ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน** การทำงานร่วมกันทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องทำตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันอย่างบริสุทธิ์ใจ ควรมีความกรุณาช่วยเหลือให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข **ด้านขันติ ความอดทน** ควรมีใจที่เข้มแข็งต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกอย่างให้ได้ สันติภาพก็จะบังเกิดขึ้น **ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม** ยึดหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ดำรงความยุติธรรม มีความสงบเสงี่ยม มีสติควบคุมรักษามารยาททางกาย วาจาให้เป็นสุจริต และไม่ผิดระเบียบประเพณี ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมให้มีความดีงาม

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

๑. ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปบูรณาการสำหรับการบริหารจัดการส่วนงาน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมคุณธรรมสำหรับการทำงานให้ประสบผลสำเร็จแก่บุคลากร
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับอิทธิพลจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปกำหนดตัวชี้วัดสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากร

๒. ด้านการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

- สถาบันการศึกษานำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปประยุกต์ในการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เช่น พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของมนุษย์ รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา และการเมืองการปกครองไทย เป็นต้น เพื่อปลูกฝังกับบัณฑิตรุ่นใหม่มีความสอดคล้องกับสภาพที่ปรากฏจริงของสังคม
- สถาบันการศึกษานำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรรายละเอียดของรายวิชาที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์ เพื่อความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์

ปัจจุบัน

๓. ด้านการพัฒนาและส่งเสริม

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายบริการฝึกอบรม นำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม และหรือสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับเยาวชน บุคลากรของท้องถิ่น

- หน่วยงานส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชน บุคลากร เช่น ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการสร้างหรือมอบรางวัลให้กับบุคคลดีเด่นด้านคุณธรรมแห่งปี เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานวิจัยทางอินเตอร์เน็ต

http://www.mculp.ac.th

ส่วนการประชาสัมพันธ์ทางสิ่งพิมพ์อยู่ในระหว่างดำเนิน

การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

STUDY ON APPROACH OF APPLICATION OF TEN ROYAL VIRTUES TO MANAGE SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN AREA OF SONGPHINONG DISTRICT SUPHANBURI PROVINCE

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โซวเกษม
(พธ.บ.(มานุษยสงเคราะห์ศาสตร์), M.A.(Pol.))
Asst. Prof. ANUBHUMI SOWKASEM

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajvidyalaya University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยดำเนินการวิจัยตามวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำนวน ๓๙๕ คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

จากผลการศึกษาพบว่า ๑. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๙) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

ประชาชนทั้งหมดมีความคิดเห็นต่อการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนมีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการมีส่วนร่วมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านทาน การให้** ควรให้ในสิ่งที่ควรให้ เป็นการเผื่อแผ่ให้ปันและการสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา **ด้านศีล ความประพฤติดีงาม** ผู้นำควรประพฤติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และพนักงานส่วนตำบลที่ทำงานจะต้องอยู่ในศีล และต้องประพฤติดีงามในการทำงานต่อเพื่อนร่วมงานจึงจะทำให้องค์การดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ด้านปริจาคะ การบริจาค** การเสียสละเพื่อส่วนรวมในการรับภาระปฏิบัติดำเนินงานของประชาชน หมู่คณะด้วยการเสียสละอย่างแท้จริง และมีใจกว้างขวางเพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ **ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง** มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น มีความภักดีต่อประเทศชาติ และตั้งอยู่ในสุจริตธรรม **ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน** มีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน ผู้บริหารจะต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน **ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ** ต้องทำงานให้เต็มที่ มีธรรมะในตนเพื่อขจัดความชั่วไม่ให้กำเริบ เป็นอำนาจปราบปรามจิตใจของผู้ปกครองผู้นำท้องถิ่นให้อยู่ในกรอบ ทำงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุด **ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ** การทำงานร่วมกันจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่โกรธกับสิ่งยั่วยุกับสิ่งรอบข้าง ควรมีความเมตตา รัก และปรารถนาดีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน โดยสม่ำเสมอด้วยใจบริสุทธิ์ **ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน** การทำงานร่วมกันทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องทำตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันอย่างบริสุทธิ์ใจ ควรมีความกรุณาช่วยเหลือให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข **ด้านขันติ ความอดทน** ควรมีใจที่เข้มแข็งต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกอย่างให้ได้ สันติภาพก็จะบังเกิดขึ้น **ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่ง**

ความยุติธรรม ยึดหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ดำรงความยุติธรรม มีความสงบเสงี่ยม มีสติควบคุมรักษามารยาททางกาย วาจาให้เป็นสุจริต และไม่ผิดระเบียบประเพณี ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมให้มีความดีงาม

ABSTRACT

The Objectives of this research are (1) to study an application of ten royal virtues in managing sub-district administrative organization in area of Amphur Songphinong Suphanburi province. (2) to compare the people's opinions toward an application of ten royal virtues in managing by dividing individual factors and social factors (3) to study an application approaches of ten royal virtues in managing of mentioned organization by conducting survey research and using questionnaires for collecting data from 395 population sampling which use cluster sampling analysis by frequency percentage average standard deviation t-test and one way analysis of variance and difference comparison of dual average by method of least significant difference (LSD). The result of research was found that

1. The people have opinions toward an application approaches of the royal virtues in managing sub-district administrative organization as a whole at high level ($\bar{x}$ = 4.09) when it was divided individually and found that the people have opinions on this an application approaches at high level in every aspect.

2. Comparison about people's opinions on an application approaches according to individual factor division and social factor was found that the people who have age career and income per month and different participation gave opinions on a different application approaches in managing sub-district administrative organization by least significant difference (LSD) at 0.05 level and the people who have gender, educational level, married status, relative of members in sub-district administrative organization, interest persons, and different experienced persons with sub-district administrative organization toward different application opinions are indifferent rejecting set hypothesis.

3. Suggested data for guided application of ten royal virtues to manage are as follows. 1. Dhana (charity) a person should give charity in suitable aspect. It is generous to each other and welfare work especially in matter of education. 2. SILA (high moral character) The leaders should behave as good model for general people and organization's staff have to behave SILA and have a good behavior in performing with

colleagues which make organization being process efficiently. 3. Parichakha (self-sacrifice) It is sacrifice for whole people and staff work for the benefit of the people with real sacrifice and they are generous for the public. 4. Archava (honesty) A person has honesty for the duty and responsibility for working and others including royalty in the country. They maintain in the good faith. 5. Matthava (kindness) A person has a kindness to each other administrators must have kindness to each other 6. Tapa (self-control) Administrators must not indulge in enrichment position and praise. They have to work fully and have Dhamma in themselves to eradicate evil without occurring it is power to control their minds to behave in the frame of morality with the best performance. 7. Agghodha (self-control) In working with other, persons have to practice their duty as best not anger with irritancy around them. Administrators should have kindness, loving-kindness and good wishes to subjects and colleagues with pure mind. 8. Avihingsa (Non-violence) everyone has duty to perform duty according to position and responsibility among. Administrators should have kindness to help subjects and colleagues to work happily. 9. Khanti (patience) Administrators should have strong minds to perform duty to achieve goal and adapt themselves in every situations then peace will occur. 10. Avirodhana (conformity to the law) Administrators hold justice in performing their duty, maintain justice, have modesty use mindfulness to control bodily action and verbal action in good faith and not violate traditions including law and morality.

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งหลังสุดของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการปกครองขึ้นพื้นฐานสู่ประชาชนของรัฐบาลในสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้สภาตำบลมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณล่วงมาแล้ว ๓ ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (หรือตามกระทรวงมหาดไทยจะประกาศกำหนดเกณฑ์รายได้ที่เปลี่ยนแปลงไปอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘) และมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ถึงปัจจุบันแล้ว ๓ ครั้ง รวม ๖,๓๙๗ แห่งทั่วประเทศ

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท สมาชิกโดยตำแหน่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์

ประจำตำบล และสมาชิกเลือกหมู่บ้านละ ๒ มีวารการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกทั้งหมดจะเลือกสมาชิกด้วยกัน ทำหน้าที่เป็นประธาน ๑ คน รองประธาน ๑ คน และเลขานุการสภาอีก ๑ คน ซึ่งนายอำเภอประกาศแต่งตั้งตามมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี บุคคลเหล่านี้จะต้องเป็นคณะกรรมการผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเวลาเดียวกัน

จากโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การเป็นจำนวนมากทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ในองค์การหลายแบบมีปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาการทุจริตต่อหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบเอาใจใส่ดูแลประชาชน และไม่มีความโปร่งใส ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ทำให้เกิดการก้าวก่ายการทำงานกันและกัน การจัดแผนพัฒนาตำบล การใช้จ่ายงบประมาณผิดประเภท การขาดประชุมและการไม่สามารถควบคุมการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารได้ เป็นต้น ซึ่งการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สิ่งจำเป็นหรือปัจจัยที่สำคัญยิ่งสำหรับการบริหารคือ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารดังกล่าวอันประกอบด้วย **ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของประชาชน และ**ปัจจัยทางสังคม**ของประชาชน ได้แก่ การเป็นญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีส่วนได้เสีย การเข้าไปมีส่วนร่วม และประสบการณ์ร่วมทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีส่วนร่วมทางการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอันเป็นตัวบ่งชี้ว่า การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาหรือประสบผลสำเร็จมากประการใด และในทางพระพุทธศาสนาได้มีหลักธรรมสำหรับผู้นำหรือผู้บริหารที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การเป็นผู้นำหรือผู้บริหารงานประสบความสำเร็จทั้งการ “นำ” และการ “บริหาร” ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย คือ “หลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ” ได้แก่ ๑) **ทาน** (ทานำ) คือ การให้ทาน การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมนอกจากเสียสละทรัพย์สิ่งของแล้ว ยังหมายถึงการให้น้ำใจแก่ผู้อื่นด้วย ๒) **ศีล** (สีลำ) คือ ความประพฤติที่ดีงาม ทั้ง กาย วาจา และใจ ให้ปราศจากโทษ ทั้งในการปกครอง อันได้แก่ กฎหมายและนิติราชประเพณี และในทางศาสนา ๓) **บริจาค** (ปริจาคำ) คือ การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวม ๔) **ความซื่อตรง** (อาชฺชวำ) คือ ความซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครอง ดำรงอยู่ในสัตย์สุจริต ๕) **ความอ่อนโยน** (มทฺทวำ) คือ การมีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพในเหตุผลที่ควร มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสและอ่อนโยนต่อบุคคลที่ เสมอกันและต่ำกว่า ๖) **ความเพียร** (ตปำ) หรือความเพียร มีความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากความเกียจคร้าน ๗) **ความไม่โกรธ** (อกฺโกธำ) หรือความไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ ไม่มุ่งร้ายผู้อื่นแม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ทำตามเหตุผล ๘) **ความไม่เบียดเบียน** (อวิหึสา) การไม่เบียดเบียน หรือบีบคั้น ไม่ก่อทุกข์หรือเบียดเบียนผู้อื่น ๙) **ความอดทน** (ขนฺติ) การมีความอดทนต่อสิ่งทั้งปวง

รักษาอาการ กาย วาจา ใจให้เรียบร้อย ๑๐) **ความยุติธรรม** (อวิโรธนำ) ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เที่ยงธรรมเป็นหลัก ไม่เอนเอียงหวั่นไหวด้วยคำพูด อารมณ์ หรือลาภสักการะใด ๆ

ฉะนั้น จากสภาพปัญหาและปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการบริหารองค์การต่อไป

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาโดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำนวน ๓๙๕ คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ประชาชน มีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๙) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านทาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านทานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๒. ด้านศีล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านศีลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๐) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๓. ด้านปริจาคะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านปริจาคะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๘) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๔. ด้านอาชชวะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาชชวะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๕. ด้านมัททวะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านมัททวะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๒๒) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๖. ด้านตปะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านตปะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๗) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๗. ด้านอักโกธะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอักโกธะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๐) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๘. ด้านอวิหิงสา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอวิหิงสาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๑) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๙. ด้านขันติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านขันติโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

๑๐. ด้านอวิโรธนะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอวิโรธนะโดยรวม อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๑๖) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนมีความคิดเห็นต่อทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการมีส่วนร่วมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีประสบการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

ผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอตามประเด็นดังต่อไปนี้ แนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี **ด้านทาน การให้** ควรให้ในสิ่งที่ควรให้ เป็นการเผื่อแผ่ให้ปันและการสงเคราะห์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา **ด้านศีล ความประพฤติดีงาม** ผู้นำควรประพฤติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และพนักงานส่วนตำบลที่ทำงานจะต้องอยู่ในศีลและต้องประพฤติดีงามในการทำงานต่อเพื่อนร่วมงานจึงจะทำให้องค์การดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ด้านปริจาคะ การบริจาค** การเสียสละเพื่อส่วนรวมในการรับภาระปฏิบัติดำเนินงานของประชาชน หมู่คณะด้วยการเสียสละอย่างแท้จริง และมีใจกว้างขวางเพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ **ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง** มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น มีความภักดีต่อประเทศชาติ และตั้งอยู่ในสุจริตธรรม **ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน** มีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน ผู้บริหารจะต้องมีความอ่อนโยนซึ่งกันและกัน

ด้านตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ ต้องทำงานให้เต็มที่ มีธรรมะในตนเพื่อขจัดความชั่วไม่ให้กำเริบ เป็นอำนาจปราบปรามจิตใจของผู้ปกครองผู้นำท้องถิ่นให้อยู่ในกรอบทำงานตามหน้าที่ให้ดีที่สุด **ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ** การทำงานร่วมกันจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่โกรธกับสิ่งยั่วยุกับสิ่งรอบข้าง ควรมีความเมตตา รัก และปรารถนาดีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน โดยสม่ำเสมอด้วยใจบริสุทธิ์ **ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน** การทำงานร่วมกันทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องทำตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันอย่างบริสุทธิ์ใจ ควรมีความกรุณาช่วยเหลือให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานทำงานอย่างมีความสุข **ด้านขันติ ความอดทน** ควรมีใจที่เข้มแข็งต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกอย่างให้ได้ สันติภาพก็จะบังเกิดขึ้น **ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม** ยึดหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ดำรงความยุติธรรม มีความสงบเสงี่ยม มีสติควบคุมรักษามารยาททางกาย วาจาให้เป็นสุจริต และไม่ผิดระเบียบประเพณี ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมให้มีความดีงาม

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญ ต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความคิดเห็นของประชากรต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

จากผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชน เห็นด้วยกับการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมย่อมทำให้สังคมดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สยุมพร ปุญญาคม** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดี (Good governance) กับหลักพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยในปัจจุบันประสบปัญหาสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ปัญหาที่ทำให้เกิดสภาวะครั้งนี้เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน เนื่องจากมีปัจจัยและเงื่อนไขภายนอกและภายในหลายประการที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จนในที่สุดประเทศไทยจำเป็นต้องหาทางออกโดยการเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินจาก International Monetary Found (IMF) เพื่อนำเงินมากู้วิกฤติทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ เงื่อนไขอย่างหนึ่งที่ประเทศไทยจะต้องมี Good governance และสามารถสรุปคำนี้ออกมาเป็น (๑) ความ

ซื่อสัตย์สุจริต (๒) ความโปร่งใส (๓) ความพร้อมที่จะชี้แจงหรือได้รับการตรวจสอบจากบุคคลหรือสถาบันอื่น (๔) การมีส่วนร่วมของสาธารณชน (๕) การพยากรณ์ได้ (๖) การปกครองแบบประชาธิปไตย (๗) การปกครองโดยกฎหมาย (๘) สิทธิมนุษยชน (๙) ความเสมอภาค (๑๐) สังคมประชา (๑๑) เศรษฐกิจพอเพียง (๑๒) ประสิทธิภาพ (๑๓) ประสิทธิผล (๑๔) ประหยัด (๑๕) คุณธรรมและจริยธรรม และนำหลักทางพุทธศาสนาที่เป็นหลักธรรมคำสอน นำมาใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารการจัดการที่ดี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในการปกครองเพื่อสังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข[๑] และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **นำศักดิ์ หนูคง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต ๑” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการไม่อาฆาตพยาบาทและเบียดเบียนผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสุภาพอ่อนน้อม และด้านการรักษากฎหมาย ระเบียบและวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๒. การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันโดยรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ สรุปได้ว่า ๒.๑) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันโดยรวมพบว่า แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกัน ๗ ด้าน คือ ด้านการเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์และความเที่ยงตรง ด้านความสุภาพอ่อนน้อม ด้านความพากเพียรในการทำงาน ด้านการระงับและการควบคุมอารมณ์ ด้านการมีความอดทนอดกลั้น ด้านการธำรงรักษาความยุติธรรม ไม่แตกต่างกัน ๓ ด้าน คือ ด้านการให้ ด้านการรักษากฎหมาย ระเบียบและวินัย ด้านการไม่อาฆาตพยาบาทและเบียดเบียนผู้อื่น ๒.๒) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๑ ที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมพบว่า มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารงานแตกต่างกัน โดยที่มีคู่ที่แตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และพบว่า การใช้ทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง สูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และ

---

[๑] สยุมพร ปุญญาคม, “**การบริหารจัดการที่ดี (good governance) กับลักษณะพระพุทธศาสนา**”, **รายงานการวิจัย**, สาขารัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ทุกด้าน[๒] จะพบได้ว่าหน่วยงานที่มีการให้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานทำให้หน่วยงานนั้นมีความเป็นระเบียบและวินัยที่ดีมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ควรกำหนดนโยบายโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชน โดยการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมเป็นแนวทาง วิธีทางในการกำหนดโนบายสาธารณะ

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับพนักงาน เจ้าหน้าที่

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดผู้บริหารบุคคลต้นแบบที่มีการประยุกต์หลักธรรมสำหรับการบริหารงานแล้วประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างสำหรับหน่วยงานอื่น ๆต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมคุณธรรมสำหรับการทำงานให้ประสบผลสำเร็จแก่บุคลากร

๒) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่งโดยการประยุกต์หลักธรรมเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงาน

๓) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่แสดงถึงการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันได้รับอิทธิพลจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างจิตสำนึกความมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

---

[๒]นำศักดิ์ หนูคง, “การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต ๑”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๕๐), บทคัดย่อ.

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

๑) ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาวิจัยการใช้หลักทศพิธราชธรรมในองค์การของรัฐกับภาคเอกชน เพื่อนำปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ไปพัฒนา ปรับปรุง ประสิทธิภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในทุกๆ องค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) ควรศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างระบบคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารและพนักงานในหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชน

๓) ควรทำการศึกษารูปแบบการเปรียบเทียบการพัฒนาบุคลากรตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กับการพัฒนาตามหลักทฤษฎีตะวันตก

๔) ควรทำการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมระบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติตน ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับหน่วยงานของทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย**. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. **การปกครองท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ชูศักดิ์ เที่ยงตรง. **การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.

ติน ปรัชญพฤทธิ์. **การบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา แนวทางและปัญหา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

ถวิล เกื้อกูลวงศ์. **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๐.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. **ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น**. เอกสารการศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕.

พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร. **แนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, ๒๕๕๒.

ภิญโญ สาธร. **การบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.

(๒) งานวิจัย :

นำศักดิ์ หนูคง. “การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต ๑”. **รายงานการวิจัย**. สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๕๐.

สยุมพร ปุญญาคม. “การบริหารจัดการที่ดี (good governance) กับลักษณะพระพุทธศาสนา”. **รายงานการวิจัย.** สาขารัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

๒. ภาษาอังกฤษ :

(I) Books

Dale. **Management**: **Theory and practice.** New York: Mc Grow - Hill, 1965.

Druck, Peter F. **Management: Tasks responsibility practice.** New York: Harper Row, 1974.

Gulick L. and Urwick J. **Papers on the Science of Administration**. New York: Institute of Public Administration, 1973.

Hardwick, C.T. and landuyt. B.F. **Administrative strategy and Dicision marking.** Ohio : Southern western publishing Co., 1966.

Henri Fayol. **Industrial and General Administration**. New York : Mc-Grew Hill, 1930.

Herbert A. Simon. **Administrative Behavior.** New York: The Macmillan Company. 1947.

Herbert A. Simon. Donald W. Smithburg and Viotor A. Thompson. **Public Administration.** 14th ed. New York: Alfred A. Knope, Inc., 1971.

Robbins. Stephen P. and Coulter, M. **Management.** 7th ed. New Jersey: prentice Hall International. Lnc, 2002.

William Ouichi. **Organization and Management**. Eaglewood Cliffs : Prentice Hill, 1971.

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. กิจกรรมด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปบูรณาการสำหรับการบริหารจัดการส่วนงาน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมคุณธรรมสำหรับการทำงานให้ประสบผลสำเร็จแก่บุคลากร

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับอิทธิพลจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปกำหนดตัวชี้วัดสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากร

๒. กิจกรรมด้านการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

- สถาบันการศึกษานำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปประยุกต์ในการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เช่น พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของมนุษย์ รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา และการเมืองการปกครองไทย เป็นต้น เพื่อปลูกฝังกับบัณฑิตรุ่นใหม่มีความสอดคล้องกับสภาพที่ปรากฏจริงของสังคม

- สถาบันการศึกษานำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรรายละเอียดของรายวิชาที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์ เพื่อความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

๓. กิจกรรมด้านการพัฒนาและส่งเสริม

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายบริการฝึกอบรม นำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม และหรือสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับเยาวชน บุคลากรของท้องถิ่น

- หน่วยงานส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชน บุคลากร เช่น ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการสร้างหรือมอบรางวัลให้กับบุคคลดีเด่นด้านคุณธรรมแห่งปี เป็นต้น

ตาราเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้
และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาและผลที่ได้รับของโครงการ

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรลุวัตถุประสงค์	โดยทำให้
๑. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	ทราบถึงหลักการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักการประยุกต์ทศพิธราชธรรมไปใช้สำหรับการบริหารงาน พร้อมกับแนวทางสำหรับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหาร	ข้อที่ ๑ – ๓	ทำให้สามารถนำไปสู่การกำหนดแนวทางและกรอบของการดำเนินการวิจัยได้
๒. ศึกษาข้อมูลจาก กลุ่มเป้าหมาย	ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล จุดเด่นและกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงาน	ข้อที่ ๑ – ๓	ทำให้สามารถวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย หลักการบริหาร ประเด็นปัญหาและแนวทางสำหรับการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหาร
๓. การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถามแบบบุคลากรที่เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบล	ทราบถึงข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนและบุคลากร พร้อมกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับหลักกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และแนวทางสำหรับการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	ข้อที่ ๑ – ๓	ทำให้เกิดแนวทางสำหรับการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพ
๔. ข้อเสนอแนะอื่น	ทราบถึงประเด็นปัญหาของการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวทางสำหรับ	ข้อที่ ๓	ทำให้ได้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กร

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรลุวัตถุประสงค์	โดยทำให้
	การบูรณาการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงาน		ปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ที่นำผลจากข้อเสนอแนะไปสู่การกำหนดนโยบาย วางแผน กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนต่างๆ
๕. รายงานฉบับสมบูรณ์	ได้รายงานฉบับสมบูรณ์ที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยทั้ง ๓ ข้อคือ ๑. เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคม และ ๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ข้อ ๑ – ๓	ได้รายงานวิจัยที่มีคุณค่าสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถแนวทางในการนำหลักธรรมทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่ พิเศษ/ ๒๕๕๔

๒๒กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย๑) แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

๒) แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

๓) แบบสังเกตการณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระผม**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โซวเกษม**อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “**การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี**”โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้กระผมได้พิจารณาแล้วเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล และท่านซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุด และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โซวเกษม)
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หัวหน้าโครงการวิจัย

ติดต่อ: ผศ.อนุภูมิ โซวเกษม
โทร: ๐๘๙-๗๗๔-๔๑๔๓

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง

“การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”

****

คำชี้แจง:

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นามของผู้ให้ข้อมูลจะไม่นำมาเปิดเผยต่อสาธารณะ

แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ ๓ เป็นข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุภูมิ โซวเกษม
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หัวหน้าโครงการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”

****

ตอนที่ ๑เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง:โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริง

ส่วนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคล

๑. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

๒. อายุ

☐ ต่ำกว่า ๒๐ ปี ☐ ๒๐ - ๓๐ ปี

☐ ๓๑ - ๔๐ ปี ☐ ๔๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

☐ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ปริญญาตรี

☐สูงกว่าปริญญาตรี

๔. อาชีพ

☐ ค้าขาย ☐ รับจ้างทั่วไป

☐ ข้าราชการ ☐ อื่นๆ.....

๕. รายได้ต่อเดือน

☐ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ☐๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท

☐๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

๖. สถานภาพสมรส

☐ โสด ☐ สมรส

☐หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ ☐แยกกันอยู่

ส่วนที่ ๒ ปัจจัยทางสังคม

๑. ญาติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

☐ เป็น ☐ ไม่เป็น

๒. เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

☐ เป็น ☐ ไม่เป็น

๓. การมีส่วนร่วม

☐ มี ☐ ไม่มี

๔. ประสบการณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

☐ ไม่มี ☐ ไม่มี

ส่วนที่ ๒เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง: โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

๕. หมายถึงระดับการปฏิบัติการมากที่สุด

๔ หมายถึงระดับการปฏิบัติการมาก

๓ หมายถึงระดับการปฏิบัติการปานกลาง

๒ หมายถึงระดับการปฏิบัติการน้อย

๑ หมายถึงระดับการปฏิบัติการน้อยที่สุด

ที่	แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการปฏิบัติการ				
		๕	๔	๓	๒	๑
	๑. แนวทางการใช้ด้านทานการให้					
๑	ท่านมีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น ทรัพย์สิน การใช้แรงงาน ความรู้ ความคิดเห็นแก่ประชาชนในชุมชนด้วยความเต็มใจ					
๒	ท่านยินดีสละเวลาปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ชุมชนอย่างเต็มใจ					
๓	มีเหตุผลในการใช้จ่าย					
๔	เต็มใจให้คำปรึกษา แก่ประชาชนในชุมชน					
๕	ท่านมีส่วนร่วมเข้าประชุมในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
	๒. แนวทางการใช้ด้านศีล ความประพฤติดีงาม					
๑	รู้จักสำรวมกาย วาจา ใจ อยู่ตลอดเวลา ไม่ให้เกิดการทุจริตหรือก้าวร้าวข่มขู่ ผู้อื่น					
๒	มีมารยาทอันดีงาม เป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป					
๓	ประพฤติตนให้เหมาะสมกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น					

ที่	แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการปฏิบัติการ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๔	ยึดมั่นและศรัทธาในหลักคุณธรรมแห่งศาสนาของตนและไม่ดูถูกเหยียดหยามศรัทธา ความเชื่อถือของผู้นับถือศาสนาอื่น					
๕	หมั่นทบทวนการรักษาศีลของตนในแต่ละวัน					
	๓. แนวทางการใช้ด้านปริจาคะ การบริจาค					
๑	ร่วมมือต่อองค์การ หน่วยงานการกุศลหรือสาธารณประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ					
๒	เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน					
๓	รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่เพื่อนร่วมงานที่ควรจะได้รับ					
๔	ไม่ขโมยเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน					
	๔. แนวทางการใช้ด้านอาชชวะ ความซื่อตรง					
๑	ยึดหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติงานโดยไม่พะวงกับชื่อเสียง ลาภยศหรือตำแหน่ง					
๒	รักษาความสัตย์ และต้องปฏิบัติตามคำพูด คำสัญญาโดยไม่กลับกลอก					
๓	วิเคราะห์ใคร่ครวญ ก่อนกระทำการใดๆ แล้วจึงตัดสินใจดำเนินการในเรื่องนั้นๆ อย่างรอบคอบ ละเอียด ถี่ถ้วน					
๔	ระมัดระวัง สำรวมคำพูดต่อหน้าผู้อื่นหรือต่อที่ประชุม ไม่เพ้อเจ้อไร้สาระ					
	๕. แนวทางการใช้ด้านมัททวะ ความอ่อนโยน					
๑	ต้องรู้จักให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยผู้อื่นด้วยความจริงใจ					
๒	ไม่ใช้อำนาจที่มีอยู่โดยไม่จำเป็น					
๓	รู้จักให้ความเคารพผู้ที่มีตำแหน่งเหนือกว่า ผู้ที่อาวุโสกว่าและรู้จักให้เกียรติผู้ที่อ่อนอาวุโสกว่า หรือมีตำแหน่งต่ำกว่าตนตามสมควร					
๔	ควรนอบน้อมถ่อมตนและฝึกให้เป็นบุคลิกภาพประจำอยู่เสมอ					
	๖. แนวทางการใช้ด้านตปะ การระงับจิตใจไม่หลงหมกมุ่นลาภ ยศ					
๑	ควรหมั่นพิจารณาว่าตนเองยังมีข้อบกพร่องอะไรบ้างและใช้ความเพียรพยายามปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ					
๒	ก่อนจะลงมือทำสิ่งใดๆ จะต้องพิจารณารอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งดีที่ควรทำ					

ที่	แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการปฏิบัติการ				
		๕	๔	๓	๒	๑
	หรือไม่ควรทำ					
๓	ควรมีความอดทนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อลดความขัดแย้งในชุมชน					
๔	ไม่หลงตามสิ่งยั่วยุหรือกระแสนิยมที่ผิดๆ					
๕	ไม่ประมาทในการตัดสินใจในการทำงาน					
	๗. แนวทางการใช้ด้านอักโกธะ ความไม่โกรธ					
๑	ไม่แสดงอาการโกรธ เกลียด หรืออาฆาต พยาบาทต่อผู้อื่นแม้จะไม่พอใจเพียงใดก็ตาม					
๒	ไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้ง					
๓	เผชิญต่อการยั่วยุหรือท้าทายด้วยสติ สัมปชัญญะ					
๔	ฝึกบุคลิกภาพของตนให้มีความสุขุมคัมภีรภาพจนเป็นเอกลักษณ์ประจำตน					
๕	รู้จักให้อภัยผู้ที่ล่วงเกินทางกายวาจาด้วยการปล่อยวาง					
	๘. แนวทางการใช้ด้านอวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน					
๑	ระมัดระวังในการกระทำใดๆ ไม่ให้กระทบกระเทือน และทำให้ผู้อื่นต้องเสียประโยชน์					
๒	ไม่เอารัดเอาเปรียบ รังแก กลั่นแกล้งเพื่อนร่วมงานผู้ใต้บังคับบัญชา					
๓	หากตนเองจะได้รับผลประโยชน์แต่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ผู้บริหารต้องไม่ปฏิบัติ					
๔	ไม่ใช้อำนาจสั่งการลูกน้องนอกเหนือภาระหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน					
	๙. แนวทางการใช้ด้านขันติ ความอดทน					
๑	มีความอดทนต่อความยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา					
๒	ไม่หวั่นไหว ท้อแท้ เมื่อถูกกล่าวร้ายป้ายสี ว่ากล่าวตำหนิติเตียนโดยปราศจากมูลความจริง					
๓	แม้เผชิญกับความผิดหวังอย่างใหญ่หลวงก็ยังคงตั้งมั่นอยู่ในความสุจริตไม่หวั่นไหว					

ที่	แนวทางการใช้หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการปฏิบัติการ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๔	ระมัดระวังความรู้สึกไม่หวั่นไหวเมื่อได้รับลาภ ยศ เกียรติ การสรรเสริญ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ เสียเกียรติ หรือการนินทาว่าร้าย					
	๑๐. แนวทางการใช้ด้านอวิโรธนะ ความธำรงรักษาความยุติธรรม					
๑	ไม่ทำสิ่งที่ขัดต่อวิถีชีวิตอันดีงามของสังคม ชุมชน					
๒	ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักการที่ถูกต้องเป็นสำคัญ					
๓	แยกความเป็นส่วนตัวออกจากภาระงานที่ทำเพื่อไม่ให้มีความโลภเข้าครอบงำ					
๔	ควบคุมพฤติกรรมของตนให้อยู่ในกรอบวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม และจรรยาบรรณที่ดี					

ส่วนที่ ๓เป็นข้อมูลเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำหลักทศพิธราชธรรมไปประยุกต์ใช้

ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑) ทาน การให้

.....

.....

.....

.....

๒) ศีล ความประพฤติดีงาม

.....

.....

.....

.....

๓) ปริจจาคะ การบริจาค

.....

.....

.....

.....

๔) อาชชวะ ความซื่อตรง

.....

.....

.....

.....

๕) มัททวะ ความอ่อนโยน

.....

.....

.....

.....

๖) ตปะ ความไม่หลงหมกมุ่นในลาภ ยศ สรรเสริญ

.....

.....

.....

.....

๗)อักโกธะ ความไม่โกรธ

.....

.....

.....

.....

๘) อวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน

.....

.....

.....

.....

๙) ขันติ ความอดทน

.....

.....

.....

.....

๑๐) อวิโรธนะ ความธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ รูปภาพดำเนินการวิจัย

รูปภาพดำเนินการวิจัย

รูปภาพดำเนินการวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย

๑. ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) : ผศ.อนุภูมิ โชวเกษม

ชื่อ – นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) : ANUBHUMI SOWKASEM

๒. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 3-1008-00090-35-1

๓. ตำแหน่งปัจจุบัน: อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา-จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ที่อยู่ปัจจุบัน: ๒๑๙/๘๔๙ หมู่บ้านพงษ์ศิริชัย ๑ ต.เทศบาลอ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

สถานที่ทำงาน : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร
อาคารเรียนวัดศรีสุดาราม บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์: ๐๘๙-๗๗๔-๔๑๔๓

๕. ประวัติการศึกษา: ปริญญาโท M.A. (Pol.) จาก มหาวิทยาลัยปูนา ประเทศอินเดีย
ปริญญาตรี พธ.บ. (มานุษยสงเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬา-ลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ/ตำรา

- การเมืองการปกครองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- การเมืองเปรียบเทียบ
- การปกครองเปรียบเทียบ